

PGNiG

**Polskie Górnictwo Naftowe
i Gazownictwo SA**

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI
GRUPY KAPITAŁOWEJ PGNiG ZA ROK 2008**

Warszawa, 7 kwietnia 2009

Spis treści

Spis treści	2
Rozdział I: Dane o Grupie Kapitałowej PGNiG	4
1. Kierunki rozwoju.....	4
2. Struktura.....	5
3. Powiązania kapitałowe.....	10
4. Zatrudnienie	11
5. Sprzedaż i pozyskanie gazu.....	12
Rozdział II: Otoczenie regulacyjne.....	14
1. Prawo energetyczne.....	14
1.1. Koncesje.....	14
1.2. Polityka taryfowa	15
1.3. Zmiany w taryfach PGNiG S.A.	15
1.4. Zmiany w taryfach Spółek Gazownictwa	19
1.5. Ryzyka otoczenia regulacyjnego.....	19
2. Ustawa o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego.....	20
3. Prawo geologiczne i górnicze	21
Rozdział III: Poszukiwanie i wydobywanie.....	22
1. Poszukiwanie.....	22
1.1. Prace poszukiwawcze w Polsce	23
1.2. Prace poszukiwawcze za granicą	23
2. Wydobywanie	24
3. Planowane działania.....	25
4. Spółki segmentu poszukiwanie i wydobywanie	26
5. Ryzyka poszukiwania i wydobycia	32
Rozdział IV: Obrót i magazynowanie.....	36
1. Zakupy.....	36
2. Sprzedaż	37
3. Magazynowanie	38
4. Planowane działania w obszarze obrotu i magazynowania	39
5. „INVESTGAS” S.A.	41
6. Ryzyka obrotu i magazynowania	41

Rozdział V: Dystrybucja	44
1. Dolnośląska Spółka Gazownictwa	44
2. Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	45
3. Karpacka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	46
4. Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	47
5. Pomorska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	48
6. Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	49
7. Ryzyka w obszarze dystrybucji	51
Rozdział VI: Pozostała działalność	52
Rozdział VII: Inwestycje	56
1. Inwestycje w segmencie poszukiwanie i wydobycie	56
2. Inwestycje w segmencie obrót i magazynowanie	58
3. Inwestycje w segmencie dystrybucja	58
4. Inwestycje w segmencie pozostała działalność	58
Rozdział VIII: Ochrona środowiska	59
Rozdział IX: Pozostałe informacje	60
Rozdział X: Sytuacja finansowa	64
1. Wyniki finansowe w 2008 roku	64
1.1. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe	64
1.2. Omówienie sytuacji finansowej	69
2. Zarządzanie finansowe	74
2.1. Inwestycje krótkoterminowe	74
2.2. Umowy kredytów i pożyczek	74
2.3. Gwarancje i poręczenia	74
2.4. Zarządzanie ryzykiem finansowym	75
3. Przewidywana sytuacja finansowa	76

Załącznik:

Oświadczenie o stosowaniu przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. zasad ładu korporacyjnego w roku 2008

Rozdział I: Dane o Grupie Kapitałowej PGNiG

Grupa Kapitałowa PGNiG jest jedyną pionowo zintegrowaną firmą w sektorze gazowym w Polsce i posiada wiodącą pozycję w większości obszarów sektora gazowego w kraju. Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej PGNiG.

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Spółka Akcyjna (PGNiG S.A.) z siedzibą w Warszawie, ul. Marcina Kasprzaka 25, powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Dnia 30 października 1996 roku Spółka została wpisana do rejestru handlowego pod firmą Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. z siedzibą w Warszawie pod numerem RHB 48382. Dnia 14 listopada 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000059492.

W dniu 24 maja 2005 roku decyzją Komisji Papierów Wartościowych i Giełd akcje PGNiG S.A. zostały dopuszczone do obrotu publicznego. Debiut giełdowy PGNiG S.A. odbył się 23 września 2005 roku. Akcje PGNiG S.A. są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych od dnia 20 października 2005 roku. Kapitał zakładowy Spółki wynosi obecnie 5,9 mld zł i dzieli się na 5.900.000.000 akcji.

Obszar działalności Grupy Kapitałowej PGNiG obejmuje poszukiwanie złóż, wydobycie, magazynowanie paliw gazowych oraz obrót i dystrybucję gazu ziemnego. Wydobycie gazu ziemnego i ropy naftowej jest jednym z kluczowych czynników zapewniających Grupie konkurencyjną pozycję na liberalizowanym rynku gazu. Obrót i dystrybucja gazu ziemnego stanowią integralny obszar działalności gospodarczej Grupy Kapitałowej PGNiG. Obrotem gazem ziemnym zajmuje się PGNiG S.A. natomiast dystrybucja prowadzona jest przez sześć Spółek Gazownictwa, będących podmiotami Grupy Kapitałowej PGNiG.

1. Kierunki rozwoju

Nadrzędnym celem strategicznym GK PGNiG jest realizacja wzrostu wartości dla akcjonariuszy. Wzrost wartości Spółki GK PGNiG planuje osiągnąć poprzez rozwój krajowego rynku gazu i ekspansję na wybranych rynkach zagranicznych.

Strategicznym celem w polityce Grupy Kapitałowej PGNiG jest rozwój działalności handlowej i zapewnienie bezpieczeństwa oraz ciągłości dostaw gazu ziemnego do Polski poprzez budowę połączeń międzynarodowych i zawieranie kontraktów na zakup gazu ziemnego. Stworzenie odpowiedniej struktury dywersyfikacyjnej umożliwi realizację dostaw gazu do Polski z różnych kierunków i od różnych dostawców, co w znaczący sposób poprawi pozycję negocjacyjną PGNiG S.A. i zapewni zrównoważone dostawy gazu dla klientów GK PGNiG.

Wysokie ceny surowców na świecie oraz nasilająca się konkurencja o dostęp do złóż gazu ziemnego powodują intensyfikację prac GK PGNiG w zakresie zwiększania potencjału rozwoju działalności poszukiwawczo-wydobywczej w kraju i za granicą poprzez poszerzanie własnych zasobów gazu ziemnego i ropy naftowej oraz zakupu nowych koncesji na wybranych rynkach zagranicznych. GK PGNiG dąży do zbudowania stabilnej pozycji na trzech kluczowych zagranicznych rynkach z rejonów Morza Północnego, Północnej Afryki i Środkowego Wschodu.

Kolejnym ważnym kierunkiem rozwoju GK PGNiG jest rozbudowa i budowa podziemnych magazynów gazu. GK PGNiG dąży do zapewnienia odpowiednich pojemności magazynowych w celu

zwiększenia elastyczności reagowania na potrzeby klientów, zabezpieczenia ciągłości i stabilności dostaw gazu oraz ograniczenia ryzyka w sytuacjach zagrożenia dostaw ze źródeł zagranicznych.

Działalność w obszarze dystrybucji odgrywa istotne miejsce w budowaniu wartości GK PGNiG. Podniesienie rentowności w tym obszarze, poprzez maksymalizację przychodów z działalności regulowanej, racjonalizację kosztów oraz rozwój sieci dystrybucyjnej, stanowi jeden z celów strategicznych GK PGNiG.

Realizacja powyższych celów będzie prowadzić do stopniowego przekształcania Grupy Kapitałowej PGNiG z pionowo zintegrowanej organizacji gazowo-naftowej w silny koncern multienergetyczny, skupiający wokół siebie firmy z sektorów: elektroenergetycznego, paliwowego, ciepłownictwa oraz chemicznego. Rozbudowa i zwiększenie skali działalności zapewni GK PGNiG umocnienie pozycji na rynku energetycznym w Polsce i Europie Środkowej.

2. Struktura

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku w skład Grupy Kapitałowej PGNiG wchodziły PGNiG S.A. jako podmiot dominujący oraz 33 spółki o profilu produkcyjnym i usługowym, w tym:

- 26 spółek zależnych od PGNiG S.A.
- 7 spółek pośrednio zależnych od PGNiG S.A.

Wykaz spółek GK PGNiG według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku został przedstawiony w poniższym zestawieniu.

		Kapitał zakładowy w zł	Udział kapitałowy PGNiG S.A. w zł	% kapitału PGNiG S.A.	% głosów PGNiG S.A.
	Spółki zależne od PGNiG S.A.				
1	Poszukiwania Nafty i Gazu Jasło Sp. z o.o.	100 000 000,00	100 000 000,00	100,00%	100,00%
2	Poszukiwania Nafty i Gazu Kraków Sp. z o.o.	105 231 000,00	105 231 000,00	100,00%	100,00%
3	Poszukiwania Nafty i Gazu NAFTA Sp. z o.o.	60 000 000,00	60 000 000,00	100,00%	100,00%
4	GEOFIZYKA Kraków Sp. z o.o.	64 400 000,00	64 400 000,00	100,00%	100,00%
5	GEOFIZYKA Toruń Sp. z o.o.	66 000 000,00	66 000 000,00	100,00%	100,00%
6	Poszukiwania Naftowe „Diament” Sp. z o.o.	62 000 000,00	62 000 000,00	100,00%	100,00%
7	Zakład Robót Górniczych Krosno Sp. z o.o.	26 903 000,00	26 903 000,00	100,00%	100,00%
8	PGNiG Norway AS (NOK) ¹⁾	497 327 000,00	497 327 000,00	100,00%	100,00%
9	Polish Oil and Gas Company - Libya B.V. EUR ¹⁾	20 000,00	20 000,00	100,00%	100,00%
10	„INVESTGAS” S.A.	502 250,00	502 250,00	100,00%	100,00%
11	Dolnoślaska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	655 063 000,00	655 063 000,00	100,00%	100,00%
12	Górnoślaska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	1 288 680 000,00	1 288 680 000,00	100,00%	100,00%
13	Karpacka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	1 484 953 000,00	1 484 953 000,00	100,00%	100,00%
14	Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	1 251 738 000,00	1 251 738 000,00	100,00%	100,00%
15	Pomorska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	614 696 000,00	614 696 000,00	100,00%	100,00%
16	Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	978 287 000,00	978 287 000,00	100,00%	100,00%
17	B.S. i P.G. „Gazoprojekt” S.A.	4 000 000,00	3 000 000,00	75,00%	75,00%
18	BUG Gazobudowa Sp. z o.o.	39 220 000,00	39 220 000,00	100,00%	100,00%
19	Zakład Urządzeń Naftowych Naftomet Sp. z o.o.	23 500 000,00	23 500 000,00	100,00%	100,00%
20	Geovita Sp. z o.o.	86 139 000,00	86 139 000,00	100,00%	100,00%
21	Budownictwo Naftowe Naftomontaż Sp. z o.o.	44 751 000,00	39 751 000,00	88,83%	88,83%

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PGNiG za 2008 rok

		Kapitał zakładowy w zł	Udział kapitałowy PGNiG S.A. w zł	% kapitału PGNiG S.A.	% głosów PGNiG S.A.
	Spółki zależne od PGNiG S.A.				
22	Górnictwo Naftowe Sp. z o.o.	50 000,00	50 000,00	100,00%	100,00%
23	„NYSAGAZ Sp. z o.o.”	3 700 000,00	1 887 000,00	51,00%	51,00%
24	ZRUG Sp. z o.o. (Pogórska Wola)	4 300 000,00	4 300 000,00	100,00%	100,00%
25	BUD-GAZ PPUH Sp. z o.o.	51 760,00	51 760,00	100,00%	100,00%
26	PPUIH „TURGAZ” Sp. z o.o.	176 000,00	90 000,00	51,14%	51,14%
		Kapitał zakładowy w zł	Udział kapitałowy spółek zależnych PGNiG S.A. w zł	% kapitału spółek zależnych PGNiG S.A.	% głosów spółek zależnych PGNiG S.A.
	Spółki zależne od spółek zależnych PGNiG S.A.				
27	GEOFIZYKA Kraków Libya JSC (LYD) ^{1), 2)}	1 000 000,00	600 000,00	60,00%	60,00%
28	Geofizyka Torun Kish Ltd (Rial) ^{1), 3)}	10 000 000,00	10 000 000,00	100,00%	100,00%
29	Oil Tech International F.Z.E. (USD) ¹⁾	20 000,00	20 000,00	100,00%	100,00%
30	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. (Piła)	1 806 500,00	1 806 500,00	100,00%	100,00%
31	GAZ Sp. z o.o. (Błonie)	300 000,00	153 000,00	51,00%	51,00%
32	GAZ MEDIA Sp. z o.o. (Wołomin)	300 000,00	153 000,00	51,00%	51,00%
33	NAFT-STAL Sp. z o.o.	667 500,00	450 000,00	67,40%	67,40%

¹⁾ wartości podane w walutach obcych

²⁾ kapitał opłacony – 300.000,00 dinarów libijskich, w tym GEOFIZYKA Kraków Sp. z o.o. opłaciła 180.000,00 dinarów libijskich

³⁾ kapitał nieopłacony

W 2008 roku zostały zarejestrowane zmiany nazw spółek z Operator Systemu Dystrybucyjnego Sp. z o.o. na Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

W 2008 roku miały miejsce następujące zmiany struktury Grupy Kapitałowej PGNiG:

- zarejestrowanie 4 lutego 2008 roku w Holandii zmiany umowy spółki PGNiG Finance B.V.; nowa umowa spółki przewiduje m.in. zmianę nazwy na Polish Oil and Gas Company – Libya B.V. oraz całkowitą zmianę przedmiotu działalności
- wykreślenie 31 marca 2008 roku z rejestru przedsiębiorstw spółki ZRUG Warszawa S.A. w likwidacji, udział w kapitale zakładowym spółki posiadały PGNiG S.A. (49%) oraz Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. (49%).
- Zawarcie umowy sprzedaży 100% udziałów spółki Polskie LNG Sp. z o.o. pomiędzy PGNiG S.A. a OGP GAZ-SYSTEM S.A.; PGNiG S.A. zbyła 50.000 udziałów spółki Polskie LNG Sp. z o.o. o wartości nominalnej 1.000 zł każdy za łączną kwotę 52.000.000 zł na rzecz OGP GAZ-SYSTEM S.A.; własność udziałów Polskie LNG Sp. z o.o. przeszła na nabywcę 8 grudnia 2008 roku.

Ponadto 29 stycznia 2008 roku GEOFIZYKA Kraków Sp. z o.o. zawiązała spółkę akcyjną na prawie libijskim pod nazwą GEOFIZYKA Kraków Libya JSC. Akcjonariuszami spółki są GEOFIZYKA Kraków Sp. z o.o., która objęła 60% kapitału akcyjnego, i BARARI Co. For Oil Services – 40 % kapitału akcyjnego. Kapitał akcyjny wynosi 1.000.000,00 dinarów libijskich i dzieli się na 10.000 akcji o wartości nominalnej 100 dinarów libijskich każdy. Subskrybenci w momencie zakładania spółki wpłacili 300.000,00 libijskich dinarów, natomiast zapłata pozostałej kwoty nastąpi najpóźniej w ciągu pięciu lat od daty rejestracji spółki. Podstawowym przedmiotem działalności spółki jest poszukiwanie złóż węglowodorów na terenie Libii.

W 2008 roku miały miejsce następujące zmiany kapitału Grupy Kapitałowej PGNiG:

- podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Polskie LNG Sp. z o.o. o kwotę 11.000.000 zł do poziomu 50.000.000 zł; rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 7 stycznia 2008 roku
- podwyższenie kapitału zakładowego Mazowieckiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. o kwotę 286.531.000 zł do poziomu 1.217.350.000 zł; rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 24 stycznia 2008 roku; nowo utworzone udziały zostały objęte przez PGNiG S.A. i pokryte wkładem niepieniężnym w postaci składników aktywów trwałych stanowiących elementy sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej; kolejne podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o kwotę 34.388.000 zł do poziomu 1.251.738.000 zł; rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 9 września 2008 roku; nowo utworzone udziały zostały objęte przez PGNiG S.A. i pokryte wkładem niepieniężnym w postaci składników aktywów trwałych stanowiących elementy sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej o łącznej wartości ewidencyjnej 32.868.262,60 zł oraz wkładem pieniężnym
- podwyższenie kapitału zakładowego Karpackiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. o kwotę 165.363.000 zł do poziomu 1.476.112.000 zł; rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 12 lutego 2008 roku; kolejne podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o kwotę 8.841.000 zł do poziomu 1.484.953.000 zł; rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 22 sierpnia 2008 roku; nowo utworzone udziały zostały objęte przez PGNiG S.A. i pokryte wkładem niepieniężnym w postaci składników aktywów trwałych stanowiących elementy sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej
- podwyższenie kapitału zakładowego Pomorskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. o kwotę 93.391.000 zł do poziomu 596.141.000 zł; rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 29 lutego 2008 roku; kolejne podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o kwotę 18.555.000 zł do poziomu 614.696.000 zł; rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 4 sierpnia 2008 roku; nowo utworzone udziały zostały objęte przez PGNiG S.A. i pokryte wkładem niepieniężnym w postaci składników aktywów trwałych stanowiących elementy sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej
- podwyższenie kapitału zakładowego GEOFIZYKA Kraków Sp. z o.o. o kwotę 30.000.000 zł do poziomu 64.400.000 zł; rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 2 kwietnia 2008 roku
- podwyższenie kapitału zakładowego Dolnośląskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. o kwotę 104.697.000 zł do poziomu 651.145.000 zł; rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 9 kwietnia 2008 roku; kolejne podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o kwotę 3.918.000 zł do poziomu 655.063.000 zł; rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 30 października 2008 roku; nowo utworzone udziały zostały objęte przez PGNiG S.A. i pokryte wkładem niepieniężnym w postaci składników aktywów trwałych stanowiących elementy sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej
- podwyższenie kapitału zakładowego Wielkopolskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. o kwotę 131.128.000 zł do poziomu 978.287.000 zł; rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 27 maja 2008 roku; nowo utworzone udziały zostały objęte przez PGNiG S.A. i pokryte wkładem niepieniężnym w postaci składników aktywów trwałych stanowiących elementy sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej
- podwyższenie kapitału zakładowego Górnośląskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. o kwotę 91.366.000 zł do poziomu 1.288.680.000 zł; rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 25 czerwca 2008 roku; nowo utworzone udziały zostały objęte przez PGNiG S.A. i pokryte wkładem niepieniężnym w postaci składników aktywów trwałych stanowiących elementy sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej; uchwałą NZW Górnośląskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. z dnia 5 sierpnia 2008 roku nastąpiło kolejne podwyższenie kapitału spółki o kwotę 10.808.000 zł do poziomu 1.299.488.000 zł; nowo utworzone udziały zostały objęte przez PGNiG S.A.; do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania podwyższenie kapitału nie zostało zarejestrowane w KRS.

Ponadto w 2008 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Wielkopolskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. o kwotę 54.899.000 zł do poziomu 1.033.186.000 zł. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki w KRS miała miejsce 22 stycznia 2009 roku. Nowo utworzone udziały zostały objęte przez PGNiG S.A. i pokryte wkładem niepieniężnym w postaci składników aktywów trwałych stanowiących elementy sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej.

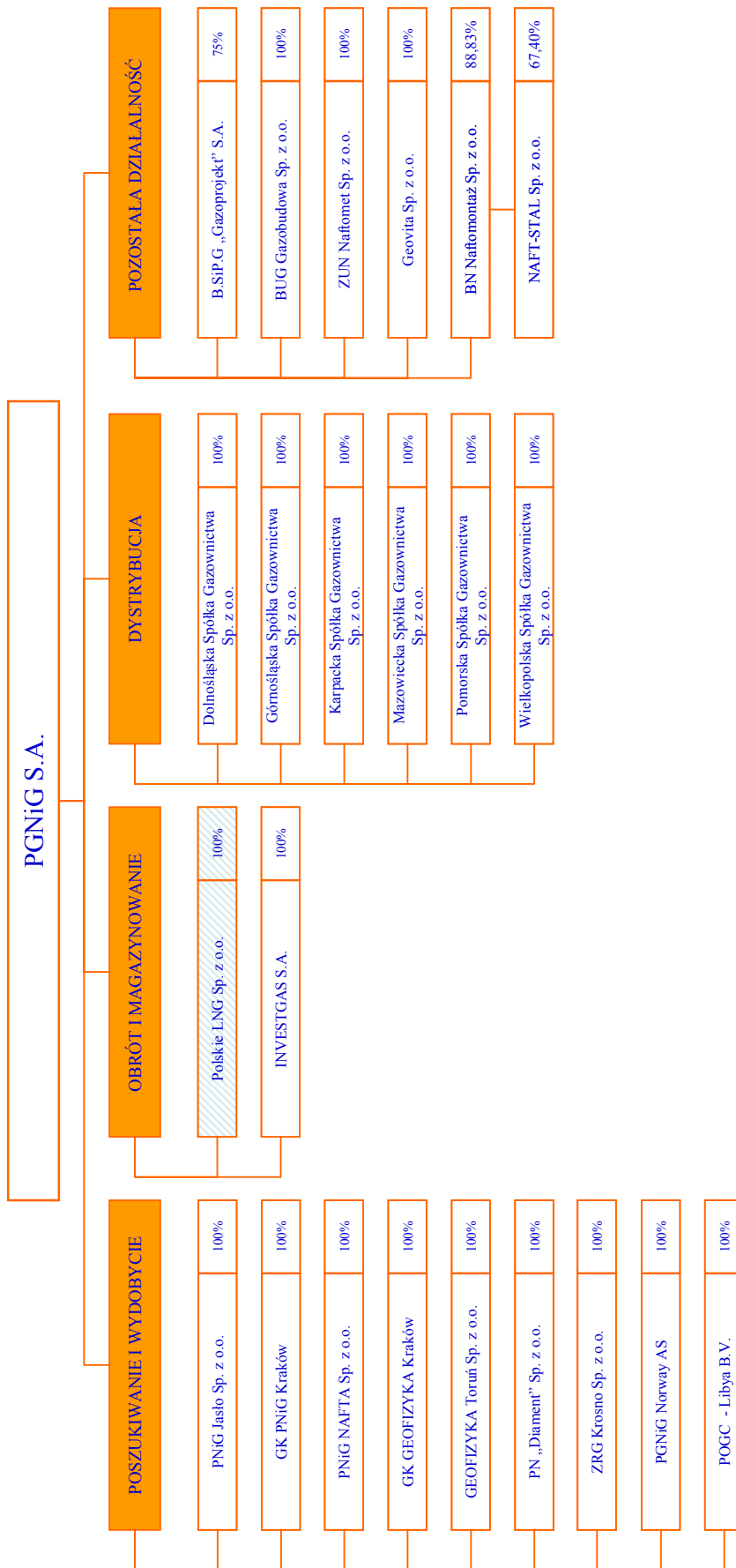
Zmiany struktury GK PGNiG po zakończeniu roku obrotowego

Po zakończeniu roku obrotowego Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. oraz Biuro Studiów i Projektów Gazownictwa „Gazoprojekt” S.A. zawiązały spółkę celową pod firmą POWIŚLE PARK Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, której celem jest budowa siedziby MSG Sp. z o.o. oraz lokali mieszkalnych i biurowo-usługowych, przewidzianych do zbycia. Spółka została utworzona na czas potrzebny do realizacji inwestycji. Kapitał zakładowy nowoutworzonej spółki wynosi 78.131.000 zł, przy czym MSG Sp. z o.o. objęła 76.131 udziałów o wartości nominalnej 1.000 zł każdy, na łączną kwotę 76.131.000 zł, a B.S. i P.G. „Gazoprojekt” S.A. objęła 2.000 udziałów o wartości nominalnej 1.000 zł każdy, na łączną kwotę 2.000.000 zł. Rejestracja POWIŚLE PARK Sp. z o.o. w KRS miała miejsce 18 marca 2009 roku.

Na poniższym schemacie został przedstawiony wykaz jednostek konsolidowanych Grupy Kapitałowej PGNiG w podziale na segmenty działalności na dzień 31 grudnia 2008 roku.

KONSOLIDOWANE SPÓLKI GRUPY KAPITAŁOWEJ PGNiG

GK Poszukiwania Nafty i Gazu Kraków obejmuje Poszukiwania Nafty i Gazu Kraków Sp. z o.o. oraz jej spółkę zależną Oil Tech International - F.Z.E.

GK GEOFIZYKA Kraków obejmuje Geofizykę Kraków Sp. z o.o. oraz jej spółkę zależną GEOFIZYKA Kraków Libya JSC.

Polskie LNG Sp. z o.o. została sprzedana w dniu 8 grudnia 2008 roku

W 2008 roku nie nastąpiły zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową PGNiG.

3. Powiązania kapitałowe

Wykaz pozostałych spółek powiązanych z GK PGNiG według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku został przedstawiony w poniższym zestawieniu.

		Kapitał zakładowy w zł	Udział kapitałowy PGNiG S.A. w zł	% kapitału PGNiG S.A.	% głosów PGNiG S.A.
Spółki powiązane z PGNiG S.A.					
1	System Gazociągów Tranzytowych „EUROPOL GAZ” S.A.	80 000 000,00	38 400 000,00	48,00%	48,00%
2	GAS-TRADING S.A.	2 975 000,00	1 291 350,00	43,41%	43,41%
3	InterTransGas GmbH (EUR) ¹⁾	200 000,00	100 000,00	50,00%	50,00%
4	„Polskie Elektrownie Gazowe” Sp. z o.o. w likwidacji	2 500 000,00	1 212 000,00	48,48%	48,48%
5	„Dewon” Z.S.A. (UAH) ¹⁾	11 146 800,00	4 055 205,84	36,38%	36,38%
6	Przedsiębiorstwo Inwestycyjne „GAZOTECH” Sp. z o.o.	1 203 800,00	65 000,00	69,44%	46,30%
7	Sahara Petroleum Technology llc (RO) ¹⁾	150 000,00	73 500,00	49,00%	49,00%
8	PFK GASKON S.A.	13 061 325,00	6 000 000,00	45,94%	45,94%
9	„GAZOMONTAŻ” S.A.	1 498 850,00	677 200,00	45,18%	45,18%
10	„ZRUG” Sp. z o.o. (Poznań)	3 781 800,00	1 515 000,00	40,06%	41,71%
11	ZWUG „INTERGAZ” Sp. z o.o.	4 700 000,00	1 800 000,00	38,30%	38,30%
12	„ZRUG TORUŃ” S.A.	4 150 000,00	1 300 000,00	31,33%	31,33%
13	„TE-MA” WOC Małaszewicze Terespol Sp. z o.o. w likwidacji	262 300,00	55 000,00	20,97%	21,32%
14	H.S. „Szcakowa” S.A. w upadłości	16 334 989,44	5 439 494,72	33,30%	33,30%
15	TeNET 7 Sp. z o.o. w likwidacji	50 000,00	5 000,00	10,00%	10,00%
Spółki powiązane ze spółkami zależnymi od PGNiG S.A.					
		Kapitał zakładowy w zł	Udział kapitałowy spółek zależnych PGNiG S.A. w zł	% kapitału spółek zależnych PGNiG S.A.	% głosów spółek zależnych PGNiG S.A.
1	NAFT - TRANS Sp. z o.o. w upadłości	2 259 500,00	2 252 500,00	99,69%	99,69%
2	Gazobudowa Poznań Sp. z o.o.	332 600,00	163 000,00	49,00%	49,00%
3	Gazobudowa Kraków Sp. z o.o.	79 500,00	37 500,00	47,20%	47,20%
4	NAFTEK Sp. z o.o. w likwidacji	5 000,00	2 200,00	44,00%	44,00%
5	Przedsiębiorstwo Badawczo - Usługowe „Petromin” Sp. z o.o.	200 000,00	80 000,00	40,00%	40,00%
6	Geotermia Sp. z o.o.	4 000,00	1 000,00	25,00%	25,00%

¹⁾ wartości podane w walutach obcych

29 maja 2008 roku miała miejsce rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego ZRUG Zabrze Sp. z o.o. w KRS. Kapitał podwyższono o kwotę 2.500.000 zł do poziomu 5.250.000 zł. PGNiG S.A. nie uczestniczyła w podwyższeniu kapitału zakładowego, w związku z tym udział Spółki w kapitale zakładowym ZRUG Zabrze Sp. z o.o. obniżył się do poziomu 11,43%

Zmiany po zakończeniu roku obrotowego

W dniu 5 kwietnia 2009 roku GEOFIZYKA Toruń Sp. z o.o. oraz Al-Mashariq Trading & Contracting Company zawiązały spółkę joint venture w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą „Al Mashariq - Geofizyka Torun Limited Company” o kapitale zakładowym 500.000 riali saudyjskich. Udziały o wartości 250.000 riali saudyjskich, dające prawo do 50% głosów na zgromadzeniu wspólników objęła spółka zależna PGNiG S.A. – GEOFIZYKA Toruń Sp. z o.o. Podstawowym przedmiotem działalności spółki jest pozyskiwanie i wykonawstwo usług geofizycznych w Królestwie Arabii Saudyjskiej oraz innych krajach Bliskiego Wschodu.

Inwestycje poza grupą jednostek powiązanych

W dniu 18 czerwca 2008 roku Zarząd Spółki Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A. dokonał przydziału PGNiG S.A. 4.000.001 akcji serii B o wartości nominalnej 5,00 zł i cenie emisyjnej 19,50 zł każda, stanowiących 10,23% kapitału zakładowego Zakładów Azotowych w Tarnowie-Mościcach S.A. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego spółki Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A. w KRS nastąpiła w dniu 22 lipca 2008 roku. Łączna wartość inwestycji wyniosła 78 mln zł.

Łączna nominalna wartość zaangażowania kapitałowego GK PGNiG poza grupą jednostek powiązanych na dzień 31 grudnia 2008 roku wyniosła 56,8 mln zł.

4. Zatrudnienie

Stan zatrudnienia w spółkach Grupy Kapitałowej PGNiG objętych konsolidacją na dzień 31 grudnia 2008 roku w podziale na segmenty został przedstawiony w poniższym zestawieniu. Centrala PGNiG S.A. świadczy usługi na rzecz wszystkich segmentów, w związku, z czym nie została przypisana do żadnego z nich.

Stan zatrudnienia według segmentów (w osobach)

	2008	2007
Centrala PGNiG S.A.	837	604
Poszukiwanie i wydobywanie	10 725	10 151
Obrót i magazynowanie	3 793	3 810
Dystrybucja	13 746	13 538
Pozostała działalność	2 044	1 928
Razem	31 145	30 031

W Grupie Kapitałowej PGNiG w okresie od 1 stycznia 2000 roku do 31 grudnia 2008 roku realizowany był „Program restrukturyzacji zatrudnienia oraz działań osłonowych dla pracowników Oddziałów oraz spółek zależnych PGNiG S.A.”. W okresie tym różnymi formami restrukturyzacji zatrudnienia objęto 21.551 osób. Stan zatrudnienia w PGNiG S.A. i w spółkach zależnych objętych programem restrukturyzacji zmniejszył się o 14.689 osób (uwzględniając transfer 2.181 osób związany z wydzieleniem OGP Gaz-System Sp. z o.o. poza Grupę Kapitałową PGNiG).

W dniu 11 grudnia 2008 roku NWZ PGNiG S.A. przyjęło „Program racjonalizacji zatrudnienia oraz osłon finansowych dla pracowników Grupy Kapitałowej PGNiG lata 2009-2011 (III etap)”. Program wszedł w życie w styczniu 2009 roku. W odróżnieniu od uprzednich programów restrukturyzacji zatrudnienia, program ten został oparty na formule „na gotowość”. Może on być wdrażany w sytuacjach szczególnych i wymaga stosowania przez poszczególne spółki jednolitej dla całej Grupy

Kapitałowej procedury. Decyzje o realizacji programu podejmowane mogą być wyłącznie, w przypadku gdy jest to uzasadnione skalą projektowanych działań restrukturyzacyjnych, związanych ze zmniejszeniem zatrudnienia i/lub likwidacją stanowisk.

5. Sprzedaż i pozyskanie gazu

W 2008 roku GK PGNiG osiągnęła przychody ze sprzedaży w wysokości 18,4 mld zł, z czego 89% stanowiła sprzedaż gazu ziemnego.

Przychody ze sprzedaży w mln zł

	2008	2007
Gaz ziemny, w tym:	16 400,1	14 645,5
- gaz ziemny wysokometanowy	15 056,4	13 390,1
- gaz ziemny zaazotowany	1 343,7	1 255,5
Ropa naftowa	775,6	777,9
Kondensat	3,0	1,7
Hel	27,6	30,5
Mieszanka propan-butan	42,6	43,7
Usługi geofizyczno-geologiczne	360,8	371,6
Usługi w zakresie poszukiwania złóż	443,4	377,7
Pozostała sprzedaż	378,9	403,6
Razem	18 432,0	16 652,1

W 2008 roku GK PGNiG sprzedała 13,7 mld m³ gazu ziemnego, z czego 96% stanowiła sprzedaż z systemu przesyłowego i dystrybucyjnego, a pozostała część – sprzedaż gazu bezpośrednio ze złóż.

Sprzedaż gazu ziemnego w mln m³

	2008	2007
Segment obrót i magazynowanie	13 119,1	12 974,8
Segment poszukiwanie i wydobywanie	611,2	628,7
Razem	13 730,3	13 603,5

W 2008 roku GK PGNiG pozyskała 14,4 mld m³ gazu ziemnego, z czego 72% stanowił gaz z importu, głównie pochodzenia rosyjskiego oraz środkowoazjatyckiego. Wydobycie gazu ziemnego ze złóż krajowych wyniosło 28% pozyskania gazu. Poniższa tabela przedstawia strukturę zaopatrzenia w gaz ziemny w przeliczeniu na gaz wysokometanowy.

Pozyskanie gazu w mln m³

	2008	2007
Import	10 264,3	9 286,0
Wydobycie krajowe	4 073,9	4 276,1
Dostawcy krajowi	22,1	15,8
Razem	14 360,3	13 577,9

Rozdział II: Otoczenie regulacyjne

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi działalność Grupy Kapitałowej PGNiG są:

- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z dnia 30 maja 2006 roku, nr 89, poz. 624 z późniejszymi zmianami) – w odniesieniu do działalności w zakresie obrotu paliwami gazowymi, dystrybucji gazu oraz magazynowania paliw gazowych
- Ustawa z dnia 16 lutego 2007 roku o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. z dnia 23 marca 2007 roku, nr 52, poz. 343 z późniejszymi zmianami) – w odniesieniu do działalności obrotu gazem ziemnym z zagranicą
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z dnia 1 marca 1994 roku, nr 27, poz. 96 z późniejszymi zmianami) – w odniesieniu do działalności wydobywczej i prowadzonej w jej ramach sprzedaży gazu.

1. Prawo energetyczne

Działalność Grupy Kapitałowej PGNiG w zakresie obrotu paliwami gazowymi jest działalnością regulowaną i na jej prowadzenie konieczne jest uzyskanie koncesji od Prezesa URE oraz zatwierdzenie przez niego taryfy określającej m.in. cenę paliwa gazowego.

Znowelizowane w czerwcu 2007 roku Prawo energetyczne wymagało dostosowania aktów wykonawczych, tak by możliwe było skonstruowanie taryfy dla usługi kompleksowej. Z dniem 20 lutego 2008 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf dla paliw gazowych oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi (Dz. U. z dnia 20 lutego 2008 roku, nr 28, poz. 165). Podpisanie rozporządzenia w lutym spowodowało konieczność zmian we wniosku taryfowym złożonym przez Spółkę w listopadzie 2007 roku, co skutkowało przedłużającym się postępowaniem w sprawie zatwierdzenia taryfy dla paliw gazowych.

W 2008 roku kontynuowane były prace nad kolejnymi zmianami do ustawy Prawo energetyczne oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania ww. akty prawne nie zostały wprowadzone.

1.1. Koncesje

W 2008 roku Prezes URE wydał decyzje, w których stwierdził wygaśnięcie udzielonych Spółkom Obrotu Gazem:

- 6 koncesji na obrót paliwami gazowymi (luty 2008 rok)
- 2 koncesji na obrót gazem ziemnym z zagranicą (luty 2008 rok)
- 1 koncesji na obrót paliwami ciekłymi (wrzesień 2008 rok)

wskutek wykreślenia podmiotów z właściwego rejestru.

W dniu 16 września 2008 roku Prezes URE wydał decyzję, w której udzielił PGNiG S.A. koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej do dnia 18 września 2018 roku. Udzielona koncesja swoim zakresem obejmuje działalność gospodarczą, polegającą na wytwarzaniu energii elektrycznej w kogeneracji w jednym źródle w miejscowości Świdnik Duży w województwie lubelskim. W dniu 22 stycznia 2009 roku Prezes URE wydał decyzję rozszerzającą powyższą koncesję o źródło zlokalizowane w Rzeszowie w województwie podkarpackim.

W dniu 17 listopada 2008 roku Spółka wystąpiła z wnioskiem do Prezesa URE o wyznaczenie jej Operatorem Systemu Magazynowania. Decyzją z dnia 31 grudnia 2008 roku Prezes URE wyznaczył PGNiG S.A. Operatorem Systemu Magazynowania na obszarze określonym w koncesji, z wyłączeniem tej części instalacji magazynowej, która jest wykorzystywana do działalności produkcyjnej oraz instalacji służącej wyłącznie do realizacji zadań Operatora Systemu Przesyłowego na okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2025 roku.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku Spółka była w posiadaniu niżej wymienionych koncesji, udzielonych przez Prezesa URE na podstawie ustawy Prawo energetyczne:

- 1 koncesji na przesyłanie i dystrybucję paliw gazowych
- 1 koncesji na obrót paliwami gazowymi
- 1 koncesji na obrót gazem ziemnym z zagranicą
- 1 koncesji na magazynowanie paliw gazowych
- 1 koncesji na obrót paliwami ciekłymi
- 1 koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej.

1.2. Polityka taryfowa

Kluczowym czynnikiem wpływającym na działalność regulowaną GK PGNiG jest uzależnienie przychodów Grupy Kapitałowej od taryf zatwierdzanych przez Prezesa URE. Poziom taryf decyduje o możliwości uzyskania przychodów pokrywających ponoszone koszty uzasadnione wraz ze zwrotem z zaangażowanego kapitału. Poziom cen sprzedaży gazu jest bezpośrednio związany ze stosowaną metodologią kształtowania taryf.

Metodologia kształtowania taryf bazuje na określaniu cen i stawek opłat przy prognozowanych kosztach oraz planowanych wielkościach sprzedaży gazu ziemnego. Zgodnie z wytycznymi regulatora (Prezesa URE) do kalkulacji cen w obrocie paliwami gazowymi uwzględniane były koszty pozyskania gazu ze wszystkich kierunków dostaw paliw gazowych zarówno z importu, jak i z wydobycia krajowego. W praktyce oznacza to, iż regulacji cen podlegała zarówno działalność obrotu z zagranicą, jak i wydobycia krajowego. Uwzględnienie kosztów wydobycia gazu ze źródeł krajowych w koszyku kosztów stanowiących podstawę kalkulacji taryf, przy aktualnych wyższych poziomach cen zakupu gazu z importu, skutkowało ustaleniem ceny taryfowej stosowanej w rozliczeniach z odbiorcami na poziomie niższym, niż wynikałoby z kosztów jego zakupu z importu.

W rozliczeniach z odbiorcami, z którymi PGNiG S.A. miała zawarte umowy sprzedaży na dostarczanie paliw gazowych do punktu odbioru, obowiązywały zasady rozliczeń oraz ceny i stawki opłat określone w kolejnych taryfach zatwierdzonych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

1.3. Zmiany w taryfach PGNiG S.A.

W dniu 28 marca 2008 roku Prezes URE wydał decyzję w sprawie zwolnienia PGNiG S.A. z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia w zakresie sprężonego gazu ziemnego, którym napędzane są pojazdy mechaniczne.

Do dnia 24 kwietnia 2008 roku w rozliczeniach z odbiorcami obowiązywała Taryfa dla paliw gazowych nr 4 zatwierdzona decyzją Prezesa URE z dnia 17 marca 2006 roku.

W dniu 15 listopada 2007 roku PGNiG S.A. wystąpiła z wnioskiem do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o zatwierdzenie Taryfy dla paliw gazowych nr 1/2008 Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. na okres od 1 stycznia 2008 roku do 31 marca 2008 roku. Wejście w życie

nowego rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf dla paliw gazowych oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi (Dz. U. z dnia 20 lutego 2008 roku, nr 28, poz. 165) spowodowało konieczność zmian w złożonym przez Spółkę wniosku taryfowym. W dniu 20 lutego 2008 roku Spółka złożyła korektę wniosku w celu dostosowania go do wymogów nowego rozporządzenia taryfowego.

Prezes URE decyzją z dnia 10 kwietnia 2008 roku zatwierdził Taryfę dla paliw gazowych nr 1/2008, która w rozliczeniach z odbiorcami obowiązuje od 25 kwietnia 2008 roku i określa:

- ceny za paliwo gazowe, stawki opłat abonamentowych oraz stawki opłat sieciowych stosowane do rozliczeń z odbiorcami pobierającymi paliwa gazowe z sieci przesyłowej
- ceny za paliwo gazowe, stawki opłat abonamentowych oraz stawki opłat sieciowych stosowane do rozliczeń z odbiorcami pobierającymi paliwa gazowe z sieci dystrybucyjnych
- sposób ustalania bonifikat za niedotrzymanie parametrów jakościowych paliw gazowych, standardów jakościowych obsługi odbiorców oraz ustalania opłaty za przekroczenie mocy umownej.

Istotną zmianą w taryfie jest wprowadzenie stawki opłat sieciowych. Stawki opłat sieciowych kalkuluje się na podstawie kosztów stałych i zmiennych ponoszonych z tytułu zlecenia przez przedsiębiorstwo usług w zakresie przesyłania, dystrybucji, magazynowania, skraplania lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, kosztów magazynowania w instalacjach własnych przedsiębiorstwa oraz kosztów bilansowania systemu i zarządzania ograniczeniami systemowymi.

Ponadto taryfa definiuje sposób ustalania opłaty za przekroczenie mocy umownej oraz sposób ustalania bonifikat za niedotrzymanie parametrów jakościowych paliw gazowych i standardów jakościowych obsługi odbiorców.

Taryfa PGNiG S.A. reguluje dostarczanie paliw gazowych w oparciu o umowę kompleksową lub zawartą przed dniem wejścia w życie taryfy umowę sprzedaży paliwa gazowego, których realizacja wymaga zlecenia przez PGNiG S.A. transportu paliwa gazowego siecią przesyłową lub dystrybucyjną lub korzystania z magazynów. Na podstawie umowy kompleksowej PGNiG S.A. zobowiązuje się nie tylko sprzedać paliwo gazowe odbiorcy, ale także zapewnić jego dostarczenie do miejsca wskazanego przez odbiorcę.

W dniu 12 sierpnia 2008 roku PGNiG S.A. przedłożyła Prezesowi URE do zatwierdzenia wniosek w sprawie zmiany Taryfy dla Paliw Gazowych nr 1/2008. Wniosek został złożony w związku ze zmianą warunków prowadzenia działalności przez PGNiG S.A., wynikających ze wzrostu kosztów pozyskania gazu powyżej poziomu przyjmowanego do kalkulacji cen w zatwierdzonej taryfie oraz korekty zapisów treści taryfy. Korekta zapisów taryfy miała na celu dostosowanie postanowień Taryfy dla paliw gazowych nr 1/2008 do postanowień taryf Operatora Systemu Przesyłowego oraz Operatorów Systemu Dystrybucyjnego.

Prezes URE decyzją z dnia 17 października 2008 roku zatwierdził zmiany w Taryfie dla paliw gazowych nr 1/2008, która w rozliczeniach z odbiorcami obowiązuje od 1 listopada 2008 roku.

W poniższej tabeli przedstawione zostały ceny i stawki opłat stosowane do rozliczeń z odbiorcami pobierającymi paliwa gazowe z sieci przesyłowej.

Grupa taryfowa	Cena za paliwo gazowe	Stawki opłat abonamentowych
	zł/m ³	zł/miesiąc
E1A-E4B	0,9983	600,00
Ls1-Ls4	0,6327	600,00
Lw1-Lw4	0,7385	600,00

Poniżej przedstawiono zestawienie cen i stawek opłat stosowanych do rozliczeń z odbiorcami pobierającymi paliwa gazowe z sieci dystrybucyjnej z wyszczególnieniem grup taryfowych:

- gaz wysokometanowy E

Grupa taryfowa	Cena za paliwo gazowe	Stawki opłat abonamentowych
	zł/m ³	zł/miesiąc
W-1	1,0500	4,30
W-2	1,0350	6,40
W-3	1,0215	7,10
W-4	1,0160	18,00
W-5	1,0100	110,00
W-6	1,0011	130,00
W-6A	1,0011	130,00
W-6B	1,0011	130,00
W-7	0,9993	270,00
W-7A	0,9993	270,00
W-7B	0,9993	270,00
W-8	0,9988	600,00
W-9	0,9988	600,00
W-10	0,9988	600,00

- gaz zaazotowany Ls

Grupa taryfowa	Cena za paliwo gazowe	Stawki opłat abonamentowych
	zł/m ³	zł/miesiąc
Z-1	0,6659	4,30
Z-2	0,6564	6,40
Z-3	0,6474	7,10
Z-4	0,6444	18,00
Z-5	0,6404	110,00
Z-6	0,6344	130,00
Z-7	0,6333	270,00
Z-7A	0,6333	270,00
Z-7B	0,6333	270,00
Z-8	0,6329	600,00
Z-9	0,6329	600,00

- gaz zaazotowany Lw

Grupa taryfowa	Cena za paliwo gazowe	Stawki opłat abonamentowych
	zł/m ³	zł/miesiąc
S-1	0,7770	4,30
S-2	0,7660	6,40
S-3	0,7560	7,10
S-4	0,7520	18,00
S-5	0,7481	110,00
S-6	0,7410	130,00
S-7	0,7397	270,00
S-7A	0,7397	270,00
S-7B	0,7397	270,00
S-8	0,7393	600,00
S-9	0,7393	600,00

W dniu 13 lutego 2009 roku PGNiG S.A. wystąpiła do Prezesa URE z wnioskiem o zatwierdzenie Taryfy dla paliw gazowych nr 1/2009 (w trakcie postępowania nastąpiła zmiana nazwy, obecna to Taryfa dla paliw gazowych nr 2/2009). Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania w zakresie powyższego postępowania nie została wydana decyzja przez Prezesa URE.

1.4. Zmiany w taryfach Spółek Gazownictwa

Do dnia 24 kwietnia 2008 roku w rozliczeniach z odbiorcami Spółki Gazownictwa obowiązywały Taryfy dla paliw gazowych nr 2/2006, zatwierdzone decyzjami Prezesa URE z dnia 17 marca 2006 roku.

Prezes URE decyzją z dnia 10 kwietnia 2008 roku zatwierdził Taryfy dla usług dystrybucji paliwa gazowego, które w rozliczeniach z odbiorcami obowiązują od 25 kwietnia 2008 roku i określają:

- stawki opłat za świadczenie usług dystrybucji paliw gazowych i stawki opłat abonamentowych
- sposób ustalania opłat za przyłączenie do sieci wysokich ciśnień oraz stawki opłat za przyłączenie do sieci średnich i niskich ciśnień.

Ponadto taryfa definiuje sposób ustalania opłaty za przekroczenie mocy umownej, nielegalny pobór paliw gazowych, niedostosowanie się do wprowadzonych ograniczeń oraz sposób ustalania bonifikat za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorców.

1.5. Ryzyka otoczenia regulacyjnego

Ryzyko regulacyjne

Podstawowe ryzyko taryfowe stanowi niedostosowanie aktów wykonawczych do obowiązujących ustaw w zakresie rynku gazu. Taka sytuacja miała miejsce na przełomie 2007 i 2008 roku, kiedy to z powodu braku rozporządzenia taryfowego dostosowanego do znowelizowanego Prawa energetycznego przedłużeniu uległo postępowanie w sprawie zatwierdzenia taryfy dla paliw gazowych. Rozporządzenie taryfowe zostało podpisane przez Ministra Gospodarki dopiero w lutym 2008 roku. Jednakże kolejne istotne dla funkcjonowania rynku gazowego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego (rozporządzenie systemowe) znajduje się w fazie projektu.

W 2009 roku należy oczekiwać kolejnych zmian w przepisach prawnych regulujących działalność sektora gazowniczego. Przede wszystkim powinna zostać znowelizowana ustawa Prawo energetyczne w wyżej omówionym zakresie. Wejście w życie znowelizowanej ustawy skutkować będzie koniecznością nowelizacji rozporządzenia taryfowego.

Zmiany otoczenia prawnego, które są sukcesywnie wprowadzane w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, mogą nie uwzględniać specyfiki działalności GK PGNiG. Należy liczyć się z tym, że w kolejnych latach będą następowały dalsze zmiany mające wpływ na działalność sektora gazowniczego. Zmiany prawa, w tym opóźnienia w nowelizacji aktów prawnych, rodzą ryzyko związane z dostosowaniem się do tych przepisów, co może mieć negatywny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej PGNiG oraz jej wyniki finansowe i perspektywy rozwoju.

Ryzyko kalkulacyjne

Zatwierdzany przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki poziom cen decyduje o możliwości pokrycia kosztów podstawowej działalności PGNiG S.A. Prezes URE, ustalając taryfy na dany okres, bierze pod uwagę inne, niezależne od PGNiG S.A., czynniki zewnętrzne. W dążeniu do ochrony słabszych odbiorców, przy weryfikacji kosztów prowadzonej działalności, nie uznaje ich części za uzasadnione. Jednocześnie Prezes URE nie akceptuje przyjmowanych przez PGNiG S.A. założeń w zakresie głównych czynników kształtujących zmianę kosztów i zakładanego poziomu zysku uwzględniającego ryzyko prowadzonej działalności. Wnioskowane przez PGNiG S.A. poziomy cen i stawek opłat określanych w taryfie spotykają się także z brakiem akceptacji ze strony URE. Zaniżanie cen i opłat taryfowych przekłada się na obniżenie rentowności PGNiG S.A.

Ryzyko planowania

Obecnie stosowana metodologia kalkulacji cen i stawek opłat bazuje na planowanych wielkościach, w związku z czym przychody obciążone są ryzykiem prognozowania. Nietrafność oszacowania przez odbiorców zapotrzebowań przenosząca się na wielkość prognozowanych zakupów i wielkości dostaw, a także wielkości kosztów, które były podstawą do ustalania cen i opłat taryfowych, mogą niekorzystnie wpłynąć na wyniki finansowe. Wzrost zapotrzebowania przez odbiorców powyżej prognozowanego poziomu oznacza konieczność zakupu gazu ze wszystkich możliwych do zrealizowania (niejednokrotnie droższych) kontraktów.

Ryzyko rynkowe

Ceny gazu z importu ustalane są w USD i EUR oraz kształtowane są w oparciu o formuły indeksacyjne oparte na cenach produktów ropopochodnych. Zmiany kursów walutowych oraz produktów ropopochodnych znacząco wpływają na wysokość kosztów pozyskania gazu z importu. Rynek ropy i produktów ropopochodnych w ostatnim okresie jest mało przewidywalny z uwagi na ciągle zmiany cen. Znaczące zmiany cen paliw na rynku międzynarodowym wpływają na zmianę cen zakupu gazu z importu. Dokładna prognoza zmian ceny gazu ziemnego obciążona jest wysokim ryzykiem błędu. Istnieje zagrożenie, że pomimo ustalonych w prawie reguł określających możliwości korekty cen zatwierdzonych na okres obowiązywania taryfy, wzrost cen zakupu gazu z importu może nie być w pełni przeniesiony na wzrost cen sprzedaży gazu dla odbiorców lub tempo tych zmian będzie następowało z pewnym opóźnieniem.

Ryzyko konkurencji

Wzrost cen paliw na rynkach światowych w ostatnich latach przełożył się w sposób bezpośredni na wzrost zainteresowania działalnością poszukiwawczą. Istnieje ryzyko wystąpienia konkurencji na rynku polskim ze strony innych firm w zakresie nabywania koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż czy realizowania strategii uzyskiwania dostępu do własnych złóż węglowodorów. Aktualnie konkurencja na rynku krajowym jest ograniczona. Jednakże w przyszłości, po uzyskaniu stosownych koncesji, pojawią się firmy, które będą mogły skutecznie konkurować z PGNiG S.A. Poważną konkurencję stanowić mogą duże firmy z ugruntowaną pozycją na rynkach międzynarodowych, posiadające wielokrotnie większe zasoby finansowe od PGNiG S.A., a tym samym akceptujące wysokie ryzyko działalności poszukiwawczej w Polsce.

2. Ustawa o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego

Ustawa o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym reguluje zagadnienia związane z zapewnieniem bezpieczeństwa paliwowego państwa, w tym zasady tworzenia, utrzymywania i finansowania zapasów gazu ziemnego przez przedsiębiorstwa energetyczne, wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub przywołujące gaz na własne potrzeby. Ustawa wprowadza zmiany w obszarze działalności PGNiG S.A., m.in.:

- ustala harmonogram tworzenia obowiązkowych zapasów gazu ziemnego; w 2012 roku wielkość obowiązkowych zapasów osiąga wysokość odpowiadającą 30 dniom średniego dziennego przywozu gazu
- ustala zwrot na kapitale zaangażowanym w działalność magazynową na poziomie co najmniej 6%
- zapewnia, że koszty związane z utrzymywaniem, uruchamianiem oraz uzupełnianiem zapasów są kosztami uzasadnionymi działalności w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy Prawo energetyczne.

3. Prawo geologiczne i górnicze

Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994 roku (Dz. U. 05.228.1947) określa zasady i warunki:

- wykonywania prac geologicznych
- wydobywania kopalin ze złóż
- składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych
- ochrony złóż kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska w związku z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywaniem kopalin.

Przepisy ustawy stosuje się także do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

Działalność gospodarcza w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, wydobywania kopalin ze złóż, bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych wymaga uzyskania koncesji.

Działalność geologiczna i górnicza nadzorowana jest przez organy administracji geologicznej i organy nadzoru górniczego. Ustawa zawiera przepisy karne w zakresie niestosowania się do ustawy oraz wielkości graniczne opłat eksploatacyjnych.

W 2008 roku Ministerstwo Środowiska przyznało PGNiG S.A. 8 koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, a 31 koncesji przedłużyło. W 2008 roku uzyskano 8 koncesji na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż, natomiast 4 koncesje zostały wygaszone. Ponadto w trakcie roku udzielone zostały 2 koncesje na podziemne magazynowanie gazu, a wygaśnięciu uległa 1 koncesja. W omawianym okresie nie wystąpiły zmiany w koncesjach na składowanie odpadów.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku Spółka była w posiadaniu niżej wymienionych koncesji, udzielonych na podstawie ustawy Prawo geologiczne i górnicze:

- 75 koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu
- 217 koncesji na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż
- 9 koncesji na podziemne magazynowanie gazu (PMG)
- 4 koncesje na składowanie odpadów.

Rozdział III: Poszukiwanie i wydobywanie

Podstawową działalnością segmentu jest pozyskanie węglowodorów ze złóż i przygotowanie produktów do sprzedaży. Segment obejmuje cały proces poszukiwania i wydobycia gazu ziemnego i ropy naftowej ze złóż, poczynając od przeprowadzenia analiz geologicznych, badań geofizycznych i wierceń po zagospodarowanie i eksploatację złóż. Ponadto segment na swoje potrzeby wykorzystuje część pojemności magazynów gazu: PMG Brzeźnica, PMG Strachocina i PMG Swarzędz.

W 2008 roku segment poszukiwanie i wydobywanie prowadził głównie pozataryfową sprzedaż gazu ziemnego oraz sprzedaż ropy naftowej i innych produktów. Głównymi odbiorcami gazu ziemnego byli odbiorcy przemysłowi, których udział w wolumenie sprzedaży stanowił 85,9%. Poniższa tabela przedstawia sprzedaż podstawowych produktów na rzecz odbiorców zewnętrznych w układzie ilościowym.

Sprzedaż podstawowych produktów GK PGNiG

		Jednostka	2008	2007
1.	Gaz ziemny, w tym:	mln m ³	611,2	628,7
	- gaz ziemny wysokometanowy	mln m ³	47,2	50,2
	- gaz ziemny zaazotowany*	mln m ³	564,0	578,5
2.	Ropa naftowa	tys. t.	497,2	540,7
3.	Kondensat	tys. t.	1,2	1,1
4.	Hel	mln m ³	2,2	2,4
5.	Mieszanina propan-butan	tys. t.	17,4	18,4
6.	Azot	tys. kg	1 221,0	421,7
7.	Siarka	tys. t.	20,3	23,4

* mln m³ w przeliczeniu na gaz wysokometanowy

W grudniu 2008 roku PGNiG S.A. podpisała z Zakładami Azotowymi w Tarnowie-Mościcach S.A. umowę sprzedaży gazu zaazotowanego ze złóż Rylowa, Rajska, Szczepanów i Wierzchosławice. Umowa została podpisana na okres 12 lat i przewiduje dostawy około 50 mln m³ gazu rocznie, począwszy od roku 2012.

W 2008 roku PGNiG S.A. realizowała kontrakty na dostawy ropy do rafinerii z Grupy PKN Orlen, tj. Rafinerii Trzebinia S.A. oraz Rafinerii Nafty Jedlicze S.A. W dostawach rurociągowych kontrakt z firmą BP International, na podstawie którego ropa dostarczana była za granicę, zastąpiony został umową z TOTSA TOTAL OIL TRADING SA. Zasady, na jakich opiera się sprzedaż ropy eksportowanej, pozostały bez zmian.

1. Poszukiwanie

W 2008 roku Grupa Kapitałowa PGNiG prowadziła prace w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów, w ramach których wykonała m.in. 310.058,5 m wierceń, 8.046,7 km sejsmiki 2D oraz 6.191,5 km² sejsmiki 3D. Powyższe prace były prowadzone na potrzeby GK PGNiG w obszarze poszukiwania i zagospodarowania złóż oraz usługowo dla podmiotów zewnętrznych w kraju i za granicą.

1.1. Prace poszukiwawcze w Polsce

Na potrzeby PGNiG S.A wykonano 65.347 m wierceń w kraju na terenie Karpat, Przedgórze Karpat oraz na Niżu Polskim. Prace prowadzone były w 35 otworach: 24 poszukiwawczych i 11 rozpoznawczych, z czego w 6 odwiertach wiercenia rozpoczęto w 2007 roku. Spośród 30 odwiertów o znanych wynikach złożowych 11 odwiertów zakwalifikowano jako pozytywne, w tym 10 gazowych i jeden ropny, pozostałych 19 odwiertów było negatywnych. Ponadto wykonano 1.538,5 km prac sejsmicznych 2D oraz 602,6 km² sejsmiki 3D.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku wielkość udokumentowanych zasobów zatwierdzonych przez Ministra Środowiska wyniosła:

- 93,3 mld m³ gazu ziemnego w przeliczeniu na gaz wysokometanowy
- 21 mln ton ropy naftowej.

W 2009 roku planuje się udokumentować przyrost zasobów wydobywalnych (ze stanem na 31 grudnia 2008 roku) w ilości 9,2 mld m³ w przeliczeniu na gaz ziemny wysokometanowy oraz 230 tys ton ropy naftowej.

W 2008 roku PGNiG S.A. kontynuowała współpracę z firmą FX Energy Poland Sp. z o.o. na obszarach: „Płotki”, „Płotki”-„PTZ”, „Poznań”, Blok 255 oraz na obszarze „Bieszczady” we współpracy ze spółkami Eurogas Polska Sp. z o.o. i Energia Bieszczady Sp. z o.o.

1.2. Prace poszukiwawcze za granicą

W 2008 roku Grupa Kapitałowa PGNiG prowadziła działania na obszarach koncesyjnych w Norwegii, Libii, Pakistanie, Danii oraz Egipcie.

Pakistan

PGNiG S.A. prowadzi prace poszukiwawcze w Pakistanie na podstawie umowy z 18 maja 2005 roku, zawartej pomiędzy PGNiG S.A. a Rządem Pakistanu na realizację poszukiwań i eksploatację węglowodorów w obszarze koncesji Kirthar. Prace poszukiwawcze w obszarze bloku Kirthar prowadzone są wspólnie z firmą Pakistan Petroleum Ltd., zgodnie z podziałem udziałów i kosztów PGNiG S.A. – 70%, PPL – 30%. Z uwagi na brak dostępnego urządzenia, rozpoczęcie wiercenia pierwszego otworu poszukiwawczego Rahman-1 zostało przesunięte na II kwartał 2009 roku.

Dania

W dniu 6 grudnia 2007 roku PGNiG S.A. podpisała umowę cesji udziałów w koncesji poszukiwawczej 1/05 na obszarze Danii i objęła operatorstwo na tej koncesji. Obecnie udziały wynoszą: PGNiG S.A. – 40%, Odin Energi A/S – 40%, Nordsofonden – 20%. 5 kwietnia 2008 roku decyzją Duńskiej Agencji Energii powyższa koncesja została przedłużona do 5 października 2009 roku pod warunkiem wykonania zdjęcia sejsmicznego 3D o powierzchni nie mniejszej niż 50 km². W 2008 roku wykonano reprocessing archiwalnych materiałów sejsmicznych 2D w celu lokalizacji zdjęcia sejsmicznego 3D, którego wykonanie planowane jest w 2009 roku.

Egipt

W 2007 roku PGNiG S.A. wygrała przetarg na koncesję poszukiwawczą Bahariya (Blok nr 3) w Egipcie. Koncesja obejmuje obszar o łącznej powierzchni 4.414,4 km². W lipcu 2007 roku została parafowana umowa PSA (Production Sharing Agreement). Po ratyfikacji umowy przez parlament Egiptu oraz po jej podpisaniu, PGNiG S.A. przystąpi do realizacji umowy koncesyjnej. W 2009 roku planowane jest wykonanie reprocessingu 1.450 km sejsmiki 2D.

Iran

W lutym 2008 roku PGNiG S.A. podpisała list intencyjny z firmą Iranian Offshore Oil Company (IOOC) w sprawie zagospodarowania złoża gazowo-kondensatowego Lavan.

2. Wydobycie

Eksploatacja złóż gazu ziemnego i ropy naftowej na terenie Polski prowadzona jest przez dwa oddziały PGNiG S.A.: Oddział w Zielonej Górze oraz Oddział w Sanoku. Oddział w Zielonej Górze wydobywa ropę naftową i gaz ziemny zaazotowany w 20 kopalniach (12 gazowych oraz 8 ropno-gazowych), natomiast Oddział w Sanoku pozyskuje gaz ziemny wysokometanowy i zaazotowany oraz ropę naftową w 46 kopalniach (26 gazowych oraz 20 ropno-gazowych i ropnych).

Ogółem w 2008 roku PGNiG S.A. wydobyla 4.073,9 mln m³ gazu ziemnego (w przeliczeniu na gaz ziemny wysokometanowy) oraz 487,4 tys ton ropy naftowej. W 2008 roku nastąpił spadek wydobycia gazu ziemnego o 4,7% w porównaniu do 2007 roku. Mniejsze wydobycie spowodowane jest naturalnym spadkiem zdolności wydobywczych eksploatowanych odwiertów oraz mniejszą niż przewidywana wielkością zasobów zagospodarowanych złóż. Na zmniejszenie wydobycia ropy naftowej o 5,9% w 2008 roku w stosunku do 2007 roku miał wpływ spadek zdolności wydobywczych oraz awaria instalacji na kopalni Dębno. Wielkość produkcji PGNiG S.A. w 2008 roku została przedstawiona w poniższej tabeli.

Struktura produkcji

	Jednostka	2008	2007
1. Gaz ziemny	mln m ³ *	4 073,9	4 276,1
- Oddział w Zielonej Górze	mln m ³ *	2 297,4	2 391,0
- Oddział w Sanoku	mln m ³ *	1 776,5	1 885,1
2. Ropa naftowa	tys. ton	487,4	518,2
- Oddział w Zielonej Górze	tys. ton	442,5	472,0
- Oddział w Sanoku	tys. ton	44,9	46,2
3. Kondensat	tys. ton	11,2	9,6
4. Siarka	tys. ton	21,3	23,3
5. Mieszanina propan-butan	tys. ton	17,4	18,2
6. Hel	mln m ³	2,2	2,3
7. LNG	mln m ³ *	20,1	21,7

* w przeliczeniu na gaz ziemny wysokometanowy

W 2008 roku do eksploatacji podłączono 16 odwiertów na terenie działania Oddziału w Sanoku i 2 odwierty w Oddziale w Zielonej Górze. Łączny przyrost zdolności wydobywczych wynosi około 510 m³/min.

W 2008 roku PGNiG S.A. prowadziła szereg prac w celu utrzymania poziomu wydobycia gazu ziemnego i ropy naftowej z eksploatowanych złóż. W celu uzyskania przyrostu wydobycia węglowodorów wykonano 7.772 m wierceń eksploatacyjnych. W 2008 roku zakończono wiercenia 10 odwiertów eksploatacyjnych na złożach: Radlin, Sędziszów, Dzieduszyce, Cierpisz, Bonikowo, Strachocina, Rudka oraz Trzebownik. Dla ograniczenia naturalnego spadku wydobycia przeprowadzono remonty 42 odwiertów, których stan techniczny nie pozwalał na ich dalszą

eksploatację. Ponadto wykonano zabiegi intensyfikacyjne dla utrzymania bądź poprawy zdolności wydobywczych odwiertów eksploatacyjnych.

W związku ze spadkiem ciśnień złożowych na złożach Palikówka i Kuryłówka zostały zainstalowane sprężarki na punktach zdawczo-odbiorczych. Zapobiegło to wyłączeniu niektórych odwiertów z eksploatacji i zapewniło oddanie wydobytego gazu do systemu przesyłowego. W 2009 roku planuje się zainstalowanie kolejnych dwóch sprężarek na złożu Jodłówka.

Segment poszukiwanie i wydobywanie wykorzystuje na swoje potrzeby podziemne magazyny gazu: Brzeźnica, Strachocina i Swarzędz. Podstawowym zadaniem podziemnych magazynów gazu jest zapewnienie możliwości zagospodarowania wydobywanego gazu w okresach zmniejszonego zapotrzebowania odbiorców na gaz. Ponadto magazyny umożliwiają optymalizację wydobywania ze złóż krajowych w ciągu roku oraz prowadzenie racjonalnej gospodarki zasobami złóż gazu ziemnego. Pojemności czynne magazynów na koniec 2008 roku przedstawia poniższa tabela.

Pojemności czynne magazynów segmentu poszukiwanie i wydobywanie

	mln m ³
Brzeźnica	65,0
Strachocina	150,0
Swarzędz	90,0

W 2008 roku PGNiG S.A. prowadziła prace związane z rozbudową istniejącego magazynu gazu wysokometanowego PMG Strachocina do pojemności czynnej 330 mln m³ oraz budową nowych magazynów gazu zaazotowanego (Ls) PMG Daszewo i gazu zaazotowanego (Lw) PMG Bonikowo. Zadaniem magazynów gazu zaazotowanego będzie praca na rzecz optymalizacji lokalnego wydobywania gazu Ls w pasie nadmorskim (PMG Daszewo) oraz gazu zaazotowanego Lw w zachodniej Polsce (PMG Bonikowo).

3. Planowane działania

Prace poszukiwawcze w Polsce

W 2009 roku PGNiG S.A. planuje wykonanie prac geofizycznych oraz przeprowadzenie prac wiertniczych na 29 otworach poszukiwawczych (w tym 6 we współpracy z firmami zagranicznymi) i na 7 otworach rozpoznawczych.

Prace poszukiwawcze za granicą

W 2008 roku Grupa Kapitałowa PGNiG prowadziła szereg działań zmierzających do pozyskania nowych obszarów poszukiwawczych i koncesyjnych w takich krajach jak Algieria, Irak, Iran, Maroko, Mongolia i Tunezja. Powyższe działania będą kontynuowane w 2009 roku. Ponadto GK PGNiG zamierza kontynuować prace poszukiwawcze na obszarach koncesyjnych w Norwegii, Danii, Egipcie, Libii i Pakistanie.

Podziemne magazyny gazu

W 2009 roku PGNiG S.A. będzie kontynuowała budowę ośrodka napowierzchniowego na PMG Daszewo oraz planuje rozpoczęcie budowy części napowierzchniowej na PMG Strachocina i PMG Bonikowo.

Wydobycie gazu ziemnego

PGNiG S.A. realizuje program inwestycyjny mający na celu osiągnięcie w dłuższej perspektywie wzrost zdolności wydobywczych gazu ziemnego. W ramach programu planuje się zagospodarowanie nowych złóż i odwiertów, modernizację i rozbudowę istniejących KGZ, budowę nowych i rozbudowę już istniejących podziemnych magazynów gazu. Ponadto będą prowadzone prace w celu utrzymania wydobycia węglowodorów ze złóż już eksploatowanych na obecnym poziomie.

W 2009 roku planuje się wydobycie na poziomie 4,3 mld m³/rocznie w przeliczeniu na gaz wysokometanowy o ciepłe spalania 39.5 MJ/m³, które zmniejszy się z wcześniej zakładanego poziomu 4,6 mld m³. Zmniejszona prognoza wydobycia wynika z niższego zapotrzebowania na gaz zaazotowany przez część klientów przemysłowych pobierających gaz bezpośrednio ze złóż. Na niższe prognozowane wydobycie mają wpływ przesunięcia planów inwestycyjnych zagospodarowania nowych złóż gazu ziemnego oraz naturalny spadek zdolności wydobywczych eksploatowanych złóż. W celu zwiększenia wydobycia do poziomu około 4,5 mld m³ PGNiG S.A. planuje w najbliższych latach zagospodarować i włączyć do eksploatacji kolejne udokumentowane złoża gazu ziemnego m.in. Wielichowo-Ruchocice, Roszków, Międzychód (złoża gazu zaazotowanego w zachodniej Polsce) oraz Łukowa, Jasionka II etap, Kupno, Pilzno II etap, Rudka II etap (złoża gazu wysokometanowego na Podkarpaciu).

W 2010 roku planuje się zakończenie projektu Odazotowni Grodzisk o mocy przerobowej do 500 mln m³ gazu wsadowego. Projekt obejmuje zagospodarowanie złóż rejonu Nowy Tomyśl-Grodzisk i gazu ze złóż Lubiatów-Międzychód-Grotów (LMG) oraz utworzenie drugiego, obok Oddziału w Odolanowie, regulatora łączącego system wydobywczy gazu zaazotowanego z wysokometanowym systemem przesyłowym.

Wydobycie ropy naftowej

W sierpniu 2008 roku została podpisana umowa na realizację zadania inwestycyjnego „Projekt LMG – Ośrodek Centralny, strefy przyodwiertowe rurociągi i inne” z konsorcjum w składzie PBG S.A. (Polska), Technip KTI S.P.A. (Włochy), Thermo Design Engineering Ltd. (Kanada) na wartość 1,4 mld zł. Rozpoczęcie prac planowane jest na 2009 rok.

Zagospodarowanie złoża Lubiatów-Międzychód-Grotów (LMG) i intensyfikacja wydobycia ze złoża Barnówko-Mostno-Buszewo (BMB) są projektami mającymi na celu zwiększenie wydobycia ropy naftowej przez PGNiG S.A. W roku 2009 planuje się wydobycie ponad 500 tys. ton ropy naftowej. Znaczący przyrost wydobycia ropy naftowej nastąpi w 2013 roku po zagospodarowaniu i włączeniu do eksploatacji złóż LMG i osiągnięciu roczny poziom ok. 0,9 mln ton.

4. Spółki segmentu poszukiwanie i wydobycie

PNiG Jasło Sp. z o.o.

Poszukiwania Nafty i Gazu Jasło Sp. z o.o. zajmuje się wykonywaniem otworów geologiczno-poszukiwawczych i eksploatacyjnych, przeprowadzaniem rekonstrukcji i likwidacji odwiertów oraz świadczeniem usług specjalistycznych serwisów wiertniczych w zakresie usług cementacyjnych, płuczkowych, zbrojenia odwiertów oraz aparatury kontrolno-pomiarowej na wiertniach.

W 2008 roku przychody spółki ze sprzedaży wyniosły 281,9 mln zł, z czego przychody z usług wykonanych na rzecz GK PGNiG stanowiły 73%. Głównym odbiorcą usług świadczonych przez spółkę na rynku krajowym była PGNiG S.A. Spółka prowadziła również wiercenia otworów dla RWE Dea Polska Sp. z o.o., wiercenia otworu geotermalnego dla Fundacji Lux Veritatis, a także świadczyła usługi serwisu cementacyjnego i pakerowego dla odbiorców zewnętrznych tj. PRWiG, FX Energy

Poland Sp. z o.o. oraz Petrobaltic S.A. Na rynkach zagranicznych spółka prowadziła prace wiertnicze w Libii oraz wiercenia geotermalne w Niemczech. Na terenie Litwy, Łotwy i na Ukrainie spółka świadczyła usługi specjalistycznych serwisów: rekonstrukcyjno-wiertniczego, cementacyjnego i Datawell.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	281,9	236,3
Zysk/strata netto	mln zł	18,2	9,2
Kapitał własny	mln zł	142,0	127,6
Aktywa ogółem	mln zł	219,6	194,1
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	932	861

W 2009 roku i latach najbliższych rynkiem strategicznym pozostanie rynek krajowy, na którym spółka będzie świadczyć usługi dla PGNiG S.A., a rynkami uzupełniającymi Libia, Niemcy i Rosja, gdzie spółka będzie prowadzić prace w zakresie usług naftowych i geotermalnych. W 2009 roku spółka rozpoczęła prace rekonstrukcyjne na terenie Rosji oraz wiercenie drugiego otworu geotermalnego w Niemczech.

GK PNiG Kraków

Grupę Kapitałową PNiG Kraków stanowią Poszukiwania Nafty i Gazu Kraków Sp. z o.o. oraz Oil Tech International F.Z.E. Podstawowym przedmiotem działalności PNiG Kraków Sp. z o.o. są wiercenia geologiczne, poszukiwawcze i eksploatacyjne, rekonstrukcje otworów wiertniczych oraz usługi serwisowe związane z wierceniem otworów, ich opróbowaniem i eksploatacją. Spółka świadczy również usługi w zakresie ratownictwa górniczego, a także hotelarstwa, gastronomii, wynajmu i szkoleń. Natomiast spółka Oil Tech International F.Z.E. świadczy usługi związane z dostarczaniem załóg obsługi, materiałów oraz maszyn i urządzeń na rzecz PNiG Kraków Sp. z o.o.

W 2008 roku GK PNiG Kraków osiągnęła 360,2 mln zł przychodów ze sprzedaży. Przychody z usług wykonanych na rzecz klientów spoza GK PGNiG stanowiły 65%, z czego 62% dla odbiorców zagranicznych. GK PNiG Kraków świadczyła usługi wiertnicze w Kazachstanie, Pakistanie, Mozambiku, Ugandzie oraz na Łotwie i Ukrainie. Na rynku krajowym GK PNiG Kraków prowadziła prace wiertnicze oraz świadczyła usługi serwisowe związane z wierceniem otworów, ich opróbowaniem i eksploatacją, w ramach kontraktów zawieranych pod klucz głównie dla GK PGNiG.

Podstawowe dane o grupie

	Jednostka	2008	2007*
Przychody ze sprzedaży	mln zł	360,2	301,0
Zysk/strata netto	mln zł	5,6	17,3
Kapitał własny	mln zł	182,5	166,3
Aktywa ogółem	mln zł	395,3	368,6
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	1 344	1 353

* dane PNiG Kraków Sp. z o.o.

W 2009 roku GK PNiG Kraków planuje kontynuację realizacji kontraktów na usługi wiertnicze, podpisanych w 2008 roku w Kazachstanie, Pakistanie, Ugandzie oraz na Ukrainie. Ponadto GK PNiG

Kraków będzie prowadzić prace na otworach w południowej Polsce oraz będzie świadczyć usługi serwisów próbnikowych i kierunkowych w ramach kontraktów zawartych w 2008 roku.

PNiG NAFTA Sp. z o.o.

Podstawowym przedmiotem działalności Poszukiwania Nafty i Gazu NAFTA Sp. z o.o. jest poszukiwanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego głównie w zakresie projektowania, wykonania i dokumentowania wiertniczych otworów badawczych, rozpoznawczych, poszukiwawczych oraz eksploatacyjnych. Spółka świadczy również usługi specjalistycznych serwisów wiertniczych, zajmuje się wierceniami otworów na potrzeby podziemnych magazynów węglowodorów, likwidacją otworów na wyeksploatowanych złożach, rekonstrukcją otworów będących w eksploatacji oraz prowadzi działalność pomocniczą świadczoną przez warsztat naprawczy sprzętu wiertniczego i bazę magazynową.

W 2008 roku głównym klientem spółki na rynku krajowym była GK PGNiG. Prace poszukiwawcze prowadzone były w północno-zachodniej i zachodniej Polsce. Sprzedaż spółki osiągnęła ogółem 284,7 mln zł, z czego przychody z usług wykonanych na rzecz GK PGNiG stanowiły 77%. W 2008 roku spółka prowadziła m.in. wiercenia poszukiwawczo-rozpoznawcze dla PGNiG S.A. oraz wiercenia dla podziemnego magazynu gazu w Mogilnie, gdzie inwestorem jest „INVESTGAS” S.A. W ramach kontraktów zagranicznych PNiG NAFTA Sp. z o.o. prowadziła prace wiertnicze w Egipcie, Indiach i na Węgrzech. W 2008 roku zakończono realizację kontraktów wiertniczych w Indiach.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	284,7	262,0
Zysk/strata netto	mln zł	34,6	36,5
Kapitał własny	mln zł	180,2	160,9
Aktywa ogółem	mln zł	318,2	267,1
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	773	713

W 2009 roku PNiG NAFTA Sp. z o.o. na rynku krajowym będzie kontynuować wiercenia na podziemnych magazynach gazu Mogilno i Kosakowo dla PGNiG S.A. oraz wiercenie otworu poszukiwawczego dla firmy FX Energy Poland Sp. z o.o. Na rynku zagranicznym spółka będzie prowadzić prace wiertnicze w Egipcie oraz na Węgrzech.

GK GEOFIZYKA Kraków

Grupa Kapitałowa GEOFIZYKA Kraków świadczy usługi geofizyczne w zakresie prac sejsmiki polowej z użyciem źródeł wzbudzania vibratorowego i dynamicznego metodą 2D i 3D, przetwarzania i interpretacji danych sejsmicznych z pomiarów geofizycznych, wykonywania pomiarów, zabiegów i prac specjalnych w otworach wiertniczych, interpretacji, perforacji oraz usług sejsmometrii wiertniczej.

W celu prowadzenia działalności na terenie Libii z dniem 29 stycznia 2008 roku GEOFIZYKA Kraków Sp. z o.o. zawiązała spółkę akcyjną pod nazwą „GEOFIZYKA Kraków Libya JSC”. Akcjonariuszami są GEOFIZYKA Kraków Sp. z o.o., która objęła 60% kapitału akcyjnego i BARARI Co. For Oil Services – z 40% kapitału akcyjnego. W 2008 roku spółka nie rozpoczęła działalności gospodarczej.

W 2008 roku GEOFIZYKA Kraków Sp. z o.o. osiągnęła 178,8 mln zł przychodów ze sprzedaży, z czego 54% stanowiła sprzedaż usług na rzecz GK PGNiG, a 46% dla klientów poza GK PGNiG.

Na rynkach zagranicznych spółka wykonywała głównie usługi sejsmiczne 2D i 3D w Czechach, Danii, Libii i Pakistanie oraz prace z zakresu geofizyki wiertniczej na Łotwie, Słowacji oraz na Węgrzech. Prace przetwarzania danych sejsmicznych i interpretacji wykonywano na zlecenie czeskiej firmy Moravské Naftové Doly a.s., uzyskano również zlecenie od węgierskiej firmy MOL na przetwarzanie danych z koncesji w Jemenie. W wyniku niestabilnej sytuacji politycznej w Pakistanie realizacja kontraktu dla spółki ODGCL została zawieszona na podstawie zapisów kontraktowych oraz nie podjęto realizacji drugiego kontraktu dla firmy MOL/Mari Gas.

Podstawowe dane o grupie

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	178,8	226,5
Zysk/strata netto	mln zł	0,2	2,1
Kapitał własny	mln zł	90,1	64,0
Aktywa ogółem	mln zł	205,0	202,0
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	1 124	874

W 2009 roku GEOFIZYKA Kraków Sp. z o.o. podpisała kontrakty na prace sejsmiczne, przetwarzania i interpretacji na rynku krajowym oraz kontrakty na prace z zakresu sejsmiki polowej i geofizyki wiertniczej na terenie Słowacji, Czech i na Węgrzech. Ponadto spółka wygrała przetarg na prace sejsmiczne 2D i 3D w rejonie Murzuq (Libia).

GEOFIZYKA Toruń Sp. z o.o.

GEOFIZYKA Toruń Sp. z o.o. zajmuje się świadczeniem usług geofizycznych w zakresie badań sejsmicznych, począwszy od projektowania i akwizycji danych, poprzez ich cyfrowe przetwarzanie, do kompleksowej interpretacji geofizyczno-geologicznej włącznie. Ponadto spółka świadczy usługi z zakresu pomiarów geofizycznych i zabiegów w otworach oraz ich interpretacji, usług wiertniczych. Spółka oferuje również płytkie badania geofizyczne w ramach ochrony środowiska, geologii i hydrogeologii, a także projektuje i wykonuje głębokie uziomy anodowe do ochrony katodowej.

W 2008 roku GEOFIZYKA Toruń Sp. z o.o. osiągnęła 332,4 mln zł przychodów ze sprzedaży. Przychody z usług wykonanych dla klientów spoza GK PGNiG stanowiły 65% całkowitej sprzedaży, z czego eksport wyniósł 56%. Za granicą spółka prowadziła prace akwizycji i przetwarzania danych sejsmicznych 2D i 3D na terenie Indii, Syrii i Niemiec. W kraju GEOFIZYKA Toruń Sp. z o.o. wykonywała prace głównie dla GK PGNiG oraz dla firmy FX Energy Poland Sp. z o.o. w zakresie projektowania i akwizycji danych, poprzez ich przetwarzanie, do kompleksowej interpretacji geofizyczno-geologicznej.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	332,4	314,6
Zysk/strata netto	mln zł	32,2	16,9
Kapitał własny	mln zł	168,1	140,7
Aktywa ogółem	mln zł	252,1	219,3
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	1 186	1 213

W 2009 roku GEOFIZYKA Toruń Sp. z o.o. będzie dążyć do umacniania swojej pozycji na rynku krajowym i wybranych rynkach zagranicznych (Indie, Iran, Niemcy, Syria i Tajlandia) poprzez zwiększanie portfolio świadczonych usług i optymalizację wykorzystania zasobów. Spółka planuje również rozpocząć świadczenie usług w Turcji, Jemenie, Egipcie i Arabii Saudyjskiej.

PN „Diament” Sp. z o.o.

Podstawowym przedmiotem działalności Poszukiwania Naftowe „Diament” Sp. z o.o. jest świadczenie usług w zakresie specjalistycznych serwisów wiertniczych obejmujących: wiercenia otworów, remonty, likwidacje odwiertów, opróbowania produkcyjne odwiertów, pomiary wgłębne, zabiegi intensyfikacyjne i inne z użyciem coiled tubingu i urządzenia azotowego oraz zbrojenia otworów i opróbowania próbnikami złoża wraz z zabezpieczeniem przeciwerupcyjnym. Spółka prowadzi również działalności związaną z budownictwem ogólnym, drogowym, z budową składowisk odpadów komunalnych oraz świadczy usługi w zakresie mechaniki pojazdowej, transportowe i sprzętowe.

W 2008 roku PN „Diament” Sp. z o.o. osiągnęła 209,2 mln zł przychodów ze sprzedaży, z czego sprzedaż dla kontrahentów spoza GK PGNiG stanowiła 58%. Konsorcjum w składzie: PN „Diament” Sp. z o.o. i PNiG Jasło Sp. z o.o. wykonało wiercenia 26 otworów badawczych na obszarze koncesyjnym złóż miedzi dla KGHM. Ponadto spółka świadczyła usługi związane z budownictwem ogólnym, głównie konstrukcje ziemne i drogowe. Na rzecz GK PGNiG spółka wykonywała wiercenia otworów, remonty i likwidacje odwiertów oraz szereg prac specjalistycznych, w tym zabiegi intensyfikacyjne i remontowe w odwiertach eksploatacyjnych, prace cementacyjne w otworach oraz prace w zakresie serwisu płuczek wiertniczych.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	209,2	161,3
Zysk/strata netto	mln zł	6,8	8,8
Kapitał własny	mln zł	92,2	91,7
Aktywa ogółem	mln zł	134,0	132,9
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	675	613

W 2009 roku w ramach konsorcjum z PNiG Jasło Sp. z o.o., PN „Diament” Sp. z o.o. będzie kontynuować wiercenia 6 otworów badawczych dla KGHM. Spółka również będzie wykonywać usługi związane z budownictwem ogólnym dla klientów spoza GK PGNiG oraz wiercenia otworów, remonty i likwidacje odwiertów i usługi w zakresie specjalistycznych serwisów na rzecz GK PGNiG.

ZRG Krosno Sp. z o.o.

Zakład Robót Górniczych Krosno Sp. z o.o. jest specjalistyczną firmą serwisową górnictwa otworowego. Zakres prowadzonej działalności obejmuje głównie usługi w odwiertach eksploatowanych, a w szczególności remonty i rekonstrukcje eksploatowanych odwiertów ropnych i gazowych, płytkie wiercenia (do około 1.000 m), pogłębianie otworów eksploatowanych, likwidacje odwiertów, infrastruktury i dołów urobkowych oraz innych skutków działalności górnictwa otworowego. Spółka świadczy również szeroki zakres prac w zakresie specjalistycznych serwisów intensyfikacji wydobywania, pomiarowych i laboratoryjnych.

W 2008 roku przychody ZRG Krosno Sp. z o.o. ze sprzedaży wyniosły 79,1 mln zł, z czego 84% stanowiła sprzedaż dla GK PGNiG. Pozostałymi odbiorcami spółki były operujące na krajowym rynku zakłady górnictwa otworowego poszukujące surowców kopalnych i wód geotermalnych. W kraju

spółka świadczyła usługi w odwiertach eksploatowanych, głównie remonty, rekonstrukcje i likwidacje. Za granicą spółka świadczyła usługi z zakresu górnictwa otworowego w Kazachstanie, Mozambiku (dla PNiG Kraków Sp. z o.o.) oraz na Ukrainie, Słowacji i Łotwie.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	79,1	88,6
Zysk/strata netto	mln zł	3,9	3,9
Kapitał własny	mln zł	41,3	39,2
Aktywa ogółem	mln zł	59,5	62,0
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	436	427

Partnerem strategicznym spółki w najbliższych latach pozostanie PGNiG S.A. Ponadto spółka planuje rozszerzyć rynki zbytu usług na Europę Środkową i Wschodnią. W 2009 roku spółka będzie kontynuować prace na odwiertach, a w szczególności remonty, rekonstrukcje i likwidacje dla odbiorców krajowych oraz będzie prowadzić prace intensyfikacji wydobycia w Kazachstanie i na Ukrainie.

PGNiG Norway AS

PGNiG Norway AS została powołana do realizacji projektu na Norweskim Szelfie Kontynentalnym, którego celem jest zwiększenie wielkości zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego poza granicami Polski. Spółka posiada 15% udziałów w trzech obszarach koncesyjnych obejmujących złoża Skarv i Snadd oznaczonych (PL 212, PL 212B, PL 262). Pozostałe udziały należą do: British Petroleum (Operator) – 30%, StatoilHydro – 30%, E.ON Ruhrgas Norge – 25%. Podstawowym zadaniem spółki PGNiG Norway AS jest poszukiwanie i eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego na Norweskim Szelfie Kontynentalnym oraz udział w projektach infrastrukturalnych związanych z działalnością przesyłową.

Zagospodarowanie złóż jest prowadzone przez British Petroleum wraz z PGNiG Norway AS, StatoilHydro i E.ON Ruhrgas. W wyniku unicyzacji złóż Skarv i Snadd ze złożem Idun na Norweskim Szelfie Kontynentalnym udziały poszczególnych spółek w obszarze eksploatacyjno-poszukiwawczym w przybliżeniu wynoszą:

- British Petroleum (Operator) 24%
- StatoilHydro 36%
- E.ON Ruhrgas Norge 28%
- PGNiG Norway AS 12%.

W 2008 roku projekt Skarv wszedł w fazę zagospodarowania złoża. Rozpoczęcie wydobycia planowane jest w 2011 roku. Projekt zagospodarowania złóż obejmuje wykonanie 16 odwiertów, w tym 7 do eksploatacji ropy, 5 – gazu ziemnego i 4 odwiertów iniekcyjnych (do zatłaczania). W późniejszej fazie odwierty iniekcyjne zostaną przekształcone w gazowe otwory eksploatacyjne w celu pełnego wyeksploatowania złoża. Mobilizację urządzenia wiertniczego przewiduje się w końcu 2009 roku.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	0	0
Zysk/strata netto	mln zł	- 41,8	- 7,2
Kapitał własny	mln zł	162,8	217,5
Aktywa ogółem	mln zł	1 412,3	1 075,4
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	19	10

Z dniem 1 stycznia 2009 roku PGNiG Norway AS nieodpłatnie objęła 30% udziałów w koncesji PL 350 na Norweskim Szelfie Kontynentalnym na podstawie umowy z StatoilHydro Petroleum AS. Po uzyskaniu zgody norweskiego Ministerstwa Węglowodorów i Energii oraz norweskiego Ministerstwa Finansów, PGNiG Norway AS obejmie 25% udziałów w koncesji PL 419 za symboliczną kwotę 1,0 NOK na podstawie umowy z Nexen Exploration Norge AS.

POGC-Libya B.V.

4 lutego 2008 roku spółka PGNiG Finance B.V. została przekształcona w Polish Oil and Gas Company-Libya B.V., w celu prowadzenia prac poszukiwawczych na koncesji numer 113 zlokalizowanej w basenie naftowym Murzuq (zachodnia Libia). Spółka uzyskała ze strony PGNiG S.A. gwarancję wykonania zobowiązań koncesyjnych. 25 lutego 2008 roku POGC-Libya B.V. podpisała z państwową libijską firmą naftową National Oil Corporation umowę EPSA (Exploration and Production Sharing Agreement), która została ratyfikowana 1 czerwca 2008 roku. W I kwartale 2009 roku została rozpoczęta akwizycja danych połowych.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	0	0
Zysk/strata netto	mln zł	- 8,1	- 1,4
Kapitał własny	mln zł	- 6,3	2,8
Aktywa ogółem	mln zł	56,4	2,8
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	13	-

5. Ryzyka poszukiwania i wydobywania

Odkrycia i szacowanie zasobów

Podstawowym ryzykiem, jakim jest obarczona działalność poszukiwawcza, jest ryzyko braku odkrycia złoża, czyli ryzyko poszukiwawcze. Ryzyko to polega na tym, że nie w każdym zidentyfikowanym potencjalnym obiekcie złożowym istnieje nagromadzenie węglowodorów spełniające kryteria definicji złoża. Istnienie nagromadzenia węglowodorów uzależnione jest od spełnienia szeregu warunków geologicznych. Ponadto ilość i jakość nagromadzonych węglowodorów może być inna od przewidywanej do odkrycia. W sytuacji gdy wyniki zakończonej sukcesem działalności poszukiwawczej w postaci udokumentowanych nowych zasobów nie zrównoważą wydobywania z obecnych złóż, udokumentowane zasoby wydobywalne w złożach PGNiG S.A. będą zmniejszać się wraz z ich postępującą eksploatacją.

Wiele z czynników i założeń przyjętych do określania wielkości zasobów i prognoz wydobycia może być obciążona błędami wynikającymi z niedoskonałości metod i sprzętu pomiarowego używanych w trakcie badań geofizycznych, wierceń i testów produkcyjnych. Dane w zakresie ekonomicznie opłacalnych do eksploatacji zasobów gazu ziemnego i ropy naftowej mają charakter szacunkowy i rzeczywista produkcja, przychody i koszty w odniesieniu do złóż mogą różnić się w poważnym stopniu w stosunku do dokonanych szacunków. Powyższe ryzyko ma szczególne znaczenie z tego względu, że cykl od rozpoczęcia poszukiwań do udostępnienia złoża do eksploatacji zamyka się w okresie 6-8 lat, a cykl produkcji węglowodorów wynosi 10-40 lat. Określone w trakcie dokumentowania parametry złóż są weryfikowane podczas eksploatacji. Każda ujemna korekta wielkości zasobów czy wielkości wydobycia może prowadzić do zmniejszenia przychodów, a przez to wpłynąć negatywnie na wyniki ekonomiczne PGNiG S.A.

Konkurencja

W kraju i za granicą istnieje ryzyko wystąpienia konkurencji ze strony innych firm w zakresie nabywania koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż, czyli realizowania strategii uzyskiwania dostępu do własnych zasobów węglowodorów. Niektórzy konkurenci PGNiG S.A., zwłaszcza działający globalnie, posiadają silną pozycję rynkową oraz większe niż PGNiG S.A. zasoby finansowe. W rezultacie istnieje prawdopodobieństwo, że firmy te przystąpią do przetargów i będą w stanie nabyć koncesje o dobrych perspektywach poszukiwawczych. Konkurenci mogą również definiować, wyceniać, oferować i kupować większą liczbę pól, włączając w to operatorstwo i koncesje, aniżeli pozwalają na to zasoby finansowe i ludzkie PGNiG S.A. Przewaga ta jest szczególnie istotna na arenie międzynarodowej. Jednakże wobec nasilenia się światowego kryzysu finansowego ryzyko to wydaje się wykazywać tendencję malejącą.

Opóźnienia prac

Uzyskanie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w myśl aktualnych przepisów prawa krajowego trwa od jednego do półtora roku. W działalności zagranicznej okres oczekiwania na ratyfikowanie kontraktu po wygraniu przetargu na koncesje może trwać nawet dwa lata. Ponadto przed rozpoczęciem prac terenowych Spółka jest zobowiązana m.in. do uzyskania podstaw formalno-prawnych do wejścia w teren, spełnienia wymogów w dziedzinie ochrony środowiska i niekiedy ochrony stanowisk archeologicznych oraz przestrzegania przepisów w zakresie przeprowadzania przetargów na wykonawcę prac. W myśl obowiązujących przepisów do momentu podpisania umowy z wykonawcą prac upływa kolejnych kilka miesięcy. Ponadto częste są przypadki bardzo długiego oczekiwania na odprawy celne importowanego sprzętu. Powyższe czynniki stwarzają ryzyko opóźnień prac poszukiwawczych.

Sprawy formalno-prawne niezależne od PGNiG S.A. są związane między innymi z:

- brakiem uchwalonych Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego przez jednostki samorządu terytorialnego
- problemami z wprowadzeniem inwestycji do MPZP
- uzyskiwaniem decyzji administracyjnych (w tym środowiskowych) lub innych formalno-prawnych
- zmianami aktualnej koncepcji programowo-przestrzennej
- trudnościami z uzyskiwaniem zgód właścicieli gruntów na wejście w teren.

Są to czynniki istotnie opóźniające działania inwestycyjne i wejście w teren z pracami budowlanymi. Ponadto obowiązek stosowania przez PGNiG S.A. ustawy Prawo zamówień publicznych często wpływa na wydłużenie procedury przetargowej. Odwołania lub skargi oferentów skutkują długotrwałym postępowaniem sądowym, co w konsekwencji powoduje opóźnienie realizacji całego projektu inwestycyjnego. Przedłużający się proces inwestycyjny zwiększa ryzyko związane z szacowaniem nakładów na prace inwestycyjne.

Koszty prac poszukiwawczych

Na kapitałochłonność prac poszukiwawczych mają wpływ ceny nośników energii oraz materiałów. Koszty prac poszukiwawczych są szczególnie wrażliwe na poziom cen stali, które przekładają się na ceny rur okładzinowych i wydobywczych, stosowanych w pracach wiertniczych. Wzrost cen energii i materiałów powoduje wzrost kosztów prac poszukiwawczych. Istotny wpływ na rentowność zagranicznych projektów poszukiwawczych będzie miała sytuacja w zakresie kształtowania się cen produktów ropopochodnych oraz wahania kursów walutowych.

Przepisy w zakresie bezpieczeństwa, ochrony środowiska i zdrowia

Dostosowanie do regulacji ochrony środowiska w Polsce i za granicą może znacząco zwiększyć koszty działalności PGNiG S.A. Aktualnie PGNiG S.A. ponosi znaczne nakłady kapitałowe i koszty w celu dostosowania swojej działalności do coraz bardziej skomplikowanych i wymagających regulacji odnoszących się do ochrony zdrowia i bezpieczeństwa oraz ochrony środowiska naturalnego. Ustawa z dnia 18 maja 2005 roku o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 113, poz. 954 z dnia 27 czerwca 2005 roku) spowodowała zaostrzenie przepisów realizacji przedsięwzięcia mogącego mieć oddziaływanie na obszar Natura 2000 oraz zwiększyła wymagania w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego w zakresie wchodzenia na tereny występowania chronionych gatunków roślin oraz siedlisk chronionych zwierząt. Również w krajach, gdzie PGNiG S.A. prowadzi działalność poszukiwawczą, widoczna jest tendencja do zaostrzania przepisów związanych z ochroną środowiska.

Wykwalifikowana kadra

Obecność firm zagranicznych na polskim rynku nasiliła zjawisko przejmowania przez nie wysoko wyspecjalizowanych pracowników o bogatym doświadczeniu zawodowym. Ryzyko to jest wysokie zwłaszcza w przypadku specjalistów z dziedziny poszukiwania złóż gazu ziemnego i ropy naftowej. W krajach, gdzie PGNiG S.A. prowadzi działalność, występują trudności w naborze wysoko wykwalifikowanej kadry.

Nieprzewidziane zdarzenia

Eksploatowane przez PGNiG S.A. złoża węglowodorów znajdują się często na dużych głębokościach, co związane jest z występowaniem w nich bardzo wysokich ciśnień, dodatkowo wiele złóż w składzie chemicznym zawiera siarkowodór. Powyższe czynniki stanowią podwyższone ryzyko wystąpienia wybuchu, erupcji lub wycieku węglowodorów, co z kolei może powodować zagrożenie dla ludzi (pracowników i okolicznych mieszkańców) i środowiska naturalnego, a także urządzeń produkcyjnych.

Zmiany prawne

W niektórych krajach następują częste i niespodziewane zmiany przepisów prawnych, które powodują utrudnienia w działalności poszukiwawczej. Może to być szczególnie niebezpieczne w krajach, gdzie zmiany prawa podporządkowane są decyzjom autorytarnych rządów.

Sytuacja polityczno-gospodarcza

W państwach, w których PGNiG S.A. prowadzi działalność poszukiwawczą, istnieje ryzyko konfliktów zbrojnych oraz ataków terrorystycznych, których efektem może być ograniczenie, zawieszenie lub zaprzestanie działalności poszukiwawczo-wydobywczej.

W rejonach działalności PGNiG S.A. istnieje także ryzyko destabilizacji społecznej i politycznej. Zmiany ekip rządzących mogą doprowadzić do wstrzymywania wydawania zezwoleń przez

administrację rządową odnośnie działalności naftowej. Ponadto w krajach tych istnieje ryzyko wybuchu konfliktów wewnętrznych i niepokojów społecznych spowodowane złą sytuacją socjalną i demograficzną ludności zamieszkującej te państwa. W przypadku wystąpienia tych czynników ryzyka działalność Spółki może być ograniczona, zawieszona lub wstrzymana.

W niektórych krajach działalność firm poszukiwawczych utrudnia brak odpowiedniej infrastruktury, co stwarza potencjalne problemy z dostarczaniem sprzętu, ludzi i materiałów w rejon działalności poszukiwawczej. Mogą również wystąpić problemy z transportem zaopatrzenia oraz trudności z zapewnieniem odpowiednich standardów opieki medycznej. Występowanie powyższych czynników ryzyka może wpłynąć na ograniczenie lub zawieszenie działalności poszukiwawczej.

W związku z trwającym obecnie światowym kryzysem gospodarczym istnieje duża niepewność, co do zachowań inwestorów w zakresie zapotrzebowania na prace poszukiwawcze w najbliższych latach. Spółki świadczące usługi zagranicą są narażone na utratę niektórych rynków i ograniczenia prac poza granicami kraju. Ponadto wahania kursów walut mają wpływ na wynik finansowy spółek, ponieważ znaczna część przychodów uzyskiwana jest w walutach obcych.

Rozdział IV: Obrót i magazynowanie

Segment prowadzi sprzedaż gazu ziemnego importowanego oraz wydobywanego ze złóż krajowych. Zakup gazu ziemnego z importu odbywa się głównie z kierunku wschodniego. Sprzedaż gazu ziemnego realizowana z sieci dystrybucyjnej i przesyłowej regulowana jest przez Prawo energetyczne, a ceny gazu ustalane są na podstawie taryf zatwierdzanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Segment wykorzystuje na swoje potrzeby trzy podziemne magazyny gazu zlokalizowane w Mogilnie, Wierzchowicach i Husowie.

1. Zakupy

W 2008 roku GK PGNiG dokonywała zakupów gazu ziemnego z importu oraz w niewielkim stopniu od dostawców krajowych. PGNiG S.A. importowała gaz głównie w ramach wymienionych poniżej umów i kontraktów, tj. długoterminowych kontraktów importowych z OOO „Gazprom eksport” i VNG-Verbundnetz Gas AG. oraz kontraktów średnioterminowych na dostawy gazu odpowiednio z ROSUKRENERGO AG oraz VNG-Verbundnetz Gas AG/ E.ON Ruhrgas AG:

- Kontraktu kupna-sprzedaży rosyjskiego gazu ziemnego do Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 września 1996 roku z OOO „Gazprom eksport”, obowiązującego do 2022 roku
- Umowy sprzedaży gazu Lasów z dnia 17 sierpnia 2006 roku z VNG-Verbundnetz Gas AG, obowiązującej do 1 października 2016 roku
- Umowy sprzedaży gazu z dnia 15 września 2004 roku z VNG-Verbundnetz Gas AG/ E.ON Ruhrgas AG, obowiązującej do 30 września 2008 roku
- Umowy sprzedaży gazu ziemnego z dnia 17 listopada 2006 roku z ROSUKRENERGO AG, obowiązującej do 1 stycznia 2010 roku włącznie z możliwością przedłużenia do 1 stycznia 2012 roku
- Umowy sprzedaży gazu Lasów 2008 z dnia 29 września 2008 roku z VNG-Verbundnetz Gas AG., obowiązującej od 1 października 2008 roku do 1 października 2011 roku.

W związku z wygaśnięciem w dniu 30 września 2008 roku umowy sprzedaży gazu z VNG-Verbundnetz Gas AG/ E.ON Ruhrgas AG oraz zmianą ilości gazu dostarczanego przez VNG-Verbundnetz Gas AG, PGNiG S.A. w dniu 29 września 2008 roku podpisała umowę sprzedaży gazu Lasów 2008 z VNG-Verbundnetz Gas AG. Na podstawie umowy spółka będzie dokonywała zakupów gazu w ilości około 500 mln m³ rocznie.

Poniższa tabela przedstawia strukturę zakupów gazu ziemnego w przeliczeniu na gaz wysokometanowy.

Struktura zakupów gazu ziemnego (w mln m³)

	2008	%	2007	%
Import w tym:	10 264,3	99,8%	9 286,0	99,9%
- OOO "Gazprom eksport"	7 056,7	68,7%	6 219,2	67,0%
- ROSUKRENERGO AG	2 377,2	23,2%	2 279,3	24,5%
- Pozostali dostawcy zagraniczni	830,4	8,1%	787,5	8,5%
Dostawcy krajowi	22,1	0,2%	15,8	0,1%
Razem	10 286,4	100,0%	9 301,8	100,0%

W pierwszych tygodniach 2009 roku w wyniku konfliktu rosyjsko-ukraińskiego miały miejsce zakłócenia w dostawach gazu z kierunku wschodniego. Ponadto od stycznia 2009 roku dostawy gazu z ROSUKRENERGO AG nie są realizowane, pomimo iż umowa sprzedaży gazu ziemnego obowiązuje do 1 stycznia 2010 roku. W rezultacie zmniejszenia, a następnie wstrzymania dostaw gazu w punkcie zdawczo-odbiorczym w Drozdowiczach, kierunki dostaw zostały zmienione i dodatkowe ilości gazu odbierane były przez punkt Wysokoje. Dostawy gazu w punkcie zdawczo-odbiorczym w Drozdowiczach zostały wznowione, ale były realizowane na niższym poziomie, wskutek braku realizacji dostaw w ramach kontraktu z ROSUKRENERGO AG. W celu zapewnienia odpowiednich dostaw gazu do odbiorców PGNiG S.A. zwiększyła pobór gazu z magazynów. W efekcie współpracy PGNiG S.A. z OOO „Gazprom eksport” czasowo zwiększone zostały ilości gazu odbieranego w ramach obowiązującego kontraktu.

Terminal LNG

Import skroplonego gazu ziemnego LNG do Polski jest jednym z projektów realizowanych przez PGNiG S.A. w zakresie dywersyfikacji dostaw gazu. W 2008 roku Polskie LNG Sp. z o.o., spółka zależna od PGNiG S.A., prowadziła prace nad przygotowaniem projektu budowy terminalu LNG oraz uzyskaniem wymaganych pozwoleń na budowę. W dniu 10 stycznia 2008 roku podpisano umowę z firmą SNC Lavalin Services Ltd. na wykonanie dokumentacji techniczno-ekonomicznej terminalu LNG wraz z wymaganymi pozwoleniami.

Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 2008 roku w sprawie działań mających na celu dywersyfikację dostaw gazu ziemnego do Polski, 8 grudnia 2008 roku PGNiG S.A. dokonała sprzedaży 100% udziałów w spółce Polskie LNG Sp. z o.o. na rzecz OGP GAZ-SYSTEM S.A. Wartość transakcji została ustalona na kwotę 52 mln zł.

2. Sprzedaż

W 2008 roku PGNiG S.A. zawarła umowy kompleksowe na dostawy paliwa gazowego, zarówno z systemu przesyłowego, jak i dystrybucyjnego z 92,9 tys. nowych odbiorców, z czego 91 tys. stanowili odbiorcy domowi.

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo energetyczne w 2008 roku PGNiG S.A. rozpoczęła proces wymiany umów handlowych na umowy kompleksowe, który powinien zakończyć się do dnia 31 grudnia 2009 roku.

Podstawowymi produktami sprzedawanymi przez segment jest gaz ziemny wysokometanowy oraz gaz zaazotowany. W 2008 roku sprzedaż gazu ziemnego, w przeliczeniu na gaz ziemny wysokometanowy, w porównaniu do roku ubiegłego wzrosła o około 1,1%, tj. 144,3 mln m³. GK PGNiG prowadziła sprzedaż gazu na rynku krajowym oraz na rynkach zagranicznych. Struktura sprzedaży segmentu obrót i magazynowanie Grupy Kapitałowej w 2008 roku została przedstawiona w poniższej tabeli.

Struktura sprzedaży podstawowych produktów

	Jednostka	2008	2007
1 Gaz ziemny, w tym:	mln m ³	13 119,1	12 974,8
- gaz ziemny wysokometanowy	mln m ³	12 313,8	12 157,3
- gaz ziemny zaazotowany*	mln m ³	805,3	817,5
2 Propan-butan	tys. t.	2,0	2,1

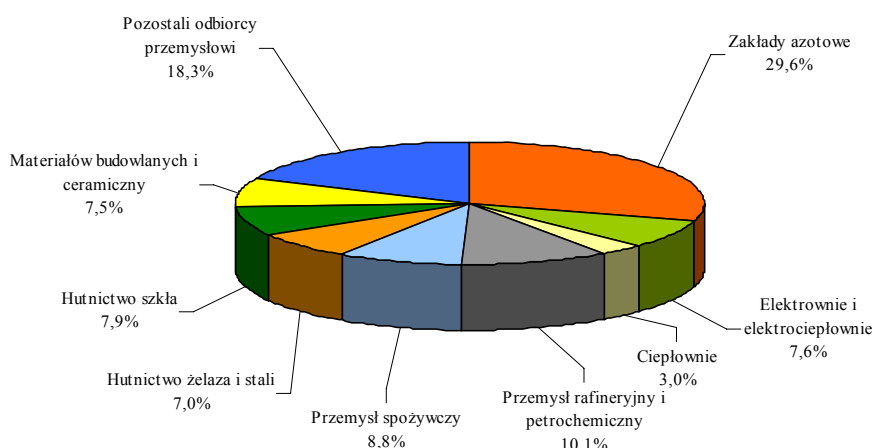
* mln m³ w przeliczeniu na gaz wysokometanowy

Głównymi odbiorcami gazu był przemysł chemiczny, hutnictwo i energetyka oraz odbiorcy domowi. Najliczniejszą grupą odbiorców gazu ziemnego (ok. 6,4 mln) byli odbiorcy domowi, którzy stanowili 97% klientów PGNiG S.A. Udział powyższej grupy odbiorców w wolumenie sprzedaży wyniósł 28%. Największy udział w wolumenie sprzedaży gazu ziemnego mieli odbiorcy przemysłowi (61%). W tabeli została zaprezentowana struktura sprzedaży gazu ziemnego w przeliczeniu na gaz wysokometanowy w podziale na grupy odbiorców.

Sprzedaż gazu ziemnego systemowego (mln m³)

	2008	%	2007	%
Odbiorcy przemysłowi	7 933,6	60,5%	7 848,6	60,5%
Handel, usługi	1 390,0	10,6%	1 326,3	10,2%
Odbiorcy domowi	3 622,4	27,6%	3 640,9	28,1%
Odbiorcy hurtowi	136,5	1,0%	119,2	0,9%
Eksport	36,6	0,3%	39,8	0,3%
Razem	13 119,1	100,0%	12 974,8	100,0%

Struktura sprzedaży gazu ziemnego w 2008 roku
do odbiorców przemysłowych

3. Magazynowanie

Segment obrót i magazynowanie wykorzystuje na swoje potrzeby część pojemności podziemnych magazynów. Krótkookresowe zmiany zapotrzebowania odbiorców na gaz ziemny niwelowane są przy wykorzystaniu KPMG Mogilno – magazynu w kawernach solnych o szczytowym charakterze pracy. Kompensację nierównomierności zapotrzebowania na gaz ziemny w sezonie letnim i zimowym, jak również realizację zobowiązań wynikających z kontraktów importowych zawierających klauzulę „take or pay”, zapewnienie ciągłości i bezpieczeństwa dostaw gazu oraz wywiązanie się z zawartych z odbiorcami umów sprzedaży „loco brama” odbiorcy, prowadzone jest w oparciu o pojemności PMG Wierzchowice i PMG Husów.

Ponadto PMG Wierzchowice, PMG Husów oraz KPMG Mogilno wykorzystywane są na potrzeby wywiązania się z obowiązku utrzymania zapasów obowiązkowych nałożonych Ustawą z dnia

16 lutego 2007 roku o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych, gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym.

W 2008 roku PGNiG S.A. kontynuowała prace związane z rozbudową pojemności czynnych istniejących magazynów gazu wysokometanowego PMG Wierzchowice i KPMG Mogilno oraz prace przygotowawcze związane z budową nowego magazynu gazu wysokometanowego KPMG Kosakowo. Pojemności czynne magazynów na koniec 2008 roku przedstawia poniższa tabela.

Pojemności czynne magazynów segmentu obrót i magazynowanie

	mln m ³
Husów	400,0
Mogilno	380,2
Wierzchowice	575,0

4. Planowane działania w obszarze obrotu i magazynowania

Projekt Baltic Pipe

Celem projektu jest stworzenie bezpośredniego połączenia, umożliwiającego dostawy gazu ziemnego z Danii do Polski oraz w przyszłości również z Polski do Danii. W 2008 roku na mocy umowy o współpracy podpisanej w dniu 15 listopada 2007 roku PGNiG S.A., OGP GAZ-SYSTEM S.A. oraz Energinet.dk wspólnie prowadziły analizy techniczne oraz prace nad szczegółowymi warunkami dalszej współpracy w zakresie realizacji projektu Baltic Pipe.

W dniu 16 grudnia 2008 roku PGNiG S.A. podpisała z OGP GAZ-SYSTEM S.A. „Porozumienie w sprawie nabycia dokumentacji i rozwiązania umowy o współpracy w zakresie inwestycji pod nazwą Gazociąg Bałtycki (Baltic Pipe)”. W dniu 29 stycznia 2009 roku NWZ PGNiG S.A. podjęło decyzję o sprzedaży dokumentacji związanej z realizacją projektu Baltic Pipe spółce OGP GAZ-SYSTEM S.A. Zgodnie z aktualną koncepcją dalsze etapy realizacji projektu mają być prowadzone przez OGP GAZ-SYSTEM S.A.

W 2009 roku PGNiG S.A. i OGP GAZ-SYSTEM S.A. przeprowadzą wspólnie badania geofizyczne dna morskiego na zdefiniowanych wariantach trasy gazociągu Baltic Pipe, których celem będzie określenie trasy optymalnej.

Projekt Skanled

W 2007 roku PGNiG S.A. przystąpiła do konsorcjum powołanego do budowy gazociągu Skanled, łączącego terminal gazowy na Norweskim Szelfie Kontynentalnym ze Szwecją oraz Danią. PGNiG S.A. objęła 15% udziałów i stała się jednym z 15 udziałowców. Inwestycję prowadzi norweski operator gazociągów podmorskich – firma Gassco. W styczniu 2008 roku Konsorcjum Skanled zatwierdziło zmiany techniczne w projekcie polegające głównie na zwiększeniu średnicy rurociągu, co pozwoli na zwiększenie jego przepustowości. W dniu 17 kwietnia 2008 roku członkowie Konsorcjum podjęli decyzję o przejściu do realizacji etapu przedprojektowego, akceptując równocześnie zgłoszone przez firmę Gassco zmiany w technicznej koncepcji systemu, wpływające na wzrost planowanych kosztów projektu. Podjęcie decyzji inwestycyjnej planowane jest na październik 2009 roku. Zgodnie z harmonogramem projektu oddanie gazociągu Skanled do użytku planowane jest na rok 2013.

W listopadzie 2008 roku z Konsorcjum Skanled wycofała się firma Hafslund Varne & Infrastructure, posiadająca 10% udziałów. W wyniku rozmów z zewnętrznymi inwestorami uzgodniono wejście do Konsorcjum firmy VNG-Verbundnetz Gas AG, która obejmie 10% udziałów oraz zarezerwuje przepustowość w gazociągu Skanled. Kolejna zmiana w składzie udziałowców Konsorcjum Skanled nastąpiła w lutym 2009 roku. W skład Konsorcjum weszła norweska firma państwowa Petoro AS, która przejmując udziały od wycofujących się firm Ostfold Energi i Agder Energi oraz część udziałów firmy Skagerak Energi objęła w sumie 25% udziałów i stała się największym udziałowcem projektu Skanled.

Jednocześnie PGNiG S.A. prowadzi prace nad przekazaniem udziałów w Projekcie Skanled do norweskiej spółki zależnej – PGNiG Norway AS.

Połączenie międzysystemowe Boernicke-Police

Celem budowy połączenia międzysystemowego pomiędzy Polską a Niemcami na trasie Boernicke-Police jest wymiana handlowa z rynkiem niemieckim. W październiku 2008 roku PGNiG S.A. rozpoczęła budowę gazociągu o długości około 14 km na odcinku Tanowo-Dobieszczyn.

Zakup gazu ziemnego

W związku z brakiem realizacji dostaw gazu w ramach kontraktu z ROSUKRENERGO AG, PGNiG S.A. prowadzi działania mające na celu pozyskanie gazu z alternatywnych źródeł. W efekcie tych działań struktura importu gazu w stosunku do lat poprzednich może ulec zmianie. Ponadto w 2009 roku Spółka będzie dążyć do zapewnienia dostaw gazu LNG i podpisania długoterminowego kontraktu na dostawy.

Sprzedaż gazu ziemnego

Przewidywany wzrost sprzedaży gazu związany jest z inwestycjami rozwojowymi strategicznych odbiorców PGNiG S.A. z branży petrochemicznej, budowlanej oraz hutniczej. W 2008 roku PGNiG S.A. kontynuowała nawiązaną w 2007 roku współpracę w zakresie możliwości zapewnienia dostaw paliwa gazowego z kilkoma dużymi, potencjalnymi klientami, w tym reprezentującymi branżę energetyczną w zakresie wymiany części bloków energetycznych zasilanych węglem kamiennym na bloki gazowe. Rozpoczęcie dostaw gazu ziemnego na potrzeby zmodernizowanych elektrowni/elektrociepłowni planowane jest na lata 2012-2013.

Podziemne magazyny gazu

W dniu 19 listopada 2008 roku została podpisana umowa na realizację zadania inwestycyjnego „Budowa części napowierzchniowej Podziemnego Magazynu Gazu Wierzchowice etap 3,5 mld nm³, podetap 1,2 mld nm³” pomiędzy PGNiG S.A. a konsorcjum w składzie PBG SA Przeźmierowo, Tecnimont S.p.A. (Włochy), Societe Francaise d'Etudes et de Realisations d'Equipements Gaziers „SOFREGAZ” (Francja), Plynostav Pardubice Holding A.S. (Republika Czech), Plynostav – Regulace Plynu A.S. (Republika Czech). Wartość umowy wynosi około 1,1 mld zł. W 2009 roku PGNiG S.A. rozpocznie wiercenia oraz budowę części napowierzchniowej na PMG Wierzchowice. Ponadto planuje się wiercenia i budowę zakładu ługowniczego na PMG Kosakowo oraz kontynuację prac rozbudowy KPMG Mogilno.

5. „INVESTGAS” S.A.

„INVESTGAS” S.A. specjalizuje się w realizacji projektów z zakresu magazynowania i transportu węgłowodorów. Prowadzi również prace w zakresie budownictwa specjalistycznego i ogólnego. Wykonuje usługi obejmujące całość procesu inwestycyjnego, poczynając od przygotowania, poprzez projektowanie, prowadzenie budowy, rozruch technologiczny oraz eksploatację magazynów gazu wkwavernach solnych i innych obiektów objętych zakresem zlecenia.

W 2008 roku „INVESTGAS” S.A. uzyskała przychody ze sprzedaży ogółem w wysokości 65,5 mln zł. Przychody z usług wykonywanych na rzecz PGNiG S.A. stanowiły 92% przychodów ze sprzedaży spółki. Zakres prac wykonanych dla PGNiG S.A. obejmował m.in.:

- eksploatację i rozbudowę Kawernowego Podziemnego Magazynu Gazu Mogilno
- przygotowanie do budowy Podziemnego Magazynu Gazu Kosakowo
- przygotowanie do budowy oraz nadzór budowy Gazociągu KGZ Kościan – KGHM Polkowice/Żukowice.

Ponadto spółka prowadziła m.in. prace przygotowawcze do budowy oraz nadzór budowy Rurociągu Paliwowego Ostrów Wielkopolski – Wrocław dla PKN ORLEN S.A. oraz prace przygotowawcze do budowy gazociągu Balitic Pipe.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	65,5	33,9
Zysk/strata netto	mln zł	4,0	2,6
Kapitał własny	mln zł	13,1	10,5
Aktywa ogółem	mln zł	30,6	24,9
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	91	86

W 2009 roku zakres usług świadczonych przez spółkę będzie obejmował kontynuację prac w zakresie eksploatacji, budowy i rozbudowy podziemnych magazynów gazu, realizację prac przy budowie gazociągu KGZ Kościan – KGHM Polkowice/Żukowice oraz prace przygotowawcze do kolejnego etapu budowy i nadzór nad budową Rurociągu Paliwowego Ostrów Wielkopolski – Wrocław dla PKN ORLEN S.A. Spółka planuje również zwiększyć wartość świadczonych usług poprzez pozyskanie nowych, dużych kontraktów paliwowych dla takich inwestorów jak PKN ORLEN, LOTOS, PERN.

6. Ryzyka obrotu i magazynowania

Wysokie ceny gazu

Zasadniczym czynnikiem stanowiącym zagrożenie dla rozwoju rynku gazu jest cena gazu, która w porównaniu do alternatywnych nośników energii, a w szczególności do cen węgla, jest wysoka. Sytuacja ta stanowi istotną barierę dla rozwoju elektroenergetyki gazowej. W efekcie zmiany taryfy PGNiG S.A. oraz pogorszenia się sytuacji gospodarczej kraju odbiorcy przemysłowi ograniczają produkcję oraz inwestycje, co w dużej mierze wpływa na wolumen sprzedanego gazu przez PGNiG S.A. Ponadto z uwagi na rosnące ceny gazu część klientów aktywnie poszukuje alternatywnych nośników energii.

Konkurencja

W chwili obecnej PGNiG S.A. jest największym dostawcą gazu ziemnego na krajowym rynku. Udział PGNiG S.A. w rynku gazu wynosi ok. 98%, pozostałe 2% posiadają dostawcy spoza GK PGNiG, którzy w znaczącym stopniu dokonują zakupu gazu od PGNiG S.A. Działalność podmiotów spoza GK PGNiG zajmujących się obrotem gazem ukierunkowana jest głównie na obszary niezgazyfikowane. Wśród tych przedsiębiorstw są również takie, które posiadają własną infrastrukturę przesyłową. W ostatnim czasie na rynku polskim coraz częściej obserwuje się aktywność nowych podmiotów, będących lokalnymi dystrybutorami gazu, które oferują nowoczesne rozwiązania w zakresie dostaw gazu ziemnego z wykorzystaniem skroplonego gazu LNG. Wzmoczona działalność podmiotów konkurencyjnych zmierzająca do pozyskania obecnych, jak i potencjalnych klientów GK PGNiG, może stwarzać w przyszłości realne zagrożenie ich utraty na rzecz tych firm.

Zmniejszenie wolumenu sprzedaży paliwa gazowego

Wskutek osłabienia wzrostu gospodarczego kraju, wzrostu bezrobocia oraz pogorszenia się sytuacji finansowej odbiorców istnieje ryzyko zmniejszenia sprzedaży paliwa gazowego. Ponadto na spadek sprzedaży mogą również wpłynąć realizowane na niższym poziomie dostawy gazu z kontraktów importowych.

Dostawy gazu

Na początku 2009 roku w wyniku konfliktu rosyjsko-ukraińskiego ponownie miały miejsce zakłócenia w dostawach gazu z kierunku wschodniego. Ponadto od początku 2009 roku nie są realizowane dostawy gazu z kontraktu z ROSUKRENERGO AG. W I kwartale 2009 roku zapotrzebowanie na gaz ziemny było w pełni pokrywane dzięki czasowemu zwiększeniu ilości gazu dostarczanego przez OOO „Gazprom eksport” oraz uruchomieniu zwiększonego poboru gazu z magazynów. W celu uzupełnienia brakujących ilości gazu z kontraktu z ROSUKRENERGO AG., PGNiG S.A. dąży do pozyskania gazu z alternatywnych źródeł. Z uwagi na politykę głównego dostawcy oraz sytuację polityczną i gospodarczą w krajach tranzytowych, zakłócenia w dostawach gazu mogą mieć miejsce w przyszłości.

Terminal LNG

Istotnym czynnikiem jest dotrzymanie terminu zakończenia budowy terminalu. Rozbieżność pomiędzy terminem pierwszych dostaw gazu a zakończeniem inwestycji może spowodować powstanie dodatkowych kosztów po stronie zamawiającego gaz, tj. PGNiG S.A.

Projekt Skanled

Budowa gazociągu Skanled uzależniona jest przede wszystkim od zawarcia przez wszystkich członków Konsorcjum umów na zakup odpowiednich ilości gazu. Ponadto wykonanie projektu Skanled zgodnie z harmonogramem wymaga terminowego uzyskania niezbędnych zgód administracyjnych. Dodatkowo udział PGNiG S.A. w projekcie uwarunkowany jest podjęciem decyzji o realizacji inwestycji Baltic Pipe oraz uzyskaniem przez PGNiG S.A. wymaganej przepustowości transportowej w duńskim systemie przesyłowym.

Magazynowanie

W związku z koniecznością zwiększania zapasu obowiązkowego gazu zgodnie z Ustawą o zapasach, w następnych latach istnieje ryzyko deficytu pojemności czynnej oraz mocy odbioru i zatłaczania gazu. W efekcie powyższego moc i pojemność czynna wykorzystywana na potrzeby handlowe PGNiG S.A. w okresach zimowych może być niewystarczająca. Sytuacja ta może być spotęgowana w przypadku negatywnej decyzji Prezesa URE w sprawie czasowego zwolnienia PGNiG S.A. z obowiązku świadczenia usług magazynowania gazu oraz braku możliwości wyłączenia zapasów

obowiązkowych z definicji instalacji magazynowej. Przy udostępnieniu magazynów innym podmiotom, istnieje potencjalne ryzyko braku stosownych pojemności i mocy, w których będzie możliwe wytworzenie zapasu obowiązkowego zgodnie z Ustawą o zapasach.

Kolejnym ryzykiem jest możliwość wystąpienia deficytu środków na finansowanie zaplanowanych prac inwestycyjnych. W przypadku negatywnej decyzji Komisji Europejskiej w zakresie współfinansowania inwestycji na KPMG Mogilno, KPMG Kosakowo, PMG Strachocina i PMG Wierzchowice, PGNiG S.A. będzie musiała pozyskać dodatkowe środki w wysokości wnioskowanych kwot na inwestycje (około 410 mln PLN, zgodnie z „Listą Projektów Indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013”).

Rozdział V: Dystrybucja

Podstawową działalność segmentu stanowi przesyłanie gazu wysokometanowego i zaazotowanego, a także niewielkich ilości gazu propan-butan i koksowniczego siecią dystrybucyjną. Dystrybucją gazu ziemnego zajmuje się sześć Spółek Gazownictwa, które dostarczają gaz do odbiorców domowych, przemysłowych i hurtowych. Ponadto spółki prowadzą eksploatację, remonty oraz rozbudowę sieci dystrybucyjnej. Na podstawie decyzji Prezesa URE Spółki Gazownictwa posiadają status Operatorów Systemu Dystrybucyjnego.

Poniższa mapa przedstawia obszary działalności Spółek Gazownictwa

1. Dolnośląska Spółka Gazownictwa

Dolnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. dostarcza gaz do odbiorców na obszarze województwa dolnośląskiego, lubuskiego oraz powiatu wolsztyńskiego w województwie wielkopolskim. Stopień gazyfikacji poszczególnych gmin jest zróżnicowany w zależności od uwarunkowań geograficznych. W większości przypadków nie zostały zgazyfikowane te obszary, które leżą w dużej odległości od gazociągów i dla których analizy opłacalności inwestycji dają wynik negatywny. Na powyższych obszarach np. okolice Świątoszowa spółka dostarcza odbiorcom gaz w postaci skroplonej (LNG).

W 2008 roku DSG Sp. z o.o. przesłała poprzez system dystrybucyjny 997,8 mln m³ gazu, z czego około 68% stanowił gaz wysokometanowy, 31,7% gaz zaazotowany (Lw) i około 0,3% gaz zaazotowany (Ls). Spółka obsługuje około 745,4 tys. odbiorców. W 2008 roku DSG Sp. z o.o. przyłączyła do sieci 6,3 tys. nowych odbiorców, których docelowy pobór gazu będzie wynosił około 61 mln m³/rok.

W 2008 roku spółka kontynuowała wymianę gazociągów żeliwnych, których dalsza eksploatacja zagrażała bezpieczeństwu i powodowała duże straty gazu. Realizacja programu wymiany gazociągów żeliwnych oraz przeprowadzanych regularnie kontroli stanu technicznego sieci skutkuje obniżeniem udziału strat gazu w sprzedaży.

Ponadto w 2008 roku DSG Sp. z o.o. prowadziła prace związane z rozbudową i modernizacją sieci gazowej. Do największych zadań inwestycyjnych zrealizowanych w 2008 roku należały:

- modernizacja nieszczelnego gazociągu relacji Zakęcie-Nowa Sól w celu poprawy bezpieczeństwa dostaw gazu
- rozbudowa systemu gazowniczego w Żarach w celu poprawy bezpieczeństwa dostaw gazu dla miasta Żary oraz budowa stacji I stopnia na terenie stacji Kronopol.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	339,6	711,3
Zysk netto	mln zł	40,8	-165,9
Kapitał własny	mln zł	944,5	795,0
Aktywa ogółem	mln zł	1 142,8	1 055,8
Długość sieci bez przyłączy*	km	7 636,8	7 053,3
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	1 390	1 319

* sieci własne oraz obce

W najbliższych latach spółka koncentrować się będzie na utrzymaniu dotychczasowej pozycji na rynku oraz dalszym zwiększaniu ilości transportowanego gazu poprzez:

- rozbudowę infrastruktury gazociągów dla nowych odbiorców
- wymianę gazociągów żeliwnych oraz modernizację sieci średniego i niskiego ciśnienia
- transport gazu w postaci płynnej i gazyfikacja za pośrednictwem instalacji LNG.

Na obszarze działania DSG Sp. z o.o. intensyfikują swoje działania podmioty zajmujące się sprzedażą i dystrybucją gazu. Podmioty te mogą w przyszłości doprowadzić do przejęcia potencjalnych i istniejących klientów (przemysłowych i indywidualnych) spółki. Do istotnych konkurentów na obszarze działania spółki należą dwie firmy Media Odra Warta Sp. z o.o. (MOW) oraz G.EN. GAZ ENERGIA S.A.

2. Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. dostarcza gaz do odbiorców na obszarze województwa śląskiego, opolskiego, 44 gmin województwa małopolskiego, 5 gmin województwa łódzkiego i 3 gmin województwa świętokrzyskiego. Spółka obsługuje około 1,3 mln odbiorców. W 2008 roku GSG Sp. z o.o. przesłała poprzez system dystrybucyjny 1.371,2 mln m³ gazu.

W 2008 roku spółka przyłączyła do sieci 4,4 tys. nowych odbiorców, których docelowy pobór gazu będzie wynosił około 260,1 mln m³/rok. Ponadto spółka prowadziła prace związane z modernizacją sieci gazowej oraz kontynuowała prace nad gazyfikacją terenów położonych na zachód od Częstochowy. Do największych zadań inwestycyjnych realizowanych w 2008 roku należały:

- przebudowa gazociągu relacji Zdzieszowice-Blachownia o długości około 5 km
- modernizacja gazociągu relacji Zdzieszowice-Tworzeń o długości około 20 km, w tym 15 km metodą Compact Pipe
- gazyfikacja Komprachcic, projekt obejmuje budowę gazociągów s/c o długości około 40 km
- gazyfikacja gminy Dąbrowa, projekt obejmuje budowę gazociągów s/c o długości około 23 km
- gazyfikacja miast Herby i Blachownia, projekt obejmuje budowę gazociągów w/c i s/c o długości około 35 km.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	518,2	1 126,9
Zysk netto	mln zł	19,5	19,2
Kapitał własny	mln zł	1 507,3	1 394,8
Aktywa ogółem	mln zł	1 729,1	1 636,3
Długość sieci bez przyłączy*	km	20 488,7	19 827,4
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	2 589	2 515

* sieci własne oraz obce

W 2009 roku spółka kontynuować będzie gazyfikację terenów położonych na zachód od Częstochowy oraz terenów wokół Opola. W rejonie Górnego Śląska i Opolszczyzny wyznaczane są nowe tereny pod inwestycje oraz budowane są nowe połączenia komunikacyjne. Dla spółki oznacza to zwiększenie potencjalnego rynku zbytu dla usługi dystrybucyjnej poprzez powstawanie nowych zakładów, które w przyszłości mogą zostać jej klientami instytucjonalnymi.

Na terenie działania GSG Sp. z o.o. zintensyfikowały działania konkurencyjne firmy dystrybucyjne, które wobec klientów występują jako przedsiębiorstwa zintegrowane, mogące oprócz budowy przyłączy zapewnić dostawy paliwa gazowego – głównie firmy API Testo/KRI oraz CP ENERGIA S.A./K&K. Znaczącym atutem konkurencyjnych firm dystrybucyjnych jest możliwość zapewnienia tymczasowych dostaw gazu skroplonego na czas budowy sieci gazowej. Ponadto w ostatnim czasie obserwuje się zwiększoną aktywność obecnych i potencjalnych odbiorców gazu, zmierzających do bezpośredniego przyłączenia się do sieci OGP GAZ-SYSTEM S.A.

3. Karpacka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

Obszar działania spółki obejmuje cztery województwa Polski południowo-wschodniej: małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie i lubelskie. Na terenie działania spółki przebiega jeden z głównych gazociągów krajowego systemu przesyłowego, zasilany gazem ziemnym pochodzącym z importu, a także ze złóż krajowych. Spółka obsługuje około 1,4 mln odbiorców. W 2008 roku KSG Sp. z o.o. przesłała poprzez system dystrybucyjny 2.003,9 mln m³ gazu.

W 2008 roku spółka przyłączyła do sieci 18,6 tys. nowych odbiorców, których docelowy pobór gazu będzie wynosił około 201,7 mln m³/rok. Ponadto spółka prowadziła prace związane z rozbudową i modernizacją sieci gazowej. Do największych zadań inwestycyjnych realizowanych w 2008 roku należały:

- budowa gazociągu w/c do zakładu Przetwórstwa Wapienniczego w Trzuskawicy, o długości około 10,3 km
- budowa gazociągu przesyłowego relacji Werbkowice-Zamość o długości około 8,6 km

- budowa sieci gazowej s/c w Jędrzejowie o długości około 7,9 km.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	681,3	1 561,5
Zysk netto	mln zł	67,3	-16,6
Kapitał własny	mln zł	2 189,2	1 947,8
Aktywa ogółem	mln zł	2 577,7	2 405,9
Długość sieci bez przyłączy*	km	43 927,7	42 820,4
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	3 306	3 265

* sieci własne oraz obce

Spółka planuje rozbudowę sieci dystrybucyjnej zarówno za pomocą tradycyjnych gazociągów, jak również poprzez rozwój rynku LNG, gdzie funkcją KSG Sp. z o.o. będzie skraplanie i dystrybucja tego paliwa. Gaz LNG wykorzystywany będzie do pregazyfikacji terenów, na których budowa tradycyjnego gazociągu nie spełnia kryteriów ekonomicznych, decydujących o realizacji inwestycji. Dystrybucja gazu ziemnego w postaci skroplonej pozwoli, po rozwinięciu się lokalnego rynku gazu ziemnego, na budowę tradycyjnych gazociągów dystrybucyjnych.

Ponadto w kolejnych latach spółka kontynuować będzie rozbudowę sieci dystrybucyjnej na terenach województwa świętokrzyskiego. Rozwijający się tu przemysł związany z przetwórstwem surowców mineralnych umożliwi spółce pozyskanie nowych klientów, a tym samym zwiększenie sprzedaży usługi dystrybucyjnej.

Na obszarze działania KSG Sp. z o.o. obserwuje się zwiększoną aktywność podmiotów zmierzających do budowy własnych sieci dystrybucyjnych na terenach niezgazyfikowanych oraz dostarczających gaz w postaci skroplonej.

4. Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. dostarcza gaz do odbiorców na obszarze województw: mazowieckiego, łódzkiego, podlaskiego, a także częściowo lubelskiego, warmińsko-mazurskiego oraz świętokrzyskiego. Łączna powierzchnia ww. obszaru wynosi około 87 tys. km². W 2008 roku MSG Sp. z o.o. przesłała poprzez system dystrybucyjny 1.897 mln m³ gazu. Spółka obsługuje poprzez zarządzaną sieć gazociągów i stacji gazowych około 1,5 mln odbiorców.

W 2008 roku spółka prowadziła prace związane eksploatacją, rozbudową i modernizacją sieci gazowej. Ponadto spółka przyłączyła do sieci 21,7 tys. nowych odbiorców. Do największych zadań inwestycyjnych realizowanych w 2008 roku należały:

- modernizacja sieci na odcinku Białobrzegi-Grójec, o długości około 6,3 km
- modernizacja sieci na odcinku Warszawa ul. Trakt Lubelski, o długości około 5 km
- budowa sieci gazowej w Radomsku; zasilenie ŁSSE/ ulice: Sucharskiego, Pasieczna, Przemysłowa, Reja, Górnickiego, Witosa, Orzeszkowa i Narutowicza
- budowa przyłącza dla firmy Nova Ceramica w Mniszkowie
- budowa przyłącza dla firmy Procter & Gamble w Aleksandrowie Łódzkim
- budowa przyłącza dla firmy Indesit w Radomsku.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	659,2	1 413,8
Zysk netto	mln zł	91,9	-507,2
Kapitał własny	mln zł	1 793,9	1 381,1
Aktywa ogółem	mln zł	2 224,2	1 803,0
Długość sieci bez przyłączy*	km	18 361,0	16 634,0
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	2 895	2 920

* sieci własne oraz obce

W 2009 roku działania MSG Sp. z o.o. przede wszystkim koncentrować się będą na:

- zapewnieniu niezbędnych zdolności transportowych i źródeł zasilania systemu gazowego spółki
- maksymalnym wykorzystaniu posiadanych już zasobów sieciowych poprzez przyłączanie do istniejących sieci nowych klientów (tzw. zagęszczenie sieci)
- rozbudowie infrastruktury gazociągów dla nowych odbiorców
- poprawie bezpieczeństwa eksploatacji zarządzanego majątku sieciowego
- współpracy z PGNiG S.A. w ramach projektu przestawiania mieszalni/ rozprężalni gazu propan-butan na gaz ziemny wysokometanowy na obszarze działania ZG Białystok.

5. Pomorska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

Zasięg terytorialny PSG Sp. z o.o. obejmuje województwo pomorskie, kujawsko-pomorskie, część województwa warmińsko-mazurskiego oraz dwie gminy z województwa zachodnio-pomorskiego (Sławno i Postomino). Obszar działania spółki charakteryzuje się trudnymi warunkami geograficznymi w zakresie gazyfikacji terenów (duży udział jezior i lasów).

W 2008 roku PSG Sp. z o.o. przesłała poprzez system dystrybucyjny 881,9 mln m³ gazu. Spółka obsługuje około 739,8 tys. odbiorców. Spółka przyłączyła do sieci około 6 tys. nowych odbiorców, których docelowy pobór gazu będzie wynosił około 54,5 mln m³/rok.

W 2008 roku w ramach modernizacji sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia spółka wymieniła 9,5 km awaryjnych gazociągów i 3,8 km przyłączy gazu oraz rozpoczęła wymianę kolejnych 2,3 km awaryjnych gazociągów i 0,5 km przyłączy gazu.

Do najistotniejszych inwestycji w zakresie rozbudowy sieci gazowej realizowanych w 2008 roku należały:

- kontynuacja budowy gazociągu w/c relacji Bytów-Słupsk wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową I stopnia; rozbudowa systemu w tym kierunku służy przede wszystkim poprawie bezpieczeństwa dostaw gazu dla miasta Słupsk i okolic, jak również umożliwi w przyszłości gazyfikację miejscowości i gmin zlokalizowanych wzdłuż trasy gazociągu; inwestycja zapewni dywersyfikację dostaw oraz połączy dwa systemy gazowe zasilające Pomorze: system obsługujący obszar PSG Sp. z o.o. z systemem gazowym WSG Sp. z o.o.
- budowa gazociągu w/c w Toruniu wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową I stopnia w celu poprawy bezpieczeństwa dostaw gazu dla miasta Toruń, odbiorców przemysłowych, gminy Łysomice, gminy Wielka Nieszawka oraz dla Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

- włączenie do sieci gazowej i przekazanie do użytkowania wybudowanego w 2007 roku gazociągu w/c wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową I stopnia relacji Szubin-Kruszyn
- włączenie do sieci gazowej i przekazanie do użytkowania wybudowanego w 2007 roku gazociągu w/c relacji Nidzica-Szczytno.

Ponadto w dniu 3 czerwca 2008 roku na mocy porozumienia zawartego pomiędzy PSG Sp. z o.o., Gminą Miasta Toruń, Miejskim Zakładem Komunikacji w Toruniu, Biogaz Inwestor Sp. z o.o. oraz Gazownią Bydgoską została uruchomiona doświadczalna stacja tankowania pojazdów CNG w Toruniu. Doświadczalny charakter inwestycji wynika z docelowego przeznaczenia stacji do tankowania pojazdów biogazem.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	345,9	736,7
Zysk netto	mln zł	21,2	-160,7
Kapitał własny	mln zł	805,7	672,5
Aktywa ogółem	mln zł	1 189,0	1 017,7
Długość sieci bez przyłączy*	km	9 014,2	8 125,4
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	1 760	1 741

* sieci własne oraz obce

W kolejnych latach spółka kontynuować będzie działania związane z realizacją inwestycji sieciowych poprzez:

- budowę i modernizację sieci średniego i niskiego ciśnienia na terenach zgazyfikowanych
- budowę i modernizację sieci wysokiego ciśnienia umożliwiających dostawę gazu do obszarów niezgazyfikowanych
- przyłączanie nowych odbiorców
- łączenie sieci w systemy pierścieniowe zwiększające bezpieczeństwo dostaw gazu.

Z uwagi na powstające i rozwijające się strefy ekonomiczne oraz parki przemysłowe obszar działania spółki charakteryzuje się dużym potencjałem rozwojowym, zarówno na terenach zgazyfikowanych, jak i niezgazyfikowanych. Spółka dokonuje oceny atrakcyjności gmin w celu dokonania analizy opłacalności inwestycji gazyfikacyjnych.

Na obszarze działania PSG Sp. z o.o. pojawiły się podmioty zajmujące się dystrybucją i obrotem paliwami gazowymi np. G.EN. GAZ ENERGIA S.A., US.EN.EKO, KRI Sp. z o.o., ENERGO-EKO-INWEST Sp. z o.o., P.L. Energia S.A.

6. Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

WSG Sp. z o.o. zarządza siecią gazociągów dystrybucyjnych na terenie województw: wielkopolskiego i zachodniopomorskiego oraz na terenie kilkunastu gmin województw: lubuskiego, łódzkiego i dolnośląskiego, a także jednej gminy województwa pomorskiego. Łączna powierzchnia ww. obszaru wynosi około 68,1 tys. km². Stopień gazyfikacji tych obszarów, w odniesieniu do sieci WSG Sp. z o.o., kształtuje się na poziomie ok. 44,4%, z czego dla obszarów miejskich i miast na prawach powiatu jest on wysoki, średni dla obszarów wiejsko-miejskich i niski dla obszarów typowo wiejskich.

W 2008 roku WSG Sp. z o.o. przesłała poprzez system dystrybucyjny 1.725,3 mln m³ gazu, z czego 1.027,2 mln m³ stanowił gaz wysokometanowy. Łączna liczba odbiorców obsługiwanych przez spółkę ma koniec 2008 roku wynosiła 895,8 tys. W 2008 roku WSG Sp. z o.o. przyłączyła do sieci około 7 tys. nowych odbiorców, których docelowy pobór gazu będzie wynosił około 124,5 mln m³/rok.

W 2008 roku w wyniku realizacji inwestycji sieciowych spółka:

- wybudowała 337,54 km gazociągów wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia, 8.342 przyłączy gazu oraz 89 stacji gazowych, w tym jedną stację redukcyjno-pomiarową I stopnia; do największych inwestycji w tym zakresie należały: budowa gazociągu w/c relacji Trzemeszno-Witkowo oraz budowa sieci gazowej dla miasta Ostrów Wielkopolski (osiedle Zacharzew) oraz dla miasta Radłów
- wykupiła 45,57 km gazociągów średniego i niskiego ciśnienia oraz 348 przyłączy gazu; do największych inwestycji w tym zakresie należał wykup sieci gazowej w gminie Santok
- zmodernizowała 21,65 km gazociągów średniego i niskiego ciśnienia, 9,4 km przyłączy gazu oraz 6 stacji gazowych; do największych inwestycji w tym zakresie należały: modernizacja sieci gazowej w Poznaniu, Os. Rzeczypospolitej oraz przebudowa stacji gazowej I stopnia i doprowadzenie zasilania energetycznego dla gminy Rumin.

Ponadto w II kwartale 2008 roku rozpoczął się I etap procesu przestawiania lewobrzeżnej części miasta Poznania i Wschodniej Wielkopolski z mniej kalorycznego gazu zaazotowanego na wysokokaloryczny gaz wysokometanowy. Sytuacja ta wpłynie pozytywnie na wzrost bezpieczeństwa oraz przepustowości sieci dystrybucyjnej. Proces przestawiania zostanie zakończony w 2009 roku.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	515,8	1 116,6
Zysk netto	mln zł	39,0	-299,1
Kapitał własny	mln zł	1 409,0	1 184,0
Aktywa ogółem	mln zł	1 727,0	1 520,7
Długość sieci bez przyłączy*	km	14 572,1	13 431,5
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	1 806	1 778

* sieci własne oraz obce

W celu utrzymania dotychczasowej pozycji na rynku oraz rozbudowy sieci dystrybucyjnej spółka podjęła działania zmierzające do gazyfikacji gmin: Witkowo, Strzałkowo, Powidz, Włoszakowice, Lipno i Przemęt. W najbliższych latach działania spółki koncentrować się będą na:

- rozbudowie systemu dystrybucyjnego wysokiego ciśnienia
- współpracy z OGP GAZ-SYSTEM S.A. w ramach określenia przyszłych zamierzeń inwestycyjnych w zakresie rozbudowy systemu dystrybucyjnego i przesyłowego
- współpracy ze spółkami zajmującymi się obrotem paliwami gazowymi w ramach gazyfikacji nowych obszarów.

Na obszarze działania spółki obserwuje się zwiększoną aktywność podmiotów zajmujących się dystrybucją i obrotem paliwami gazowymi np. G.EN. GAZ ENERGIA S.A., Media Odra Warta Sp. z o.o., E.ON edis energia Sp. z o.o., CP Energia S.A., P.L. Energia S.A.

7. Ryzyka w obszarze dystrybucji

Konkurencja bezpośrednia

Liberalizacja rynku gazu powoduje, że Spółki Gazownictwa wchodzące w skład GK PGNiG narażone są na zwiększenie aktywności firm konkurencyjnych. Firmy dostarczające gaz ziemny wykazują się systematyczną i stałą od kilku lat aktywnością, rozbudowując stopniowo swoje sieci gazowe i pozyskując nowych klientów zarówno indywidualnych, jak i biznesowych. Ponadto poważnym zagrożeniem wpływającym na działalność Spółek Gazownictwa jest polityka taryfowa Urzędu Regulacji Energetyki, uniemożliwiająca spółkom prowadzenie elastycznej polityki cenowej dla ważnych odbiorców. Brak elastyczności cenowej powoduje, że oferta firm konkurencyjnych stanowi atrakcyjną alternatywę dla odbiorców spółek.

Ustawodawstwo

Istotnym czynnikiem wpływającym na działalność Spółek Gazownictwa jest długi czas przygotowania inwestycji do realizacji. Skomplikowane przepisy prawa budowlanego oraz regulacje w zakresie ochrony środowiska nakładają obowiązek sporządzania odpowiedniej dokumentacji oraz uzyskiwania wielu zgód i decyzji niezbędnych do otrzymania pozwolenia na budowę.

Zmniejszenie ilości przesłanego paliwa gazowego

Postępujący ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy wpływa na osłabienie wzrostu gospodarczego kraju, ograniczenie lub wstrzymanie kluczowych inwestycji oraz wzrost bezrobocia. Istnieje ryzyko spadku zapotrzebowania na gaz ziemny i usługi dystrybucji w wyniku pogorszenia się sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw, które ograniczają lub wstrzymują produkcję.

Substytucja

Szeroki i szybki dostęp do alternatywnych nośników energii, tj. olej opałowy, gaz płynny propan-butan, węgiel kamienny, energia elektryczna bądź ciepło wytwarzane w centralnych elektrociepłowniach, ciepłowniach miejskich lub osiedlowych może osłabić pozycję Spółek Gazownictwa na lokalnych rynkach energii.

Rozdział VI: Pozostała działalność

Segment ten zajmuje się projektowaniem oraz realizacją obiektów budowlanych, maszyn i urządzeń dla sektora górniczego oraz paliwowo-energetycznego, a także świadczy usługi z zakresu branży hotelarsko-gastronomicznej. Powyższą działalność prowadzą przede wszystkim spółki GK PGNiG.

B.S.i P.G. „Gazoprojekt” S.A.

Biuro Studiów i Projektów Gazownictwa „Gazoprojekt” S.A. specjalizuje się w kompleksowym projektowaniu instalacji do produkcji, magazynowania, przesyłu i rozdziału gazu oraz systemowych stacji gazowych i stacji rozdzielczych. Większościowym udziałowcem spółki jest PGNiG S.A. z 75% udziałem w kapitale zakładowym. 25% udziałów jest w posiadaniu osób fizycznych – pracowników B.S.i P.G. „Gazoprojekt” S.A.

W 2008 roku B.S.i P.G. „Gazoprojekt” S.A. osiągnęła przychody ze sprzedaży w wysokości 34,9 mln zł. Przychody z usług wykonanych na rzecz GK PGNiG stanowiły 48% przychodów ze sprzedaży spółki. Głównymi odbiorcami usług spoza Grupy Kapitałowej były OGP GAZ-SYSTEM S.A., Przedsiębiorstwo Gospodarki komunalnej „Dolina Baryczy” Sp. z o.o. i PKN ORLEN S.A. W 2008 roku B.S.i P.G. „Gazoprojekt” S.A. wykonała m.in. projekty i opracowania w zakresie:

- budowy gazociągu relacji KGZ Kościan – KGHM Żukowice/Polkowice
- budowy sieci kanalizacyjnej
- budowy tłoczni Goleniów
- rozbudowy i modernizacji Bazy Magazynowej dla PKN ORLEN S.A.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	34,9	23,6
Zysk/strata netto	mln zł	1,6	1,0
Kapitał własny	mln zł	28,1	26,9
Aktywa ogółem	mln zł	38,3	35,6
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	222	196

B.S.i P.G. „Gazoprojekt” S.A. w zakresie pozyskiwania nowych zleceń koncentruje swoje działania głównie na rynku krajowym, świadcząc usługi dla strategicznych zleceniodawców – PGNiG S.A. i OGP GAZ-SYSTEM S.A. Najważniejszym kierunkiem działań Spółki pozostanie projektowanie gazociągów przesyłowych, sieci gazowych dystrybucyjnych, podziemnych magazynów gazu oraz urządzeń infrastruktury gazowniczej jak tłocznie, węzły rozdziału gazu. Spółka planuje kontynuować i rozszerzyć zakres usług projektowych związanych z przemysłem naftowym obejmującym wydobycie, magazynowanie i przesył ropy naftowej oraz pozostałych produktów ropopochodnych. Spółka zamierza rozszerzyć swoją działalność na inne segmenty rynku krajowego min. w zakresie projektowania inwestycji związanych z budową instalacji wytwarzających energię elektryczną lub ciepłą na bazie biomasy. Spółka planuje również świadczyć usługi na rzecz zagranicznych kontrahentów.

BUG Gazobudowa Sp. z o.o.

Budownictwo Urządzeń Gazowniczych Gazobudowa Sp. z o.o. zajmuje się budową i remontami gazociągów wysokiego i średniego ciśnienia, wodociągów, ropociągów, a także tłoczni gazu i stacji redukcyjno-pomiarowych. Spółka świadczy usługi w kraju i za granicą.

W 2008 roku BUG Gazobudowa Sp. o.o. uzyskała przychody ze sprzedaży ogółem w wysokości 171,2 mln zł. Przychody z usług wykonanych na rzecz Grupy Kapitałowej PGNiG stanowiły 63% przychodów ze sprzedaży spółki. Pozostałymi dużymi odbiorcami były m.in. OGP GAZ SYSTEM S.A. HYDROBUDOWA Polska S.A.

W 2008 roku spółka wybudowała 125,6 km rurociągów w tym 119,5 km gazociągów przesyłowych. Prowadziła również roboty budowlano-montażowe, obejmujące m.in. modernizację węzłów rozdzielczych gazu, modernizację KGZ Borzęcin z przystosowaniem do składowania w złożu odpadów oraz modernizację instalacji wodno-ściekowej na terenie gminy Zabrze.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	171,2	141,4
Zysk/strata netto	mln zł	1,1	0,0
Kapitał własny	mln zł	26,2	25,2
Aktywa ogółem	mln zł	85,8	84,9
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	604	552

W najbliższych latach BUG Gazobudowa Sp. z o.o. planuje kontynuować swoją działalność w dotychczasowych segmentach rynku krajowego i zagranicznego m.in. poprzez budowę gazociągów przesyłowych, modernizację węzłów rozdzielczych gazu oraz budowę wodociągów i kanalizacji wraz z towarzyszącą im infrastrukturą.

ZUN Naftomet Sp. z o.o.

Zakład Urządzeń Naftowych Naftomet Sp. z o.o. specjalizuje się w produkcji i remoncie urządzeń dla przemysłu naftowo-gazowniczego. Spółka działa na rynku krajowym i zagranicznym.

W 2008 roku ZUN Naftomet Sp. z o.o. zajmowała się produkcją urządzeń ciśnieniowych do powierzchniowego zagospodarowania odwiertów, urządzeń i części zamiennych do platform i statków wiertniczych, transformatorowych obudów ognioszczelnych dla górnictwa węglowego oraz podzespołów i części zamiennych do maszyn budowlanych. Ponadto spółka przeprowadzała m.in. remonty kapitalne silników wysokoprężnych, remonty i wykonanie podzespołów oraz części do urządzeń wiertniczych.

W 2008 roku spółka uzyskała przychody ze sprzedaży ogółem w wysokości 44,6 mln zł. Głównymi odbiorcami produktów ZUN Naftomet Sp. z o.o. w 2008 roku byli krajowi i zagraniczni kontrahenci spoza Grupy Kapitałowej PGNiG. Przychody z usług wykonanych na rzecz tej grupy odbiorców stanowiły 58% przychodów ze sprzedaży spółki.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży produktów/usług, towarów i materiałów	mln zł	44,6	39,1
Zysk/strata netto	mln zł	2,5	2,3
Kapitał własny	mln zł	22,8	20,3
Aktywa ogółem	mln zł	36,1	33,3
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	500	472

W następnych latach spółka zamierza ugruntować swoją pozycję na rynku krajowym i zagranicznym, zachowując dotychczasowe kierunki produkcji i tendencję wzrostową sprzedaży.

Geovita Sp. z o.o.

Geovita Sp. z o.o. prowadzi działalność hotelarsko-gastronomiczną w 11 ośrodkach na terenie kraju. Ośrodki te stanowią sieć obiektów o charakterze wypoczynkowo-rekreacyjnym, szkoleniowo-konferencyjnym i odnowy biologicznej. Ośrodki są zlokalizowane nad morzem, w górach i w centrum Polski. Spółka oferuje swoje usługi klientom krajowym i zagranicznym.

W 2008 roku Geovita Sp. z o.o. osiągnęła przychody ze sprzedaży ogółem w wysokości 28,9 mln zł. Głównymi odbiorcami usług byli klienci spoza Grupy Kapitałowej PGNiG. Przychody z usług świadczonych na rzecz tej grupy klientów stanowiły 89% przychodów ze sprzedaży spółki.

Od 2007 roku Geovita Sp. z o.o. realizuje Plan Naprawczy na lata 2007-2010, w ramach którego spółka rozpoczęła program inwestycyjny w zakresie rozbudowy i modernizacji obiektów, m.in. w Jadwisinie, Wiśle, Złockiem, Łądku Zdroju i Dąbkach. W 2008 roku Spółka zakończyła rozpoczętą w październiku 2007 roku rozbudowę ośrodka w Dąbkach.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	28,9	26,4
Zysk/strata netto	mln zł	-1,0	-1,7
Kapitał własny	mln zł	82,4	83,4
Aktywa ogółem	mln zł	95,8	89,3
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	277	286

W następnych latach spółka będzie kontynuować rozpoczęty w 2007 roku Plan Naprawczy, którego głównym celem jest osiągnięcie przez spółkę dodatniej rentowności prowadzonej działalności, począwszy już od 2009 roku. Ponadto w kolejnych latach spółka planuje zwiększenie liczby klientów zapewniających wzrost wykorzystanych miejsc do poziomu 45% oraz wyrównanie standardów i zakresu oferowanych usług we wszystkich obiektach sieci Geovita.

BN Naftomontaż Sp. z o.o.

Budownictwo Naftowe Naftomontaż Sp. z o.o. zajmuje się kompleksową budową kopalni ropy naftowej i gazu ziemnego wraz z infrastrukturą. Udział PGNiG S.A. w kapitale zakładowym spółki wynosi 88,83%. Pozostałymi udziałowcami są PBG S.A. Wysogotowo z 7,82% i Control Process S.A. w Tarnowie z 3,35% udziałem w kapitale zakładowym.

W 2008 roku BN Naftomontaż Sp. z o.o. osiągnęła przychody ze sprzedaży ogółem w wysokości 71,9 mln zł. Przychody z usług wykonanych na rzecz GK PGNiG stanowiły 88% przychodów ze sprzedaży spółki.

W 2008 roku spółka realizowała prace na terenie całego kraju związane z zagospodarowaniem złóż gazu ziemnego i ropy naftowej, obejmujące w szczególności budowę oraz remont urządzeń technologicznych kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego, a także budowę instalacji technologicznych podziemnych magazynów gazu. Ponadto spółka prowadziła prace budowlano-montażowe z zakresu transportu ropy naftowej.

Od 2005 roku BN Naftomontaż Sp. z o.o. realizuje układ z wierzycielami na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Krośnie Wydział V Gospodarczy o ogłoszeniu upadłości spółki z możliwością zawarcia układu. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Krośnie V Wydział Gospodarczy z dnia 26 lipca 2005 roku zakończone zostało postępowanie upadłościowe BN Naftomontaż Sp. z o.o. Na koniec 2008 roku spółka z wyprzedzeniem realizowała spłatę zobowiązań wynikających z zawartego układu. Łączne spłaty rat z tego tytułu w całym 2008 roku wyniosły 2,2 mln zł.

Podstawowe dane o spółce

	Jednostka	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	mln zł	71,9	88,2
Zysk/strata netto	mln zł	2,1	0,3
Kapitał własny	mln zł	12,5	10,4
Aktywa ogółem	mln zł	45,8	48,4
Zatrudnienie na dzień 31 grudnia	osoby	274	269

W najbliższych latach spółka planuje prowadzenie prac na podstawowym krajowym rynku inwestycji w branży górniczo-naftowej oraz sieci przesyłowych i dystrybucyjnych, realizowanych na zlecenie PGNiG S.A. i podmiotów zagranicznych posiadających krajowe koncesje.

BN Naftomontaż Sp. z o.o. jest zaangażowana kapitałowo w NAFT-STAL Sp. z o.o., w której posiada 67,40 % udziałów w kapitale zakładowym, pozostałe 32,6% udziałów należy do osób fizycznych. Głównym przedmiotem działalności NAFT-STAL Sp. z o.o. jest produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych oraz maszyn dla górnictwa, kopalnictwa oraz maszyn budowlanych.

Rozdział VII: Inwestycje

W 2008 roku GK PGNiG realizowała szereg prac inwestycyjnych we wszystkich obszarach prowadzonej działalności. Zgodnie ze sprawozdaniem finansowym nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne poniesione przez GK PGNiG w 2008 roku wyniosły 2.579,5 mln zł. Strukturę nakładów inwestycyjnych w poszczególnych segmentach przedstawia poniższa tabela.

Nakłady inwestycyjne GK PGNiG w 2008 roku

	mln zł
Poszukiwanie i wydobywanie	1 453,7
Obrót i magazynowanie	225,3
Dystrybucja	879,4
Pozostała działalność	21,1
Razem	2 579,5

1. Inwestycje w segmencie poszukiwanie i wydobywanie

Na inwestycje w segmencie poszukiwanie i wydobywanie w 2008 roku poniesiono nakłady w wysokości 1.453,7 mln zł. Najważniejsze przedsięwzięcia inwestycyjne zostały opisane poniżej.

Poszukiwanie złóż

Inwestycje w obszarze poszukiwania złóż wyniosły 362,1 mln zł, z czego 211,7 mln zł stanowiły głównie nakłady na odwierty pozytywne oraz odwierty, których realizacja nie została zakończona. W 2008 roku odwiercono 11 odwiertów pozytywnych. Pozostałe nakłady w wysokości 150,4 mln zostały poniesione na odwierty negatywne, które zostały odniesione w koszty w roku obrotowym.

Projekt Lubiatów-Międzychód-Grotów

Projekt ten zakłada zagospodarowanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego Lubiatów-Międzychód-Grotów oraz umożliwienie transportu, magazynowania i sprzedaży ropy naftowej, gazu ziemnego, siarki płynnej i mieszaniny propan-butan z Kopalni Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego LMG. Projekt LMG obejmuje:

- budowę Ośrodka Centralnego LMG, który będzie miejscem zbioru, rozdziału i uzdatniania płynów złożowych
- budowę Terminalu Ekspedycyjnego w miejscowości Wierzbno, który umożliwi odbiór i wysyłkę ropy naftowej cysternami kolejowymi oraz tłoczenie ropy naftowej do rurociągu PERN „Przyjaźń”, odbieranej z Kopalni Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego LMG
- budowę gazociągu do odazotowni Grodzisk, który umożliwi przesłanie nadwyżek gazu z Kopalni LMG do odazotowni Grodzisk.

W 2008 roku zakończono budowę Terminalu Ekspedycyjnego. Nakłady poniesione w 2008 roku wyniosły 26 mln zł. Łączna szacowana wartość projektu wynosi około 1,6 mld zł.

Projekt Grodzisk

Celem tego projektu jest umożliwienie sprzedaży gazu ze złóż zaazotowanych po uprzednim przetworzeniu (kriogeniczne odazotowanie gazu zaazotowanego) do parametrów gazu wysokometanowego. Budowa odazotowni w Grodzisku Wielkopolskim ma na celu zwiększenie wydobywania gazu zaazotowanego z istniejących kopalni i ze złóż planowanych do zagospodarowania.

Projekt obejmuje zagospodarowanie złóż: Wielichowo, Ruchocice i Paproć W, podłączenie odwiertów Elźbieciny i Jabłonna, zagospodarowanie odwiertu Nowy Tomyśl 2k, modernizację KGZ Paproć, budowę gazociągu Przyłęk-KGZ Paproć oraz budowę odazotowni Grodzisk. Wydajność Odazotowni łącznie wynosić będzie około 35 tys. m³/h. W 2008 roku zakończono zagospodarowanie złoża Paproć W, modernizację KGZ Paproć oraz budowę gazociągu Przyłęk-KGZ Paproć. W 2008 roku poniesiono nakłady w wysokości 68,9 mln zł. Całkowita szacowana wartość projektu wynosi 440 mln zł.

Gazociąg do KGHM

Projekt zakłada budowę gazociągu wysokiego ciśnienia oraz kabla światłowodowego wraz z infrastrukturą na trasie KGZ Kościan – KGHM Polkowice/Żukowice w celu bezpośredniej sprzedaży gazu ziemnego do KGHM Polkowice/Żukowice. Nakłady poniesione w 2008 roku wyniosły 75,9 mln zł. Szacowane całkowite nakłady na projekt wynoszą około 220 mln zł.

Projekt Barnówko-Mostno-Buszewo

W 2008 roku zostały zagospodarowane nowe złoża oraz zakończono wiercenie odwiertów eksploatacyjnych na złożu BMB (Barnówko-Mostno-Buszewo). Całkowite nakłady na realizację zadania wyniosły 116,78 mln zł. Inwestycja ma na celu utrzymanie wydobywania ropy ze złóż już eksploatowanych na obecnym poziomie i zagwarantowanie przyrostu wydobywania ropy z włączanych do eksploatacji nowych zasobów.

Spółki segmentu poszukiwanie i wydobywanie

Na inwestycje spółek segmentu poszukiwanie i wydobywanie w 2008 roku poniesiono nakłady w wysokości 564,8 mln zł. Działalność inwestycyjna obejmowała głównie zagospodarowanie złoża Skarv, modernizację infrastruktury budowlanej i technicznej oraz zakup specjalistycznych maszyn i urządzeń.

Pozostałe inwestycje

Pozostałe inwestycje obejmują zadania inwestycyjne związane z zagospodarowaniem udokumentowanych bądź eksploatowanych złóż gazu ziemnego, utrzymaniem i odtworzeniem wydajności produkcji węglowodorów oraz funkcjonowaniem obszaru wydobywania. Do najważniejszych zadań należały:

- modernizacja i rozbudowa kopalni gazu ziemnego
- zagospodarowanie złóż gazu ziemnego Ryłowa-Rajsko
- zagospodarowanie odwiertów Luchów i Wola Różaniecka
- zagospodarowanie odwiertów Cierpisz
- budowa II odcinka gazociągu Kaleje-Mchy
- modernizacja instalacji produkcyjnej odazotowni w Odolanowie
- zakup gotowych dóbr inwestycyjnych oraz zaplecza i infrastruktury.

Podziemne magazyny gazu

W 2008 roku PGNiG S.A. prowadziła rozbudowę magazynu Strachocina oraz rozpoczęła budowę dwóch nowych magazynów gazu zaazotowanego: Bonikowo i Daszewo. Nakłady poniesione w 2008 roku wyniosły 112,9 mln zł. Powyższe prace obejmowały:

- zakończenie wiercenia trzech otworów poziomych oraz rozpoczęcie wiercenie kolejnego odwiertu na PMG Strachocina
- budowę gazociągu z węzła rozdzielczego Kościan oraz wiercenie otworu horyzontalnego Bonikowo 3H; budowa PMG Bonikowo umożliwi lepsze wykorzystanie zdolności produkcyjnych złóż i mieszalni Grodzisk
- budowę ośrodka napowierzchniowego na PMG Daszewo; budowa magazynu pozwoli na równomierne wydobycie zasobów z lokalnych złóż.

2. Inwestycje w segmencie obrót i magazynowanie

Inwestycje w segmencie obrót i magazynowanie w 2008 roku obejmowały m.in.:

- rozbudowę pojemności czynnej magazynu gazu wysokometanowego KPMG Mogilno, modernizację PMG Husów oraz prace przygotowawcze związane z budową nowego magazynu gazu wysokometanowego KPMG Kosakowo (41,4 mln zł)
- inwestycje na majątku przesyłowym – na podstawie planu inwestycyjnego OGP GAZ-SYSTEM S.A. oraz procedur określonych w umowie w sprawie przygotowania technicznego i realizacji inwestycji dla potrzeb systemu przesyłowego, PGNiG S.A. realizowała inwestycje na majątku przesyłowym, który następnie jest włączany do wykazu środków trwałych objętych umową leasingu (43,6 mln zł)
- zakup gruntów i nieruchomości, wykup środków trwałych na majątku wytworzonym przez OGP GAZ-SYSTEM S.A., przekazywanym do OSD oraz uregulowanie prawa własności i wykup gazociągów wysokiego ciśnienia (63,8 mln zł)
- inwestycje teleinformatyczne oraz zakup gotowych dóbr inwestycyjnych, środków transportu, sprzętu technicznego, narzędzi i urządzeń (37,1 mln zł)
- rozbudowę stacji CNG, gazyfikację nowych terenów, budowę przyłączy do klientów końcowych oraz zadania związane z dywersyfikacją źródeł gazu (20,6 mln zł).

3. Inwestycje w segmencie dystrybucja

Na inwestycje w segmencie dystrybucja poniesiono nakłady w wysokości 879,4 mln zł. W ramach działalności inwestycyjnej Spółki Gazownictwa dokonywały przyłączeń nowych klientów oraz modernizowały i rozbudowywały sieć gazową. Najważniejsze przedsięwzięcia inwestycyjne zostały opisane w Rozdziale V Dystrybucja.

4. Inwestycje w segmencie pozostała działalność

W 2008 roku na inwestycje w segmencie pozostała działalność poniesiono nakłady w wysokości 21,1 mln zł, które obejmowały m.in. rozbudowę i modernizację nieruchomości, zakup maszyn i urządzeń produkcyjnych oraz zakup środków transportu i sprzętu komputerowego.

Rozdział VIII: Ochrona środowiska

Likwidacja odwiertów

Zgodnie z Ustawą Prawo geologiczne i górnicze, PGNiG S.A. zobowiązana jest do likwidacji wyeksploatowanych wyrobisk górniczych, usunięcia zagrożenia i szkód wyrządzonych działalnością górniczą oraz do przywrócenia terenu do stanu sprzed rozpoczęcia działalności górniczej. Poprzez likwidację odwiertów i kopanek zapobiega się wyciekom ropy naftowej oraz gazu ziemnego na powierzchnię oraz do cieków wodnych. Ponadto nielikwidowane odwierty gazowe stwarzają możliwość nagromadzenia się ulatniającego gazu, co stwarza zagrożenie wybuchem pożaru. W związku z powyższym PGNiG S.A. w 2008 roku zlikwidowała 62 wyeksploatowane odwierty. Wśród zlikwidowanych obiektów znajdowały się m.in. kilkudziesięcioletnie otwory wiertnicze oraz kopanki z XIX wieku.

System handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla

W 2008 roku w Krajowym Planie Rozdziału Uprawnień Emisji CO₂ na lata 2008-2012 (KPRU II) ogółem dla instalacji PGNiG S.A. przyznano ilość 99.982 Mg CO₂/rok. W powyższym okresie rozliczeniowym w systemie uczestniczyły instalacje Oddziałów w Odolanowie i Zielonej Górze oraz instalacja gazu w KPMG Mogilno.

W 2009 roku w ramach funkcjonującego systemu handlu uprawnieniami do emisji CO₂ (SHUE) PGNiG S.A. dokonała weryfikacji rocznych raportów emisji CO₂ za 2008 rok oraz zbilansowania wielkości emisji CO₂ z posiadanymi uprawnieniami. Po umorzeniu wykorzystanych przydziałów z 2008 roku pozostało 26.597 Mg CO₂ wolnych jednostek emisji.

System Zarządzania Środowiskowego

W 2008 roku rozpoczęto wdrażanie Systemu Zarządzania Środowiskowego (SZŚ) wg normy PN-EN ISO 14001:2005 w Centrali PGNiG S.A. w Warszawie. W ramach prowadzonych działań został wykonany przegląd wstępny, opracowano harmonogram wdrażania SZŚ, przeprowadzono szkolenia pracowników i opracowano procedury systemowe. W 2009 roku System Zarządzania Środowiskowego został wdrożony w Centrali Spółki.

REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals)

W związku z wejściem w życie w 2008 roku przepisów w zakresie obowiązkowej rejestracji substancji chemicznych, oceny substancji oraz udzielania zezwoleń na wykorzystywanie substancji do produkcji i obrotu dokonano pre-rejestracji siarki, która jest produktem podlegającym wymaganiom rozporządzenia REACH.

Natura 2000

W 2008 roku PGNiG S.A. kontynuowała gromadzenie i aktualizowanie informacji na temat możliwych konfliktów przyrodniczych związanych z wyznaczonymi i planowanymi obszarami Natura 2000 w odniesieniu do planowanych przedsięwzięć z zakresu prac poszukiwawczych, rozpoznawczych, eksploatacyjnych oraz budowy i utrzymywania infrastruktury gazowniczej.

Emisje metanu

W 2008 roku rozpoczęto prace zmierzające do opracowania ujednoliconych wskaźników emisji CH₄ oraz zunifikowania metod obliczeniowych emisji tego gazu. Ujednolicone i wiarygodne wskaźniki emisji metanu pozwolą na obniżenie kosztów opłat środowiskowych.

Rozdział IX: Pozostałe informacje

Podział zysku za rok 2007

W dniu 26 czerwca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PGNiG S.A. podjęło uchwałę o podziale zysku netto za 2007 rok w wysokości 2.154,9 mln zł. Zysk został podzielony w następujący sposób:

- kwotę 991,6 mln zł przeznaczono na zwiększenie kapitału zapasowego Spółki
- kwotę 1.121,0 mln zł przeznaczono na wypłatę dywidendy (co oznacza, że na jedną akcję przypada 0,19 zł), z czego:
  - kwotę 950,0 mln zł przekazano Skarbowi Państwa w formie dywidendy niepieniężnej – 29 podsystemów systemu przesyłowego wraz z ich częściami składowymi i przynależnościami potrzebnymi do korzystania z tych podsystemów oraz w formie pieniężnej (5.885,30 zł)
  - kwotę 171,0 mln zł w formie dywidendy pieniężnej przeznaczono dla pozostałych akcjonariuszy
- kwotę 8,4 mln zł przeznaczono na zwiększenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych
- kwotę 33,9 mln zł przeznaczono na nagrody dla pracowników.

Jednocześnie Zwyczajne Walne Zgromadzenie PGNiG S.A. postanowiło ustalić dzień dywidendy na dzień 25 lipca 2008 roku oraz ustaliło termin wypłaty dywidendy na dzień 1 października 2008 roku.

Udzielenie absolutorium

W dniu 26 czerwca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PGNiG S.A. podjęło uchwały o zatwierdzeniu jednostkowego sprawozdania finansowego i sprawozdania Zarządu z działalności PGNiG S.A., zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego i sprawozdania Zarządu z działalności GK PGNiG oraz o udzieleniu członkom Zarządu i Rady Nadzorczej PGNiG S.A. absolutorium z wykonywania obowiązków w roku obrotowym 2007.

Umowy z członkami Zarządu

Z członkami Zarządu powołanymi na stanowisko w 2008 roku zostały zawarte umowy o pracę, w których zapis § 8 stanowi „W razie odwołania ze stanowiska lub rozwiązania niniejszej umowy z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków ze stosunku zatrudnienia, pracownikowi przysługuje odprawa w wysokości trzykrotności wynagrodzenia miesięcznego”. Ponadto z członkami Zarządu zostały zawarte umowy o zakazie konkurencji na okres 12 miesięcy, licząc od dnia ustania stosunku prawnego. Za dochowanie zakazu konkurencji w okresie obowiązywania umowy członkowi Zarządu przysługuje odszkodowanie wypłacane miesięcznie w wysokości 100% średniomiesięcznego wynagrodzenia brutto z ostatnich trzech miesięcy otrzymywanego z tytułu stosunków prawnych

Wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących

Wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących zostały zaprezentowane w Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku (nota 39.4.).

Akcje w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Na dzień 31 grudnia 2008 roku jedyną osobą posiadającą akcje PGNiG S.A. lub akcje i udziały w jednostkach powiązanych PGNiG S.A. był Stanisław Rychlicki, w którego posiadaniu znajdowało się 8.272 akcje PGNiG S.A. o łącznej wartości nominalnej 8.272 zł.

Akcje pracownicze

W dniu 25 czerwca 2008 roku Ministerstwo Skarbu Państwa zbyło na zasadach ogólnych jedną akcję PGNiG S.A. Zgodnie z Ustawą z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji prawo do nieodpłatnego nabycia akcji Spółki przez uprawnionych pracowników powstało 1 października 2008 roku i wygaśnie 1 października 2010 roku. Uprawnionym pracownikom przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia do 15% akcji objętych przez Skarb Państwa w dniu wpisania Spółki do rejestru, tj. nie więcej niż 750.000.000 akcji na okaziciela serii A1 PGNiG S.A. o wartości nominalnej 1 zł każda. Akcje nabyte nieodpłatnie przez uprawnionych pracowników nie mogą być przedmiotem obrotu przed 1 lipca 2010 roku, natomiast akcje nabyte nieodpłatnie przez członków zarządu Spółki – przed 1 lipca 2011 roku. Nabycie przez pracowników 15% akcji spowoduje spadek procentowego udziału Skarbu Państwa w ogólnej liczbie głosów z poziomu 84,75% do poziomu 72,03%. Zawieranie umów nieodpłatnego zbycia akcji uprawnionym pracownikom rozpoczęło się 6 kwietnia 2009 roku.

Sprawy przeciwko PI GAZOTECH Sp. z o.o.

- W sprawie z powództwa PGNiG S.A. wszczętej przeciw PI GAZOTECH Sp. z o.o. Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 7 marca 2006 roku oddalił powództwo PGNiG S.A. o uchylenie bądź stwierdzenie nieważności uchwał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników PI GAZOTECH Sp. z o.o. z dnia 23 kwietnia 2004 roku, w tym uchwały zobowiązującej PGNiG S.A. do dopłaty w kwocie 52 mln zł. W związku z tym PGNiG S.A. wniosła apelację. W dniu 10 stycznia 2007 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił apelację Spółki z powodu opłacenia jej w nieprawidłowej wysokości. W dniu 1 marca 2007 roku PGNiG S.A. wniosła zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu apelacji. W dniu 20 lipca 2007 roku Sąd Najwyższy rozpoznał zażalenie PGNiG S.A. na posiedzeniu niejawnym i uchylił postanowienie Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu apelacji PGNiG S.A. W dniu 4 lutego 2008 roku Sąd Apelacyjny oddalił apelację PGNiG S.A. Wyrok jest prawomocny. Zabezpieczenie powództwa poprzez wstrzymanie wykonania uchwały o dopłatach z chwilą wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny upadło. W dniu 8 lipca 2008 roku została złożona skarga kasacyjna od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 4 lutego 2008 roku. W dniu 26 lutego 2009 roku Sąd Najwyższy wydał postanowienie o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.
- W sprawie z powództwa PGNiG S.A. przeciw PI GAZOTECH Sp. z o.o. Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 7 grudnia 2006 roku oddalił powództwo PGNiG S.A. o ustalenie nieistnienia uchwały o umorzeniu udziałów podjętej przez Zgromadzenie Wspólników PI GAZOTECH Sp. z o.o. z dnia 23 kwietnia 2004 roku. PGNiG S.A. wniosła apelację od wyroku. Sąd Apelacyjny w Warszawie na rozprawie w dniu 5 lutego 2008 roku oddalił apelację PGNiG S.A. Wyrok jest prawomocny. W dniu 27 maja 2008 roku została złożona skarga kasacyjna od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 5 lutego 2008 roku. Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2008 roku Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej PGNiG S.A. do rozpoznania.
- Postępowanie w sprawie z powództwa PGNiG S.A. przeciw PI GAZOTECH Sp. z o.o. o uchylenie bądź stwierdzenie nieważności uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników PI GAZOTECH Sp. z o.o. z dnia 19 stycznia 2005 roku zobowiązującej PGNiG S.A. do wniesienia dopłaty w kwocie 25.999.998 zł, toczące się przed Sądem Okręgowym w Warszawie. W dniu 27 października 2008 roku odbyła się rozprawa przed Sądem Okręgowym w Warszawie. Wyrokiem z dnia 31 października 2008 roku Sąd Okręgowy oddalił powództwo PGNiG S.A. PGNiG S.A. złożyła apelację od wyroku. Zabezpieczenie powództwa zostało utrzymane do chwili uprawomocnienia się wyroku.
- Postępowanie w sprawie z powództwa PGNiG S.A. przeciw PI GAZOTECH Sp. z o.o. o stwierdzenie nieważności bądź uchylenie uchwały Zgromadzenia Wspólników PI GAZOTECH Sp. z o.o. z dnia 6 października 2005 roku zobowiązującej PGNiG S.A. do wniesienia dopłaty w kwocie 6.552.000 zł wszczęte przed Sądem Okręgowym w Warszawie zostało zakończone

w pierwszej instancji. W dniu 30 maja 2008 roku Sąd Okręgowy oddalił powództwo PGNiG S.A. i uchylił postanowienie w sprawie zabezpieczenia powództwa PGNiG S.A. W dniu 22 lipca 2008 roku PGNiG S.A. złożyła zażalenie od postanowienia o uchyleniu zabezpieczenia, a w dniu 29 lipca 2008 roku wniosła apelację od wyroku Sądu Okręgowego. W dniu 12 listopada 2008 roku Sąd Apelacyjny uwzględnił zażalenie PGNiG S.A. o uchyleniu zabezpieczenia. W dniu 14 stycznia 2009 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, ponownie rozpoznając wniosek PI GAZOTECH Sp. z o.o. o uchylenie zabezpieczenia (po uchyleniu przez Sąd Apelacyjny postanowienia o uchyleniu zabezpieczenia), raz jeszcze uchylił postanowienie o zabezpieczeniu. W dniu 17 lutego 2009 roku PGNiG S.A. złożyła zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie.

Sprawa z Bartimpex S.A.

W dniu 9 sierpnia 2005 roku w sprawie z wniosku PHZ Bartimpex S.A. Prezes UOKiK wydał decyzję uznającą działanie PGNiG S.A. za praktykę ograniczającą konkurencję w postaci nadużywania przez Spółkę pozycji dominującej na krajowym rynku przesyłu gazu ziemnego poprzez odmowę świadczenia usług przesyłowych gazu ziemnego wydobywanego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Prezes UOKiK stwierdził jednocześnie zaniechanie stosowania tych praktyk przez PGNiG S.A. z dniem 2 czerwca 2003 roku. Decyzją z dnia 9 sierpnia 2005 roku Prezes UOKiK nałożył na PGNiG S.A. karę pieniężną w wysokości 2.000.000 zł oraz obowiązek zwrotu kosztów postępowania na rzecz PHZ Bartimpex S.A.

Dnia 31 sierpnia 2005 roku PGNiG S.A. odwołała się od powyższej decyzji. W wyniku odwołania w dniu 31 stycznia 2007 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym obniżył karę nałożoną na PGNiG S.A. do kwoty 500.000 zł.

Obie strony złożyły apelację od wyroku sądu pierwszej instancji. Sąd Apelacyjny w dniu 27 marca 2008 roku zmienił wyrok Sądu Okręgowego, wymierzając karę w wysokości 2.000.000 zł; oddalając apelację PGNiG S.A. W dniu 1 września 2008 roku PGNiG S.A. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 27 marca 2008 roku. Sąd Najwyższy przyjął skargę PGNiG S.A. do rozpoznania.

Sprawa z „EUROPOL GAZ” S.A.

Sprawa z powództwa PGNiG S.A. przeciwko „EUROPOL GAZ” S.A. o zapłatę odsetek należnych z tytułu zawartej między stronami umowy z dnia 25 września 1995 roku nr DF/33/95 w sprawie pożyczki i gwarancji na sfinansowanie budowy systemu gazociągów tranzytowych toczy się od dnia 27 lutego 2004 roku. W dniu 31 marca 2006 roku Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził na rzecz PGNiG S.A. kwotę 32.699.276,36 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2004 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 107.200 zł tytułem kosztów postępowania. Od tego wyroku „EUROPOL GAZ” S.A. złożyła apelację. Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 7 grudnia 2006 roku uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej. Pismem z dnia 23 kwietnia 2007 roku PGNiG S.A. zmodyfikowała żądanie, domagając się zasądzenia kwoty 36.618.037,33 zł oraz cofnęła pozew odnośnie kwoty 2.382.581,66 zł z uwagi na zarzut przedawnienia. Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 2 lipca 2007 roku wydał wyrok, w którym oddalił powództwo co do kwoty 36.618.037,33 zł, umorzył postępowanie co do kwoty 2.382.581,66 zł oraz zasądził od PGNiG S.A. na rzecz „EUROPOL GAZ” S.A. kwotę 119.815 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. W dniu 30 lipca 2007 roku PGNiG S.A. złożyła apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie. W dniu 15 listopada 2007 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację. Wyrok jest prawomocny. W dniu 20 marca 2008 roku wniesiona została skarga kasacyjna od wyroku Sądu Apelacyjnego. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 17 października 2008 roku skargę kasacyjną oddalił.

Sprawa z EMFESZ NG Sp. z o.o.

W dniu 9 marca 2006 roku przed Prezesem URE zostało wszczęte postępowanie z wniosku EMFESZ NG Polska Sp. z o.o. w sprawie odmowy zawarcia umowy o świadczenie usługi magazynowania paliw gazowych. W dniu 11 czerwca 2007 roku zespół ekspertów URE zakończył prace nad sporządzeniem ekspertyzy w zakresie technicznych możliwości magazynowania gazu przez PGNiG S.A. na rzecz stron trzecich. W dniu 24 sierpnia 2007 roku Prezes URE poinformował, że decyzja w niniejszej sprawie zostanie wydana do dnia 24 października 2007 roku.

Następnie, kolejnymi pismami, Prezes URE termin ten przesuwiał aż do dnia 24 lutego 2008 roku. Dnia 25 lutego 2008 roku wydał z kolei postanowienie o zawieszeniu postępowania do czasu rozstrzygnięcia przez Komisję Europejską zagadnienia wstępnego polegającego na rozpatrzeniu stanowiska Prezesa URE w sprawie wniosku PGNiG S.A. w sprawie czasowego zwolnienia z obowiązku świadczenia usług magazynowania paliw gazowych.

Rozdział X: Sytuacja finansowa

1. Wyniki finansowe w 2008 roku

Sprawozdanie finansowe PGNiG S.A. i skonsolidowane sprawozdanie finansowe GK PGNiG za rok 2008 weryfikuje spółka Deloitte Audyt Sp. z o.o. Umowa z audytorem została podpisana na okres trzech lat (lata 2007-2009) w dniu 16 sierpnia 2007 roku. Zakres umowy obejmuje:

- badanie sprawozdań finansowych za lata 2007, 2008, 2009
- przegląd sprawozdań finansowych za I kwartał 2008, 2009, 2010 roku
- przegląd sprawozdań finansowych za I półrocze 2007, 2008, 2009 roku
- przegląd sprawozdań finansowych za 3 kwartały 2007, 2008, 2009 roku.

Wynagrodzenie dla podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za lata 2007-2008 zostało zaprezentowane w poniższej tabeli.

Wynagrodzenie audytora w zł

	2008	2007
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	330 000	390 000
Inne usługi poświadczające, w tym za przegląd sprawozdań finansowych	540 000	440 000
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi	288 124	25 881

1.1. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe

W 2008 roku zysk netto GK PGNiG wyniósł 865,7 mln zł i był o 50,4 mln zł (6%) wyższy od wyniku netto osiągniętego w roku ubiegłym.

Syntetyczne dane dotyczące sytuacji finansowej GK PGNiG w 2008 roku w porównaniu do danych za 2007 rok zostały ujęte w zaprezentowanych poniżej sprawozdaniach sporządzonych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej:

- bilansie
- rachunku zysków i strat
- rachunku przepływów pieniężnych
- zestawieniu wybranych wskaźników finansowych.

Skonsolidowany bilans (mln zł)

AKTYWA	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Aktywa trwałe (długoterminowe)	22 573,6	22 131,1
Rzeczowe aktywa trwałe	20 587,0	18 715,5
Nieruchomości inwestycyjne	8,2	10,6
Wartości niematerialne	151,7	84,6
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	556,9	557,5
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	42,9	20,0
Inne aktywa finansowe	676,6	2 292,2
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	514,9	419,8
Pozostałe aktywa trwałe	35,4	30,9
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	7 171,7	6 270,8
Zapasy	1 721,3	1 216,0
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	3 716,9	3 331,0
Należności z tytułu podatku bieżącego	59,6	17,5
Rozliczenia międzyokresowe	70,3	82,4
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	6,5	22,4
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	174,2	17,4
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 421,9	1 583,6
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	1,0	0,5
Suma aktywów	29 745,3	28 401,9

Skonsolidowany bilans (mln zł) – c.d.

PASYWA	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Kapitał własny	20 715,9	21 021,8
Kapitał podstawowy (akcyjny)	5 900,0	5 900,0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(39,1)	(44,5)
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 740,1	1 740,1
Inne kapitały rezerwowe	10 729,1	3 478,1
Zyski (straty) zatrzymane	2 376,8	9 939,4
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej)	20 706,9	21 013,1
Kapitał własny akcjonariuszy mniejszościowych	9,0	8,7
Zobowiązania długoterminowe	4 058,7	3 879,5
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne	41,1	31,4
Rezerwy	1 501,9	1 153,8
Przychody przyszłych okresów	1 139,3	1 142,4
Rezerwa na podatek odroczony	1 352,3	1 530,3
Inne zobowiązania długoterminowe	24,1	21,6
Zobowiązania krótkoterminowe	4 970,7	3 500,6
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania	3 222,5	2 408,0
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne	871,8	106,7
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	16,7	36,2
Zobowiązania z tytułu podatku bieżącego	47,5	281,4
Rezerwy	173,4	181,2
Przychody przyszłych okresów	638,8	487,1
Suma zobowiązań	9 029,4	7 380,1
Suma pasywów	29 745,3	28 401,9

Skonsolidowany rachunek zysków i strat (mln zł)

	2008	2007
Przychody ze sprzedaży	18 432,0	16 652,1
Koszty operacyjne razem	(17 631,3)	(15 791,1)
Zużycie surowców i materiałów	(11 631,7)	(8 331,6)
Świadczenia pracownicze	(2 161,9)	(2 014,1)
Amortyzacja	(1 424,9)	(1 430,3)
Usługi obce	(2 789,1)	(2 692,5)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	739,0	687,0
Pozostałe koszty operacyjne netto	(362,7)	(2 009,6)
Zysk z działalności operacyjnej	800,7	861,0
Przychody finansowe	213,2	248,2
Koszty finansowe	(78,8)	(90,5)
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	0,2	(16,0)
Zysk przed opodatkowaniem	935,3	1 002,7
Podatek dochodowy	(69,6)	(86,6)
Zysk netto	865,7	916,1
Działalność zaniechana	-	-
Wynik za rok obrotowy na działalności zaniechanej	-	-
Zysk netto za rok obrotowy	865,7	916,1
Przypisany:		
Akcjonariuszom jednostki dominującej	865,3	915,1
Udziałowcom mniejszościowym	0,4	1,0
	865,7	916,1

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych (mln zł)

	2008	2007
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 492,9	3 028,9
Środki pieniężne netto na działalności inwestycyjnej	(2 208,9)	(2 455,6)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	552,0	(2 547,6)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	(164,0)	(1 974,3)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początku okresu	1 584,9	3 559,2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	1 420,9	1 584,9

Wskaźniki finansowe

Rentowność

	2008	2007
EBIT w mln zł zysk operacyjny	800,7	861,0
EBITDA w mln zł zysk operacyjny + amortyzacja	2 225,6	2 291,3
ROE zysk netto* do stanu kapitałów własnych na koniec okresu	4,2%	4,4%
RENTOWNOŚĆ SPRZEDAŻY NETTO zysk netto* odniesiony do przychodów ze sprzedaży	4,7%	5,5%
ROA zysk netto* w relacji do stanu aktywów na koniec okresu	2,9%	3,2%

* zysk netto za rok obrotowy przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej

Płynność

	2008	2007
WSKAŹNIK BIEŻĄCEJ PŁYNNOŚCI aktywa obrotowe (bez rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych	1,4	1,8
WSKAŹNIK SZYBKIEJ BIEŻĄCEJ PŁYNNOŚCI aktywa obrotowe (bez rozliczeń międzyokresowych) minus zapasy do zobowiązań krótkoterminowych	1,1	1,4

Zadłużenie

	2008	2007
WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA FIRMY ZOBOWIĄZANAMI OGÓŁEM suma zobowiązań w relacji do sumy pasywów	30,4%	26,0%
WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA KAPITAŁU WŁASNEGO ZOBOWIĄZANAMI OGÓŁEM suma zobowiązań do kapitału własnego*	43,6%	35,1%

* kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej

1.2. Omówienie sytuacji finansowej

W relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego Grupa Kapitałowa PGNiG odnotowała spadek zysku z działalności operacyjnej o 60,3 mln zł (7%). Należy jednak zaznaczyć, że przeprowadzona w 2007 roku aktualizacja wartości majątku Spółek Gazownictwa na kwotę 1.317,3 mln zł, znacznie zaniżyła wynik ubiegłoroczny.

Na wynik z działalności operacyjnej wpływ miał przede wszystkim spadek rentowności sprzedaży gazu wysokometanowego, który nastąpił w rezultacie:

- wzrostu jednostkowych cen zakupu gazu z importu o 37%
- wzrostu wolumenu zakupu gazu z importu o 11%
- niedostosowania stawek i opłat w taryfach na paliwo gazowe do poziomu kosztów zakupu gazu.

Jednostkowe koszty zakupu gazu z importu wzrosły w efekcie wzrostu cen ropy naftowej i produktów ropopochodnych na rynkach międzynarodowych oraz kształtowania się kursu dolara. Kulminacja wzrostu cen ropy naftowej nastąpiła w czerwcu 2008 roku. Pomimo wyraźnego spadku cen ropy naftowej w kolejnych miesiącach, największy wzrost cen gazu z importu przypadł dopiero na IV kwartał 2008 roku. Wynika to z faktu, iż importowe ceny gazu indeksowane są w oparciu o średnią kroczącą notowań produktów ropopochodnych z ostatnich dziewięciu miesięcy poprzedzających dany kwartał. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na wzrost cen gazu z importu były zmiany na rynku walutowym, zwłaszcza rosnący w II półroczu 2008 roku kurs dolara wobec złotego.

W analizowanym okresie Grupa Kapitałowa odnotowała wzrost wolumenu importowanego gazu, który nastąpił w efekcie:

- wzrostu wolumenu sprzedaży gazu wysokometanowego o 2%
- zmniejszenia poboru gazu z podziemnych magazynów o 38%
- spadku wydobywania gazu wysokometanowego o 6%.

Wzrost wolumenu sprzedaży gazu wysokometanowego nastąpił w wyniku zwiększenia krajowego popytu na paliwo gazowe spowodowanego niższymi temperaturami powietrza w sezonie grzewczym w 2008 roku. Znacznie niższy w porównaniu do roku 2007 pobór gazu z magazynów związany był z optymalnym zarządzaniem kontraktami importowymi, zapewnieniem dostatecznej ilości gazu w przypadku przerw w dostawach gazu z importu oraz gromadzeniem większych zapasów gazu na pokrycie ewentualnego wzrostu zapotrzebowania w kolejnym sezonie grzewczym. Zmniejszenie wydobywania gazu wysokometanowego nastąpiło w efekcie naturalnego pogorszenia się warunków geologiczno-łożowych prowadzonej działalności eksploatacyjnej, w tym zawadniania odwiertów oraz uruchamiania nowych, stosunkowo małych złóż.

W 2008 roku Prezes URE dwukrotnie zatwierdził zmianę taryfy dla paliw gazowych. W wyniku zmiany taryfy w kwietniu nastąpił wzrost cen paliwa gazowego o 14,3%, natomiast zatwierdzone zmiany w październiku spowodowały wzrost cen o 11,1%. Określony w nowych taryfach poziom cen nie zrekompensował wzrostu cen importowanego gazu, w rezultacie czego GK PGNiG 2008 rok zamknęła stratą na obrocie gazem wysokometanowym.

Wyniki operacyjne segmentów

Stabilna pozycja finansowa GK PGNiG utrzymana została przede wszystkim dzięki działalności wydobywczej. W omawianym okresie zysk operacyjny w segmencie poszukiwanie i wydobywanie wyniósł 918,4 mln zł i był niższy o 100,7 mln zł (10%) niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Spadek wyniku nastąpił przede wszystkim w rezultacie zwiększenia wydatków na prace poszukiwawczo-geologiczne oraz wyższy poziom odpisanych w koszty wydatków na wykonanie odwiertów uznanych za negatywne, a także wzrostu rezerw na likwidację odwiertów. W 2008 roku nastąpił spadek wydobywania gazu zaazotowanego oraz ropy naftowej wskutek pogorszenia się naturalnych warunków geologiczno-łożowych działalności eksploatacyjnej, awarii instalacji na

kopalni Dębno oraz ograniczenia produkcji w związku z awarią u jednego z odbiorców. W relacji do roku 2007 sprzedaż gazu zaazotowanego spadła o 3%, natomiast ropy naftowej o 8%. Pomimo spadku wydobycia rentowność działalności wydobywczej utrzymana została na analogicznym poziomie jak w roku ubiegłym, dzięki wzrostowi cen pozyskiwanych surowców. Sprzedaż gazu zaazotowanego dwukrotnie objęta była podwyżką cen, natomiast ceny ropy naftowej pozostawały w ścisłej korelacji z poziomem notowań tego surowca na rynkach światowych.

W segmencie obrót i magazynowanie Grupa Kapitałowa odnotowała stratę operacyjną w wysokości 509,9 mln zł, co oznacza spadek wyniku operacyjnego w relacji do roku 2007 o 1.696,9 mln zł. Zmniejszenie wyniku operacyjnego spowodowane zostało spadkiem rentowności sprzedaży gazu wysokometanowego, który nastąpił w rezultacie wzrostu jednostkowych cen zakupu gazu z importu, wzrostu wolumenu zakupu gazu z importu oraz niedostosowania stawek i opłat w taryfach na paliwo gazowe do poziomu kosztów zakupu gazu.

W segmencie dystrybucja w 2008 roku GK PGNiG wykazała zysk operacyjny w wysokości 418,7 mln zł. Wzrost wyniku na działalności operacyjnej o 1.729,8 mln zł w porównaniu do 2007 roku nastąpił w wyniku przeprowadzonej aktualizacji wyceny majątku Spółek Gazownictwa. Nie uwzględniając wpływu dokonanego odpisu aktualizującego zysk operacyjny segmentu dystrybucja wzrósł o 412,5 mln zł w rezultacie wprowadzenia w końcu kwietnia 2008 roku nowych taryf dla Spółek Gazownictwa, przy jednoczesnym niższym wolumenie przesłanego gazu.

Segmenty GK PGNiG (w mln zł)

2008	Poszukiwanie i wydobycie	Obrót i magazynowanie	Dystrybucja	Pozostała działalność	Eliminacje	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	2 129,2	16 116,2	27,7	158,9	-	18 432,0
Sprzedaż między segmentami	1 429,7	603,6	3 031,6	206,0	(5 270,9)	-
Przychody segmentu ogółem	3 558,9	16 719,8	3 059,3	364,9	(5 270,9)	18 432,0
Koszty segmentu	(2 640,5)	(17 229,7)	(2 640,6)	(352,2)	5 231,7	(17 631,3)
Zysk z działalności operacyjnej	918,4	(509,9)	418,7	12,7	(39,2)	800,7
Koszty finansowe netto	-	-	-	-	-	134,4
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	-	0,2	-	-	-	0,2
Zysk przed opodatkowaniem						935,3
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(69,6)
Zysk netto						865,7

Segmenty GK PGNiG (w mln zł) – c.d.

2007	Poszukiwani e i wydobycie	Obrót i magazynowani e	Dystrybucj a	Pozostała działalność	Eliminacje	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	2 054,2	9 468,8	5 013,7	115,4	-	16 652,1
Sprzedaż między segmentami	1 475,1	4 416,2	1 643,6	218,3	(7 753,2)	-
Przychody segmentu ogółem	3 529,3	13 885,0	6 657,3	333,7	(7 753,2)	16 652,1
Koszty segmentu	(2 510,2)	(12 698,0)	(7 968,4)	(325,3)	7 710,8	(15 791,1)
Zysk z działalności operacyjnej	1 019,1	1 187,0	(1 311,1)	8,4	(42,4)	861,0
Koszty finansowe netto	-	-	-	-	-	157,7
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	-	(16,0)	-	-	-	(16,0)
Zysk przed opodatkowaniem						1 002,7
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(86,6)
Zysk netto						916,1

Ponadto na wynik z działalności operacyjnej znaczący wpływ miał również spadek w relacji do roku 2007 pozostałych kosztów operacyjnych netto o 1.646,9 mln zł. Nie uwzględniając wpływu dokonanego odpisu aktualizującego pozostałe koszty operacyjne spadły o 329,6 mln zł. Spadek ten nastąpił w efekcie znacznie wyższych przychodów netto z tytułu aktualizacji wartości aktywów trwałych związanych głównie z działalnością wydobywczą, wzrostu wyniku na różnicach kursowych oraz wyniku z tytułu wyceny i realizacji transakcji terminowych.

GK PGNiG zamknęła 2008 rok niższymi niż w roku ubiegłym wynikami finansowymi, co znalazło swoje odzwierciedlenie w pogorszeniu podstawowych wskaźników rentowności. Rentowność kapitałów własnych (ROE) spadła z poziomu 4,4% do 4,2%, rentowność aktywów (ROA) z poziomu 3,2% do 2,9%, natomiast rentowność sprzedaży netto z poziomu 5,5% do 4,7%.

Bilans na dzień 31 grudnia 2008 roku wykazuje po stronie aktywów i pasywów sumę bilansową w wysokości 29.745,3 mln zł, która jest wyższa od wartości według stanu na koniec 2007 roku o 1.343,4 mln zł (5%).

Największą pozycję aktywów stanowią rzeczowe aktywa trwałe, których stan na koniec 2008 roku wyniósł 20.587,0 mln zł i był o 1,871,5 mln zł (10%) wyższy niż w roku ubiegłym. Na wzrost wartości rzeczowych aktywów trwałych wpłynęła przede wszystkim przeprowadzona w 2007 roku aktualizacja wartości majątku Spółek Gazownictwa oraz realizowana przez Grupę Kapitałową PGNiG działalność inwestycyjna. Ponadto na zmianę wartości aktywów trwałych wpłynęło wyłączenie z przedmiotu leasingu operacyjnego majątku dystrybucyjnego i wniesienie go do Spółek Gazownictwa.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość innych aktywów finansowych spadła o 1.615,6 mln zł (71%) w porównaniu do stanu na koniec 2007 roku. Spadek ten spowodowany został zmniejszeniem długoterminowych należności z tytułu leasingu operacyjnego w rezultacie wyłączenia z przedmiotu leasingu majątku dystrybucyjnego, wypłaty rzeczowej dywidendy na rzecz Skarbu Państwa oraz sukcesywnej spłaty rat leasingowych przez OGP GAZ-SYSTEM S.A.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku stan aktywów obrotowych wyniósł 7.171,7 mln zł i był o 900,9 mln zł (14%) wyższy od stanu na koniec 2007 roku.

Poziom należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności zwiększył się o 385,9 mln zł (12%) w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku ze względu na wzrost przychodów ze sprzedaży, który nastąpił w efekcie wzrostu cen gazu ziemnego oraz wolumenu sprzedaży paliw gazowych.

W omawianym okresie wartość stanu zapasów wzrosła o 505,3 mln zł (42%). Wykazane w bilansie zapasy stanowi przede wszystkim gaz przechowywany w podziemnych magazynach gazu. Na większy poziom zapasów wpłynął wzrost wolumenu zmagazynowanego gazu, a także wzrost cen zakupu gazu.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych wzrosła o 156,8 mln zł w porównaniu do stanu z końca 2007 roku w rezultacie wzrostu przychodów z tytułu wyceny transakcji zabezpieczających.

Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2008 roku wyniósł 1.421,9 mln zł i był niższy o 161,7 mln zł (10%) od stanu na koniec 2007 roku, głównie w poniesionych w IV kwartale 2008 roku wysokich strat na działalności operacyjnej. W celu utrzymania bieżącej płynności Grupa Kapitałowa zwiększyła krótkoterminowe zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek na kwotę 764,0 mln zł.

Pogorszenie kondycji finansowej Grupy Kapitałowej wpłynęło na poziom wskaźników charakteryzujących płynność przedsiębiorstwa. Wskaźnik bieżącej płynności spadł z poziomu 1,8 do 1,4, natomiast wskaźnik szybki bieżącej płynności spadł z poziomu 1,4 do 1,1. Pomimo pogorszenia się wskaźników płynności poziom i struktura majątku obrotowego w dalszym ciągu zapewnia całkowitą zdolność do bieżącego regulowania zobowiązań.

Podstawowym źródłem finansowania aktywów Grupy Kapitałowej jest kapitał własny, którego wartość w relacji do roku poprzedniego spadła o 305,9 mln zł (2%). Na zmianę kapitałów własnych wpływ miał przede wszystkim wypracowany w bieżącym okresie zysk netto (865,7 mln zł) oraz wypłata rzeczowej i pieniężnej dywidendy z tytułu podziału zysku z roku poprzedniego (1.121,0 mln zł).

Wykazany w pasywach bilansu poziom rezerw długoterminowych zwiększył się o 348,1 mln zł (30%), głównie w rezultacie wzrostu rezerw na likwidację odwiertów.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku poziom zobowiązań krótkoterminowych wzrósł o 1.470,1 mln zł (42%) w relacji od stanu na koniec 2007 roku. Na poziom zobowiązań krótkoterminowych wpłynęło przede wszystkim zaciągnięcie krótkoterminowego kredytu w ramach umowy kredytu konsorcjalnego, zwiększenie kwoty zobowiązań z tytułu zakupu gazu na skutek wzrostu cen importowanego gazu oraz wzrost przychodów przyszłych okresów z tytułu prognozowanej sprzedaży gazu.

W związku z tym, że Grupa zwiększyła stopień finansowania zewnętrznego zmianie uległy wskaźniki opisujące relacje pomiędzy kapitałami i pozostałymi pozycjami pasywów. Wskaźnik obciążenia kapitałów własnych zobowiązaniami ogółem wzrósł z poziomu 35,1% do 43,6%, natomiast wskaźnik obciążenia firmy zobowiązaniami ogółem wzrósł z poziomu 26,0% do 30,4%.

Istotne pozycje pozabilansowe

Na dzień 31 grudnia 2008 roku najistotniejszą pozycję pozabilansową Grupy Kapitałowej PGNiG stanowią zobowiązania warunkowe, których wartość wynosiła 11.108,8 mln zł. Głównymi pozycjami zobowiązań warunkowych są:

- gwarancje udzielone przez Spółki Gazownictwa jako zabezpieczenie kredytu konsorcjalnego udzielonego PGNiG S.A. (5.215,5 mln zł)
- gwarancja wykonania zobowiązań PGNiG Norway AS, wynikających z koncesji lub z mocy prawa wobec państwa norweskiego, udzielona przez PGNiG S.A. (2.618,4 mln zł).

Wykorzystanie wpływów z emisji do dnia 31 grudnia 2008 roku

PGNiG S.A. w wyniku Oferty Publicznej w 2005 roku uzyskała wpływy w wysokości 2.682,0 mln zł. Po odliczeniu kwoty 41,9 mln zł, stanowiącej koszty emisji akcji, wpływy netto wyniosły 2.640,1 mln zł.

Łączne wydatki środków pozyskanych w drodze publicznej emisji akcji na koniec 2008 roku wyniosły 2.158,4 mln zł, co stanowi 82% łącznej kwoty wpływów. W poszczególnych latach wykorzystanie tych środków wyglądało następująco: do końca 2005 roku wydatkowano kwotę 31,8 mln zł, w roku 2006 – kwotę 1.292,3 mln zł, w roku 2007 – kwotę 525,6 mln zł, natomiast w roku 2008 – kwotę 308,7 mln zł.

Wykorzystanie środków pozyskanych z publicznej emisji akcji w poszczególnych obszarach działalności wygląda następująco:

- działalność w zakresie poszukiwania i wydobycia – 1.078,5 mln zł
- działalność w zakresie obrotu, magazynowania i przesyłu – 578,0 mln zł
- działalność w zakresie dystrybucji – 369,9 mln zł
- spłata zadłużenia (5% środków pozyskanych z emisji) – 132 mln zł.

Do najistotniejszych zadań inwestycyjnych realizowanych ze środków z emisji w 2008 roku należały:

- rozbudowa podziemnych magazynów gazu w Swarzowie, Mogilnie, Wierzchowicach, Strachocinie oraz inwestycje na majątku przesyłowym, włączanym do wykazu środków trwałych objętych umową leasingu
- modernizacja i rozbudowa sieci dystrybucyjnej realizowana przez Spółki Gazownictwa.

Zadeklarowany w Prospekcie Emisyjnym pułap wydatków na działalność w zakresie poszukiwania i wydobycia został wykorzystany do końca 2007 roku.

Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

GK PGNiG posiada środki pieniężne, zarówno w postaci depozytów bankowych jak i łatwo zbywalnych krótkoterminowych inwestycji dokonywanych w papiery dłużne Skarbu Państwa. Saldo dostępnych środków pieniężnych umożliwia elastyczne realizowanie zamierzeń inwestycyjnych. Niski stopień dźwigni finansowej, korzystna ocena ryzyka PGNiG S.A., potwierdzona przez agencje ratingowe oraz zdolność kredytowa stwarzają możliwość sfinansowania ewentualnych dodatkowych inwestycji przy wykorzystaniu kredytów bankowych lub emisji dłużnych papierów wartościowych.

Transakcje zawarte na innych warunkach niż rynkowe

W 2008 roku PGNiG S.A. oraz spółki od niej zależne nie zawierały żadnych istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe (nota 39.1. Roczego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku).

Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi a prognozami wyników na dany rok

W 2008 roku Spółka nie publikowała prognoz finansowych.

2. Zarządzanie finansowe

GK PGNiG posiada środki finansowe gwarantujące obsługę wszystkich bieżących i planowanych wydatków związanych z działalnością bieżącą oraz inwestycyjną. Nie ma zagrożenia utraty płynności. Niemniej jednak Grupa Kapitałowa w celu zwiększenia bezpieczeństwa posiada rezerwę w postaci umów kredytów w rachunkach bieżących, a także umowy kredytowej konsorcjalnej z 27 lipca 2005 roku, w ramach, której dostępna jest odnawialna wielowalutowa linia w wysokości 600 mln EUR. Na dzień 31 grudnia 2008 roku zadłużenie z tytułu kredytu konsorcjalnego wyniosło 191,3 mln EUR.

2.1. Inwestycje krótkoterminowe

W 2008 roku GK PGNiG wolne środki pieniężne inwestowała w instrumenty o minimalnym ryzyku kredytowym, tj. papiery dłużne Skarbu Państwa i lokaty w formie depozytów w bankach komercyjnych o ratingu inwestycyjnym. Około 77% wolumenu transakcji stanowiły inwestycje w dłużne papiery Skarbu Państwa. Inwestycje finansowe poczynione w 2008 roku miały charakter krótkoterminowy z terminem zapadalności nieprzekraczającym 3 miesięcy. Działania te były zgodne z przyjętą przez władze PGNiG S.A. polityką dokonywania inwestycji finansowych oraz zapisami prospektu emisyjnego.

2.2. Umowy kredytów i pożyczek

W 2008 roku Grupa Kapitałowa PGNiG zawarła umowy kredytów na łączną kwotę 225,2 mln zł i 10 mln CZK. Były to głównie umowy kredytów zawarte w celu finansowania bieżącej działalności operacyjnej. W poniższej tabeli zostały zaprezentowane szczegółowe dane odnoszące się do najistotniejszych umów kredytów zawartych przez GK PGNiG w 2008 roku.

Najważniejsze umowy kredytów zawarte przez GK PGNiG w 2008 roku

Bank	Wartość zaciągniętego kredytu w mln	Waluta	Wysokość stopy procentowej	Rodzaj	Termin wymagalności
Bank Handlowy S.A.	40	PLN	WIBOR T/N + 0,8%	obrotowy	31.12.2009
Millennium S.A.	40	PLN	WIBOR 1M + 0,8%	obrotowy	18.12.2009
PKO BP S.A.	30	PLN	WIBOR 1M + 0,2%	obrotowy	22.04.2009
ING Bank Śląski S.A.	12	PLN	WIBOR 1M + 0,65%	obrotowy	27.08.2009
PEKAO SA	25	PLN	WIBOR 1M + 0,3%	obrotowy	31.12.2009
Millennium S.A.	10	PLN	WIBOR 1M + 0,50%	obrotowy	23.12.2009
BGK	25	PLN	WIBOR 3M + 0,3%	obrotowy	31.05.2010

W 2008 roku GK PGNiG nie udzielała pożyczek.

2.3. Gwarancje i poręczenia

W 2008 roku GK PGNiG udzieliła 43 gwarancji na łączną kwotę 368,7 mln zł, z których były to przede wszystkim gwarancje wystawione dla:

- National Oil Corporation Libya na wartość 319,9 mln zł (108 mln USD). Udzielona gwarancja stanowi zabezpieczenie wykonania zobowiązań koncesyjnych przez POGC Libya B.V.

- Spółek Cairn Energy (Indie), GSPC (Indie), Oil India (Indie), Adani Welspun (Tajlandia) na kwotę 29,8 mln zł. Gwarancje zostały wystawione z tytułu należytej realizacji kontraktu przez GEOFIZYKĘ Toruń Sp. z o.o.

W 2008 roku GK PGNiG otrzymała gwarancje na łączną kwotę 279,2 mln zł, z których najistotniejszymi były gwarancje wystawione przez:

- PBG S.A. – z tytułu należytej realizacji zadania inwestycyjnego „Projekt LMG – Ośrodek Centralny, strefy przyodwiertowe rurociągi i inne” na wartość 85,2 mln
- Konsorcjum w składzie PBG SA Przeźmierowo, Tecnimont S.p.A., Societe Francaise d’Etudes et de Realisations d’Equipements Gaziers „SOFREGAZ”, Plynostav Pardubice Holding A.S., Plynostav – Regulace Plynu A.S. – z tytułu należytego wykonania zadania inwestycyjnego „Budowa części napowierzchniowej Podziemnego Magazynu Gazu Wierzchowice etap 3,5 mld nm³, podetap 1,2 mld nm³” na wartość 66,4 mln
- Fundację Lux Veritatis – na wartość 14,0 mln zł, stanowiącej gwarancję zapłaty za usługi wiertnicze realizowane na otworze geotermalnym Toruń TG-1 przez PNiG Jasło Sp. z o.o.
- K.D.P. Sp. z o.o. – na wartość 28,5 mln zł, stanowiącej zabezpieczenie dostaw gazu ziemnego.

2.4. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Podstawowym celem polityki zarządzania ryzykiem finansowym w GK PGNiG jest ograniczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych z działalnością Spółki do akceptowalnych poziomów w krótkim i średnim horyzoncie czasowym oraz budowanie wartości firmy w długim okresie.

Ograniczanie zmienności przepływów pieniężnych związanych z płatnościami z tytułu zawartych kontraktów na zakup gazu odbywało się poprzez zawieranie przez Spółkę transakcji zabezpieczających ryzyko kursowe (opcje walutowe, strategie opcyjne).

W 2008 roku Grupa Kapitałowa PGNiG wykorzystywała następujące instrumenty finansowe ograniczające ryzyko zmiany cen:

- FX forward
- transakcje zakupu opcji walutowej call
- struktury opcyjne – stanowiące najczęściej złożenie, co najmniej dwóch opcji walutowych
- cross currency interest rate swap.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego Grupa Kapitałowa PGNiG podejmowała następujące działania:

- inwestowanie wolnych środków pieniężnych w instrumenty o minimalnym ryzyku kredytowym (bony i obligacje Skarbu Państwa)
- współpraca z wiodącymi bankami komercyjnymi
- zawieranie umów ramowych z kontrahentami, wyraźnie określające prawa i obowiązki stron
- dywersyfikacja kontrahentów
- współpraca z agencjami ratingowymi.

Działania GK PGNiG zmierzające do ograniczenia ryzyka zakłóceń przepływów środków pieniężnych obejmowały:

- dywersyfikację systemów bankowości elektronicznej
- bieżącą kontrolę uznań/obciążeń rachunków
- zbieranie informacji o przepływach środków pieniężnych w ramach Spółki/Grupy Kapitałowej

- konsolidację rachunków bankowych
- zawarcie umów kredytów w rachunkach bieżących.

W celu ograniczenia ryzyka utraty płynności finansowej Grupa podjęła działania polegające na:

- zawarciu umów kredytów w rachunkach bieżących
- prognozowaniu przepływów pieniężnych w ramach Spółki/Grupy Kapitałowej
- szacowaniu stanu oraz wartości aktywów możliwych do zbycia
- utrzymywaniu aktywów finansowych o wysokim stopniu płynności.

W 2008 roku w Spółce nie stosowano zasad rachunkowości zabezpieczeń. Jednakże większość zawieranych transakcji była efektywna w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń (wg MSR 39).

3. Przewidywana sytuacja finansowa

Kluczowe znaczenie na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej PGNiG będą miały notowania ropy naftowej na rynkach międzynarodowych, stanowisko Prezesa URE odnośnie poziomu taryf na paliwa gazowe oraz sytuacja na rynkach walutowych.

Począwszy od sierpnia 2008 roku na rynku paliw obserwowany był wyraźny spadek notowań ropy naftowej, który w kolejnych miesiącach będzie oddziaływać na spadek kosztów importowanego gazu. Zatwierdzona w październiku 2008 roku taryfa nie zrekompensowała gwałtownych wzrostów cen gazu z importu w ostatnim kwartale 2008 roku, w wyniku których GK PGNiG poniosła wysokie straty na obrocie gazem wysokometanowym. Pomimo przewidywanego od stycznia 2009 roku spadku cen gazu z importu, sprzedaż gazu wysokometanowego w dalszym ciągu będzie nierentowna. Dopiero w III kwartale 2009 roku spadek cen gazu z importu może pozytywnie wpłynąć na wyniki finansowe GK PGNiG.

W dniu 13 lutego 2009 roku PGNiG S.A. wystąpiła do Prezesa URE o zmianę taryfy na paliwa gazowe. Istotny wpływ na sytuację finansową Grupy Kapitałowej PGNiG w kolejnych kwartałach będzie miało stanowisko Prezesa URE odnośnie akceptacji nowych taryf, zapewniających pokrycie kosztów zakupu gazu z importu.

Na wyniki finansowe GK PGNiG istotny wpływ ma sytuacja na rynkach walutowych. W II półroczu 2008 roku kurs dolara wobec złotego zaczął wyraźnie rosnąć. Umocnienie się kursu dolara negatywnie wpływa na koszty zakupu gazu wysokometanowego z importu. Ze względu na to, że ryzyko związane z wahaniami kursów walutowych jest wysokie, Grupa będzie ograniczać je poprzez prowadzenie aktywnej, systematycznej polityki zarządzania ryzykiem finansowym.

Na wielkość sprzedaży gazu ziemnego decydujący wpływ ma tempo rozwoju gospodarczego kraju. Ewentualny spadek popytu na gaz może korzystnie wpłynąć na wyniki finansowe GK PGNiG.

Grupa Kapitałowa PGNiG w dalszym ciągu zakłada wysoką rentowność działalności wydobywczej gazu ziemnego, a poziom produkcji z wydobycia własnego zostanie utrzymany na poziomie porównywalnym do roku ubiegłego. Rentowność sprzedaży ropy naftowej będzie uzależniona od kształtowania się cen ropy na rynkach międzynarodowych.

W 2009 roku Grupa Kapitałowa PGNiG zamierza zwiększyć nakłady finansowe na działalność inwestycyjną, w tym głównie na realizację projektów w zakresie zwiększania zdolności wydobywczych, dywersyfikacji źródeł dostaw gazu oraz rozbudowy podziemnych magazynów gazu. Grupa planuje zwiększyć nakłady na inwestycje kapitałowe związane z finansowaniem projektów energetycznych, które wykorzystują gaz ziemny. Ponadto, zintensyfikowane zostaną prace mające na celu poszukiwanie i dokumentowanie nowych złóż gazu ziemnego i ropy naftowej. Szeroko zakrojoną

działalność inwestycyjną Spółka będzie finansować z działalności operacyjnej oraz wykorzystując dostępne linie kredytowe.

Członkowie Zarządu

Prezes Zarządu

Michał Szubski

Wiceprezes Zarządu

Mirosław Dobrut

Wiceprezes Zarządu

Radosław Dudziński

Wiceprezes Zarządu

Sławomir Hinc

Wiceprezes Zarządu

Mirosław Szałuba

Wiceprezes Zarządu

Waldemar Wójcik
